

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΝΟΜΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Έκθεση Εσωτερικής Αποτύπωσης για τα ακαδημαϊκά έτη 2003-09

(Περιέχεται CD)

Κριτική Τοποθέτηση

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών θεωρεί χρέος του να συμμετάσχει στην προσπάθεια αξιολόγησης του έργου του, αλλά και να επισημάνει τους κινδύνους από μια επιπόλαια διαδικασία αξιολόγησης. Η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι όταν η αξιολόγηση βασίζεται στην *αυτοματοποιημένη ποσοτικοποίηση* της αξίας του πανεπιστημιακού έργου (π.χ. Πίνακας 11.9) το αποτέλεσμα είναι το αντίθετο του επιθυμητού: Οι δείκτες βελτιώνονται (μια μορφή πληθωρισμού), αλλά η δύσκολη γνώση υποχωρεί. Όταν μάλιστα αυτή η ποσοτικοποίηση γίνεται, όπως εδώ (π.χ. Πίνακας 11.9), άνευ κοινών κανόνων και ελέγχου από την Ανεξάρτητη Αρχή, τότε η διαδικασία αξιολόγησης μπορεί να βλάψει τις ακαδημαϊκές αξίες. Για περισσότερα βλ. Ενότητα 5. Ερευνητικό Έργο.

12 Αυγούστου 2010

ΑΘΗΝΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ 10559

Γραμματέας Τμήματος
t: 210-3246598
e: askoura@econ.uoa.gr

URL Τμήματος: www.econ.uoa.gr

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αποτύπωσης
2. Παρουσίαση του Τμήματος
3. Προγράμματα Σπουδών
  - 3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών
  - 3.2. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών
  - 3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών
4. Διδακτικό έργο
5. Ερευνητικό έργο
6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς
7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης
8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές
9. Συμπεράσματα
10. Σχέδια βελτίωσης
11. Πίνακες
12. Παραρτήματα

Παράρτημα 1	1. ΦΕΚ 1982 δημιουργίας Τμήματος Οικονομικών Επιστημών 2. Ιστορία Τμημάτων Σχολής ΝΟΠΕ
Παράρτημα 2	Προγράμματα Σπουδών 1969-2009
Παράρτημα 3	Σύντομος Οδηγός Σπουδών 2009-10
Παράρτημα 4	Οδηγός Σπουδών 2008-09
Παράρτημα 5	Εσωτερικοί Κανονισμοί <ol style="list-style-type: none"> 1. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) στην Εφαρμοσμένη Οικονομική και Χρηματοοικονομική 2. Διδακτορικό Πρόγραμμα 3. Βιβλιοθήκη 4. Εργαστήριο Πληροφορικής (ΠΔ) 5. Εργαστήριο Επιχειρηματικότητας 6. Εργαστήριο Επενδυτικών Εφαρμογών 7. Εργαστήριο Οικονομικών Υπολογισμών και Πληροφοριακών Συστημάτων
Παράρτημα 6	ΦΕΚ ΠΜΣ Εφ Οικονομική και Χρηματοοικονομική (1-2-3-4)
Παράρτημα 7	ΦΕΚ Διδακτορικού (1-2-3)
Παράρτημα 8	Διμερείς Συμφωνίες
Παράρτημα 9	Συγγράμματα 2009-10
Παράρτημα 10	Εκθέσεις Απολογισμού Εργαστηρίου Πληροφορικής <ol style="list-style-type: none"> 1. 1990-2000 2. 2000-2009 3. Υποδομές ΤΟΕ σε Υπολογιστές 2000
Παράρτημα 11	Απολογισμοί Προέδρου <ol style="list-style-type: none"> 1. 2005-07 2. 2007-09
Παράρτημα 12	Διπλωματικές Εργασίες στο ΠΜΣ <ol style="list-style-type: none"> 1. Οδηγίες Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας 2. Οδηγίες Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας για την κατεύθυνση της ελεγκτικής λογιστικής 3. Τίτλοι Διπλωματικών Εργασιών 1996-2009 4. Περιλήψεις Διπλωματικών Εργασιών ακ. έτους 2006-07
Παράρτημα 13	Ερευνητικά Έργα μελών ΔΕΠ <ol style="list-style-type: none"> 1. Ερευνητικά Έργα μελών ΔΕΠ στον ΕΛΚΕ 2. Αναμόρφωση του ΠΠΣ (ΕΠΕΑΕΚ 2003-08)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα «**Έκθεση Εσωτερικής Αποτύπωσης για τα Ακαδημαϊκά Έτη 2003-09 του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών**» του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών συνετέθη βασιζόμενη σε δύο πρότυπα σχήματα. Πρώτον, στην «Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης, έκδοση 1.0, Νοέμβριος 2007», η οποία προτείνεται από την Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας Ανώτατης Εκπαίδευσης (Α.ΔΙ.Π.), ως *σχήμα δομής και περιεχομένου*. Και δεύτερον, στο έντυπο της Α.ΔΙ.Π. με τίτλο «**Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Ανάλυση Κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων, έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007**», το οποίο *εκλεπτύνει, αναπτύσσει ή εξειδικεύει τα κριτήρια* του προηγούμενου σχήματος.

Η Έκθεση διατηρεί (1) τη δομή του περιεχομένου των ανωτέρω δύο εντύπων, (2) την αρίθμηση των εμπεριεχομένων κριτηρίων και (3) την αρίθμηση των σχετικών πινάκων. Ας σημειωθεί ότι πριν απαντηθούν οι ερωτήσεις των εντύπων (τα κριτήρια δηλαδή), παρατίθενται, όπου χρειάζεται, υπό τον τίτλο **Προλεγόμενα**, σχετικές πληροφορίες ή αποφάσεις του Τμήματος ώστε να δίνεται ένα σχετικό πλαίσιο αναφοράς για την κατανόηση των απαντήσεων.

Η Έκθεση απαρτίζεται από δώδεκα (12) ενότητες, όπως φαίνονται στον Πίνακα Περιεχομένων και δεκατρία (13) Παραρτήματα που περιέχουν σχετικά τεκμήρια και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της Έκθεσης. Οι ενότητες αναφέρονται σε τέσσερις ομάδες κριτηρίων: (α) Διδακτικό Έργο, (β) Ερευνητικό Έργο, (γ) Προγράμματα Σπουδών και (δ) Λοιπές Υπηρεσίες. Κάθε ομάδα κριτηρίων περιλαμβάνει επιμέρους δείκτες με αναφορά σε όλα τα σημεία για μια πλήρη αποτύπωση του έργου του Τμήματος ως προς τα τέσσερα βασικά κριτήρια του Ν.3374/2005.

Η Έκθεση αποτυπώνει την πορεία του Τμήματος κατά την περίοδο 2003-09, στις Προπτυχιακές Σπουδές, τις Μεταπτυχιακές Σπουδές και το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών. Όσον αφορά την ενότητα «Ερευνητικό Έργο», η Έκθεση επισημαίνει τους κινδύνους που μπορεί να εγείρει μια επιπόλαια διαδικασία αξιολόγησης από την Πολιτεία και παραθέτει μια σχετική κριτική τοποθέτηση. Περαιτέρω, η Έκθεση αναφέρεται στις πολύπλευρες σχέσεις που έχει αναπτύξει το Τμήμα με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς, στη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης, στις διοικητικές υπηρεσίες και στην ανάγκη ανάπτυξης υποδομών. Τέλος, η παρούσα αποτύπωση εντοπίζει θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος και ως εκ τούτου προτείνονται δράσεις για την περίοδο 2009-11 που εκτιμάται ότι (1) θα βελτιώσουν τις υποδομές, τη λειτουργικότητα του Τμήματος και την αποτελεσματικότητα των εσωτερικών διαδικασιών, (2) θα ενισχύσουν τα προγράμματα σπουδών και την έρευνα και (3) θα προβάλουν το έργο του Τμήματος στον ακαδημαϊκό χώρο και την αγορά εργασίας.

Ο Πρόεδρος

Καθηγητής Ιωάννης Κ. Δημητρίου

Αθήνα, Αύγουστος 2010

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αποτύπωσης

Η Ενότητα αυτή περιλαμβάνει μια σύντομη περιγραφή, ανάλυση και κριτική αποτύπωση της διαδικασίας εσωτερικής αποτύπωσης, καθώς και ενδεχόμενες προτάσεις για τη βελτίωσή της.

1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αποτύπωσης στο Τμήμα.

1.1.1. Ποια ήταν η σύνθεση της ΟΜΕΑ;

1. Καθηγητής Ι. Κ. Δημητρίου, Πρόεδρος Τμήματος
2. Καθηγητής Γ. Βαρουφάκης, Δντής Τομέα Ι
3. Καθηγητής Π. Πετράκης, Δντής Τομέα ΙΙ
4. Καθηγητής Σ. Θωμαδάκης, Δντής Τομέα ΙV
5. Καθηγητής Κ. Κωστής, Δντής Τομέα V
6. Αναπληρωτής Καθηγητής Γ. Πεντζαρόπουλος, Δντής Τομέα VI
7. Καθηγητής Γ. Δονάτος, Δντής Τομέα VII, Κοσμήτορας Σχολής ΝΟΠΕ
8. Καθηγητής Γ. Μέργος

1.1.2. Με ποιους και πώς συνεργάστηκε η ΟΜΕΑ για τη διαμόρφωση της έκθεσης;

Παροχή υλικού για την έκθεση.
Ανταλλαγή απόψεων
Συλλογή υλικού
Επεξεργασία ερωτήσεων Έκθεσης

Μέλη ΔΕΠ πλέον της ΟΜΕΑ

1. Δ. Μόσχος, Καθηγητής (ΠΜΣ)
2. Ν. Μυλωνάς, Καθηγητής (ερωτηματολογία)
3. Ε. Μπουρνόβα, Αναπλ. Καθηγήτρια (Υπεύθυνη Erasmus)
4. Λ. Κωστελέτου, Επικ. Καθηγήτρια (ΠΜΣ)
5. Στ. Κώτσιος, Επικ. Καθηγητής (Στατιστικά)
6. Γ. Αργείτης (ΠΜΣ)
7. Δ. Καινούργιος, Λέκτορα (ΕΠΕΑΕΚ)
8. Γ. Στρατηγοπούλου, Λέκτορας (Πρακτική Άσκηση)
9. Α. Φραγκουδάκη, Λέκτορας (Erasmus)

ΕΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ

Κωνσταντέλου Πόπη, ΕΕΔΙΠ, Βιβλιοθήκη
Παπαδοπούλου Χριστίνα (ΕΤΕΠ-Βιβλιοθηκονόμος)
Τσολάκου Αγγελική (ΠΕ Διοικητικός, αορίστου χρόνου)
Παλκογιάννη Θεοδώρα (ΕΤΕΠ- Βιβλιοθηκονόμος)

Χ. Ντελοπούλου, ΕΕΔΙΠ, Εργαστήριο Πληροφορικής

Από τη Γραμματεία

Αικατερίνη Σκούρα, Γραμματέας Τμήματος
Ελένη Σπηλιώτη
Άννα Μαθιοπούλου
Όλγα Λώλη
Χριστίνα Γεωργιάδου

Μαρία Κολομιτσίνη, Γραμματεία Μεταπτυχιακών
Γεωργία Χατζηγεωργίου, Γραμματεία Μεταπτυχιακών

Από το Σύλλογο Μεταπτυχιακών Φοιτητών
Γιάννης Δαφέρμος, ΥΔ, πρόεδρος συλλόγου μεταπτυχιακών

Πανεπιστήμιο
Γραφείο Διεθνών Σχέσεων Πανεπιστημίου Αθηνών
Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου Αθηνών (Παλαιό Π. στη Θόλου)

Τεχνική στήριξη στις συνεδριάσεις της ΟΜΕΑ
Ευγενία Οικονομοπούλου, μηχανικός πληροφορικής ΠΕ, αποσπασμένη στο
Εργαστήριο Πληροφορικής

1.1.3. Ποιες πηγές και διαδικασίες χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών;

Πηγές

- Χρησιμοποιήθηκαν αρχεία του Τμήματος, των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών και του Διδακτορικού Προγράμματος Σπουδών.
- Απολογισμοί Προέδρου Τμήματος (2005-07 και 2007-09)
- Πρακτική Άσκηση
- Αρχεία από διάφορα έργα που διεκπεραιώθηκαν.
- Γραφείο Διεθνών Σχέσεων Πανεπιστημίου Αθηνών
- Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου Αθηνών (Παλαιό Π. στη Θόλου)

Διαδικασίες

Γενικός Συντονισμός και Οργανωτικός Σχεδιασμός από τον Πρόεδρο του Τμήματος
Υποστήριξη Συντονισμού και Οργάνωσης από τη Γραμματέα του Τμήματος
Κατάτμηση του έργου της Αποτύπωσης του Τμήματος
Επαναληπτικές συναντήσεις της ΟΜΕΑ και ανάλυση των στοιχείων. Πρακτικά των συναντήσεων
Επεξεργασία επιμέρους θεμάτων της Έκθεσης
Ηλεκτρονική επικοινωνία των μελών
Δόμηση και συγγραφή της Έκθεσης
Στοιχεία για το ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ συλλέχθηκαν ανά Τομέα από τους Διευθυντές των Τομέων
Την επιμέλεια της σύνταξης του κειμένου καθώς και της έκδοσης είχε ο Πρόεδρος

1.1.4. Πώς και σε ποια έκταση συζητήθηκε η έκθεση στο εσωτερικό του Τμήματος;

Συστηματικά, ουσιαστικά, ευρέως και τυπικά.

1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αποτύπωσης.

Το πλέον θετικό στοιχείο ήταν η πολύπλευρα συλλογική αντιμετώπιση της Αποτύπωσης του Τμήματος από τα μέλη της ΟΜΕΑ, η ανάδειξη και η καταγραφή επιμέρους απόψεων. Μέσα από αποτελεσματικές συναντήσεις κατά τη διαδικασία της αποτύπωσης, αποκαλύφθηκαν εσωτερικές πτυχές του Τμήματος.

Η τυποποιημένη ανάδειξη ισχυρών σημείων

Η τυποποιημένη ανάδειξη ασθενών σημείων

Η μεγαλύτερη δυσκολία ήταν οι επιμέρους αναζητήσεις ποσοτικών στοιχείων.

Η ανάπτυξη της Εσωτερικής Έκθεσης απαιτήσε πολύ χρόνο από τη συντακτική ομάδα.

Η συγκέντρωση και ταξινόμηση πληροφοριών για το Τμήμα

1.3. Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας.

- Ηλεκτρονική τυποποίηση των ερωτήσεων
- Εστίαση σε συγκεκριμένες ομάδες ερωτήσεων
- Να μην επαναλαμβάνονται οι ερωτήσεις
- Να εξεταστεί η ουσία της ερευνητικής αποτύπωσης
- Στο δομικό μέρος το πρότυπο της ΑΔΙΠ που χρησιμοποιήθηκε χρειάζεται επαναδιάταξη στις Υποδομές – Εργαστήρια – Βιβλιοθήκη
- Δεν είναι προσαρμοσμένη στην ελληνική πραγματικότητα, αν και παρέχει μια εικόνα του Τμήματος
- Θα έπρεπε να ήταν οργανωμένη ως «Έργο» με αμοιβές των συμμετεχόντων, λόγω της μεγάλης δαπάνης χρόνου και προσπάθειας που απαιτείται
- Επισημαίνουμε την κριτική τοποθέτηση του Τμήματος, όπως τίθεται στο εξώφυλλο, για το θέμα της έρευνας.

2. Παρουσίαση του Τμήματος

Η Ενότητα αυτή παρουσιάζει συνοπτικά το Τμήμα και τις κύριες παραμέτρους λειτουργίας του.

Προλεγόμενα

Στο Παράρτημα 1 βρίσκεται το ΦΕΚ 633/27.08.1982/Τεύχος Β, με το οποίο η Σχολή Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών μετατρέπεται σε Τμήμα Οικονομικών Επιστημών.

Επίσης στο Παράρτημα 1 βρίσκεται ένα σύντομο ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος από τα Αρχεία του Πανεπιστημίου.

2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος (π.χ. στην πρωτεύουσα, σε μεγάλη πόλη, σε μικρή πόλη, συγκεντρωμένο, κατανεμημένο σε μια πόλη κλπ).

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών στεγάζει τις δραστηριότητες του στα εξής κτήρια:

Πεσμαζόγλου 8

Βρίσκονται τα γραφεία της Γραμματείας και το γραφείο του Προέδρου του Τμήματος και γραφεία μελών ΔΕΠ, 7ος όροφος στεγάζονται γραφεία Καθηγητών.

Αριστείδου 11

Βρίσκεται η αίθουσα Αγγελοπούλου. Επίσης εδώ στεγάζεται η θυρίδα εξυπηρέτησης των φοιτητών.

Ευριπίδου 14

Στεγάζονται τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών του Τμήματος, το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών, η Γραμματεία που εξυπηρετεί τα προγράμματα αυτά, αίθουσες με υπολογιστές του Εργαστηρίου Πληροφορικής, Γραφεία μελών ΔΕΠ, αίθουσες διδασκαλίας και γραφεία συσκέψεων (στρογγυλής τράπεζας).

Σταδίου 5, 2ος και 3ος όροφος

Στεγάζονται γραφεία καθηγητών ενώ υπάρχουν και 2 αίθουσες πολλαπλών χρήσεων.

Σόλωνος και Σίνα

Για τις διδακτικές ανάγκες του Τμήματος χρησιμοποιούνται αίθουσες του 5ου ορόφου του Νέου Κτηρίου της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου.

2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών ιδρύθηκε τον Μάιο του 1837 με πρώτη του έδρα την οικεία του αρχιτέκτονα Σταμάτη Κλεάνθη στους πρόποδες του βράχου της Ακρόπολης. Ήταν το πρώτο πανεπιστήμιο όχι μόνο στο νεο-ιδρυθέν Ελληνικό κράτος αλλά και το πρώτο στα Βαλκάνια και στην Ανατολική Μεσόγειο. Αρχικά ονομάστηκε Οθώνειο

Πανεπιστήμιο αλλά αργότερα (μετά την απομάκρυνση του Όθωνα από τον θρόνο) πήρε το σημερινό του όνομα, σηματοδοτώντας την εθνική του σημασία, ως το πρώτο (και μοναδικό εκείνη την εποχή) ελληνικό πανεπιστήμιο, και τιμώντας την μνήμη του πρώτου κυβερνήτη της σύγχρονης Ελλάδας, του Ιωάννη Καποδίστρια. Αρχικά, το νέο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών αποτελείτο από τέσσερις σχολές: Θεολογική, Νομική, Ιατρική και Φιλοσοφική, με 33 καθηγητές και 52 φοιτητές.

Ως προς τις οικονομικές σπουδές, έχει σημασία το γεγονός ότι μία από τις πρώτες έδρες ήταν εκείνη της Πολιτικής Οικονομίας, η οποία ιδρύθηκε το 1837 στο πλαίσιο της Νομικής Σχολής. Πράγματι, η τότε Ελληνική διανοήση φαίνεται να αισθάνθηκε την ανάγκη να μυήσει τους φοιτητές της στην Πολιτική Οικονομία, επηρεασμένη προφανώς από την σκέψη οικονομολόγων όπως οι Adam Smith και David Ricardo. Την έδρα αυτή κατέλαβε ο Ιωάννης Α. Σούτσος (1803-1890), ο οποίος μάλιστα το 1847 αναδείχθηκε και στο ύψιστο αξίωμα του Πρύτανη, διατηρώντας την έδρα μέχρι τον θάνατό του το 1890.

Το Νοέμβριο του 1841 το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών μεταστεγάστηκε στο νέο του κτήριο, αρχιτεκτόνημα του Δανού Christian Hansen, επί του Οδού Πανεπιστημίου ενώ το 1904 οι θετικές επιστήμες αποσχίστηκαν από την Φιλοσοφική και έτσι ιδρύθηκαν τα νέα τμήματα της Φυσικής, των Μαθηματικών και της Φαρμακευτικής. (Λίγο αργότερα προστέθηκε και η Οδοντιατρική στην Ιατρική Σχολή.)

Μεταξύ του 1895 και του 1911, περίπου χίλιοι νέοι φοιτητές εισάγονταν συνολικά στις σχολές του Πανεπιστημίου ετησίως. Μετά το τέλος του Α' Παγκοσμίου πολέμου, ο αριθμός αυτός περίπου διπλασιάστηκε. Η αύξηση της ζήτησης φοιτητικών θέσεων από την ελληνική νεολαία οδήγησε το Πανεπιστήμιο στην καθιέρωση εισαγωγικών εξετάσεων το ακαδημαϊκό έτος 1927-28.

Η διδαχή εξειδικευμένων κλάδων της οικονομικής επιστήμης προστέθηκε στο μάθημα της Πολιτικής Οικονομίας από το 1926. Έως το 1967 τα μαθήματα αυτά προσφέρονταν στο πλαίσιο της Νομικής Σχολής. Μετά από τρία έτη κοινών μαθημάτων, οι φοιτητές είχαν την δυνατότητα να επιλέξουν στο τέταρτο έτος των σπουδών τους μεταξύ δύο κατευθύνσεων: νομική ή οικονομική. Το 1967, οι δύο αυτές κατευθύνσεις οδήγησαν στην ίδρυση, εντός της Νομικής Σχολής, δύο νέων τμημάτων: Το Τμήμα Νομικής και το Τμήμα Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών στο οποίο τα πρώτα τρία έτη ήταν κοινά ενώ οι φοιτητές επέλεγαν μεταξύ των Πολιτικών και των Οικονομικών Επιστημών στο τέταρτο έτος των σπουδών τους. Εν τέλει, το 1972, η Σχολή πήρε την σημερινή της μορφή, καθώς το Τμήμα Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών διαιρέθηκε στα *Τμήματα Οικονομικών Επιστημών και Πολιτικών Επιστημών και Δημόσιας Διοίκησης*.

Από τότε το *Τμήμα Οικονομικών Επιστημών* λειτουργεί ανεξάρτητα ως ένα από τα τρία τμήματα της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών. Απαρτίζεται από 47 μέλη Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού και απονέμει περίπου 450 πτυχία ετησίως. Οι εγγεγραμμένοι εν ενεργεία φοιτητές το πρόσφατο ακαδημαϊκό έτος ανέρχονται σε 3.000 προπτυχιακούς και 120 περίπου μεταπτυχιακούς φοιτητές ενώ κάθε έτος εισάγονται περίπου 450 φοιτητές.

Έχοντας διευρύνει την ποικιλία των ερευνητικών του πεδίων σε όλους τους τομείς της οικονομικής επιστήμης, αλλά και σε συναφή πεδία, τα οποία βρίσκονται σε συνεχή δημιουργικό διάλογο με τα οικονομικά (π.χ. οικονομική ιστορία και φιλοσοφία, μαθηματικά, στατιστική και πληροφορική), το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών παίζει κεντρικό ρόλο στην παραγωγή οικονομικής γνώσης, κριτικής ανάλυσης των οικονομικών σχέσεων και θεσμών καθώς και ερευνητικού έργου το οποίο ενδυναμώνει την ελληνική και την διεθνή βιβλιογραφία εφ' όλων των θεμάτων που άπτονται των οικονομικών επιστημών.

2.2.1. Στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία (ποσοτικά στοιχεία).¹

Πίνακας 11-1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005
Καθηγητές	Σύνολο	17	19	12	15	16
	Από εξέλιξη*		3	3		1
	Νέες προσλήψεις*				1	
	Συνταξιοδοτήσεις*	2		1	1	
	Παρατήσεις*					
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	13	14	15	16	18
	Από εξέλιξη*	2	1	2		
	Νέες προσλήψεις*			2		
	Συνταξιοδοτήσεις*					
	Παρατήσεις*					
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	10	8	11	12	10
	Από εξέλιξη*	2	1	1		
	Νέες προσλήψεις*			1	2	
	Συνταξιοδοτήσεις*					
	Παρατήσεις*	1				
Λέκτορες/Καθηγητές Εφαρμογών	Σύνολο	7	8	8	9	9
	Νέες προσλήψεις*			1		
	Συνταξιοδοτήσεις*					
	Παρατήσεις*					
Μέλη ΕΕΔΙΠ/ΕΔΠ	Σύνολο	4				
Διδάσκοντες επί συμβάσει**	Σύνολο	17	18	18	25	22
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων	Σύνολο					
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	10				

* Αναφέρεται στο τελευταίο έτος

** Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις)

¹ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον πίνακα 11-1.

2.2.2. Αριθμός και κατανομή των φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών (προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί, διδακτορικοί) κατά την τελευταία πενταετία.²

Πίνακας 11-2.1. Εξέλιξη των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005
Προπτυχιακοί	7394	7135	6754	6362	5914
Μεταπτυχιακοί (Μονοετές)	12	14	15	19	21
Μεταπτυχιακοί (Ελεγκτική)	61	51	57	52	-
Διδακτορικοί (UADPhilEcon Phase 1)	25	18	18	18	15
Διδακτορικοί (UADPhilEcon Phase 2)	10	10	12	19	0
Διδακτορικοί (Παλαιό σύστημα)	0	0	1	4	0

Πίνακας 11-2.2. Εξέλιξη των εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005
Εισαγωγικές εξετάσεις	322	335	334	375	373
Μετεγγραφές ³	8	13	11	13	25
Κατατακτήριες εξετάσεις	11	17	19	21	18
Άλλες κατηγορίες	31	28	40	43	48
Σύνολο	372	393	404	452	464

2.3. Σκοπός και στόχοι του Τμήματος.

2.3.1 Ποιοι είναι οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος σύμφωνα με το ΦΕΚ ίδρυσής του;

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών έχει κεντρικό ρόλο στην εκπαίδευση και την παραγωγή οικονομικής γνώσης, κριτικής ανάλυσης των οικονομικών σχέσεων και θεσμών καθώς και ερευνητικού έργου, το οποίο ενδυναμώνει την ελληνική και τη διεθνή βιβλιογραφία, εφ' όλων των θεμάτων που άπτονται των οικονομικών επιστημών.

2.3.2 Πώς αντιλαμβάνεται η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος;

Ακριβώς όπως αναφέρονται στον τίτλο του Τμήματος.

2.3.3 Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;

Ουδμία.

² Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τους πίνακες 11-2.1 και 11-2.2

³ Στη γραμμή «Μετεγγραφές» αναγράφεται ο καθαρός αριθμός μετεγγραφομένων φοιτητών (εισροές-εκροές)

2.3.4 Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;

Επιτυγχάνονται οι στόχοι που το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει.

2.3.5 Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;

Όχι.

2.4. Διοίκηση του Τμήματος.

Προλεγόμενα

ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών διοικείται από τη Γενική Συνέλευση, τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης, το Διοικητικό Συμβούλιο και τον Πρόεδρο του Τμήματος.

Η Γενική Συνέλευση αποτελείται από εκλεγμένους εκπροσώπους του ΔΕΠ (Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό), εκπροσώπους των φοιτητών (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών) και εκπροσώπους ΕΕΔΙΠ (Ειδικό και Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό).

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από τον Πρόεδρο, τους Διευθυντές των Τομέων και 2 εκπροσώπους φοιτητών.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος εκλέγεται κάθε 2 χρόνια, συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση και το Διοικητικό Συμβούλιο, προεδρεύει των εργασιών τους και προϊστάται των υπηρεσιών του Τμήματος.

ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ

Ο Τομέας διοικείται από τη Γενική Συνέλευση του Τομέα και το Διευθυντή του Τομέα.

Η Γενική Συνέλευση του Τομέα αποτελείται από το ΔΕΠ του Τομέα και 2-5 εκπροσώπους φοιτητών.

Ο Διευθυντής του Τομέα εκλέγεται κάθε χρόνο, προεδρεύει στη Γενική Συνέλευση του Τομέα και συντονίζει το έργο του τομέα.

2.4.1 Ποιες επιτροπές είναι θεσμοθετημένες και λειτουργούν στο Τμήμα;

Στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών είναι θεσμοθετημένες και λειτουργούν οι εξής Επιτροπές:

1. Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, (ΦΕΚ στο Παράρτημα 6)
2. Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών, (ΦΕΚ στο Παράρτημα 7)

3. Μόνιμη Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών, θεσμοθετημένη με απόφαση Γ.Σ.

Λειτουργούν επίσης

1. Επιτροπή Βιβλιοθήκης
2. Με απόφαση της Γ.Σ, Επιτροπή για την παρακολούθηση του θέματος της κτηριακής αποκατάστασης σε ενιαίο Κτήριο Γραφείων των μελών ΔΕΠ
3. Επιτροπή Ιστότοπου Τμήματος
4. Επιτροπή για την παρακολούθηση της μηχανογράφησης της Γραμματείας
5. Επιτροπή εκπόνησης Ωρολογίου Προγράμματος μαθημάτων
6. Επιτροπή εκπόνησης Προγράμματος Εξετάσεων

Διάφορες Διατμηματικές Επιτροπές Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων στα οποία μετέχει το Τμήμα:

7. ΠΜΣ Διοίκησης Τηλεπικοινωνιακών Συστημάτων
8. ΠΜΣ Μαθηματικών Αγοράς και Παραγωγής
9. ΠΜΣ Διοίκησης Υγείας

2.4.2 Ποιοι εσωτερικοί κανονισμοί (π.χ. εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών) υπάρχουν στο Τμήμα;

Στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών υπάρχουν οι εξής εσωτερικοί κανονισμοί (βλπ Παράρτημα 5):

1. Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, (ΦΕΚ στο Παράρτημα 6)
2. Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών, (ΦΕΚ στο Παράρτημα 7)
3. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας της Βιβλιοθήκης
4. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Εργαστηρίου Πληροφορικής
5. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Εργαστηρίου Επιχειρηματικότητας
6. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Επενδυτικών Εφαρμογών
7. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Εργαστηρίου Οικονομικών Υπολογισμών και Πληροφοριακών Συστημάτων

2.4.3 Είναι διαρθρωμένο το Τμήμα σε Τομείς; Σε ποιους; Ανταποκρίνεται η διάρθρωση αυτή στη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή του;

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών είναι οργανωμένο σε επτά Τομείς που περιλαμβάνουν τις συγγενέστερες ειδικότητες. Η δημιουργία τους αποβλέπει στον αποδοτικότερο συντονισμό του εκπαιδευτικού έργου και της επιστημονικής έρευνας.

Οι τομείς αυτοί είναι:

- I.** Πολιτικής Οικονομίας
- II.** Ανάπτυξης και Διεθνούς Οικονομικής

- III. Οικονομίας, Πολιτικής και Κράτους
- IV. Οικονομικής των Επιχειρήσεων και Χρηματοοικονομικής
- V. Φιλοσοφίας και Μεθοδολογίας των Κοινωνικών Επιστημών-Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας
- VI. Μαθηματικών και Πληροφορικής
- VII. Ποσοτικών Μεθόδων: Στατιστική και Οικονομετρία.

Οι τομείς αντιστοιχούν στις απαιτήσεις του προγράμματος, αλλά υπάρχει περιθώριο αναδιάρθρωσης.

Ακολουθούν σύντομες περιγραφές των τομέων ως προς το διδακτικό και ερευνητικό έργο που παρέχουν.

Τομέας I Πολιτικής Οικονομίας

Ο Τομέας Πολιτικής Οικονομίας είναι ο μεγαλύτερος του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και αποτελείται από 15 μέλη ΔΕΠ τα οποία διδάσκουν και ερευνούν στο χώρο της Πολιτικής Οικονομίας, της Οικονομικής Θεωρίας και της Εφαρμοσμένης Οικονομικής.

Η Πολιτική Οικονομία έχει παράδοση στο Πανεπιστήμιο Αθηνών τόσο μακρά όσο και το ίδιο το Πανεπιστήμιο. Γενικότερα, ο όρος Πολιτική Οικονομία καθιερώθηκε κατά την διάρκεια του 19ου αιώνα για να περιγράψει την επιστημονική, θεωρητική ενασχόληση με τους «νόμους» που διέπουν τις κοινωνίες της αγοράς.

Σε άλλα πανεπιστήμια, οι σχετικοί τομείς είναι συνήθως γνωστοί ως, απλώς, «Οικονομική Θεωρία». Στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, αν και ο Τομέας μας είναι εντεταλμένος για να θεραπεύει την Οικονομική Θεωρία, επιμένουμε στον όρο «Πολιτική Οικονομία» διατηρώντας την παράδοση που ξεκίνησαν οι κλασικοί της Οικονομικής, π.χ. Adam Smith, David Ricardo, Thomas Malthus, John Stuart Mill, Karl Marx, John Maynard Keynes όπως ακριβώς διατηρείται ως τις μέρες μας στα πανεπιστήμια στα οποία εκείνοι θήτευσαν, π.χ. University of Glasgow, Cambridge κλπ.

Η διατήρηση του όρου «Πολιτική Οικονομία» δεν είναι μόνο θέμα ορολογίας. Είναι και θέμα ουσίας. Υπογραμμίζει την πεποίθηση ότι τα μεγάλα θεωρητικά ζητήματα της οικονομίας, ανεξάρτητα από το εάν προκύπτουν στην σφαίρα της μακροοικονομίας, της μικροοικονομικής, ή των εφαρμογών τους, δεν είναι προσπελάσιμα παρά μόνο εάν μελετηθούν στο πλαίσιο μιας προσέγγισης που, ναι μεν κάνει εκτεταμένη χρήση των τελευταίων ποσοτικών τεχνικών, όμως συνδυάζει την οικονομική θεωρία με την ιστορία, την φιλοσοφία, και τις υπόλοιπες κοινωνικές και πολιτικές επιστήμες. Αυτό το γόνιμο συνδυασμό τον αποκαλούμε «Πολιτική Οικονομία».

ΤΟΜΕΑΣ II Ανάπτυξης και Διεθνούς Οικονομικής

Ο Τομέας Ανάπτυξης και Διεθνούς Οικονομικής επικεντρώνει την προσοχή του σε ζητήματα που αφορούν την οικονομική μεγέθυνση, την αναπτυξιακή διαδικασία και την διεθνή οικονομική. Παράλληλα, τα μέλη του τομέα ασχολούνται και με ζητήματα χάραξης πολιτικής που συνοδεύουν την παραπάνω θεματολογία, τόσο στην ελληνική οικονομία, όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Πέρα από τις βασικές θεωρίες οικονομικής μεγέθυνσης και ανάπτυξης, μεγάλο μέρος της ερευνητικής προσπάθειας των μελών του τομέα αφορά σύγχρονα ζητήματα τεχνολογικής αλλαγής και ανταγωνιστικότητας, καθώς και στην επίδρασή των εννοιών αυτών στους ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης.

Επιπλέον καθηγητές και συνεργάτες του τομέα ασχολούνται με αναπτυξιακά θέματα, καθώς με τα πολιτικά, κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα που εγείρονται κατά την αναπτυξιακή διαδικασία (επιχειρηματικότητα, ευρωπαϊκή οικονομία, αποτύπωση επενδύσεων, κλπ.). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε ζητήματα που αφορούν τον σχηματισμό και την αξιοποίηση του ανθρωπίνου κεφαλαίου ως αναπόσπαστο μέρος της αναπτυξιακής και εξελικτικής διαδικασίας.

Μέρος του διδακτικού και ερευνητικού δυναμικού του τομέα ασχολείται με θέματα διεθνούς εμπορίου, ξένων επενδύσεων και της λειτουργίας πολυεθνικών εταιρειών. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στα ζητήματα αυτά σε σχέση με την διαδικασία μεγέθυνσης και οικονομικής ανάπτυξης.

Ξεχωριστό ενδιαφέρον επιφυλάσσει ο τομέας και σε ζητήματα σύγκλισης επιμέρους δεικτών μεταξύ ανεπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται και στις αναπτυξιακές προοπτικές της ελληνικής οικονομίας στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε σχέση με ανεπτυγμένες χώρες (χώρες μέλη του ΟΟΣΑ).

ΤΟΜΕΑΣ III Οικονομία, Πολιτική και Κράτος

Το επιστημονικό αντικείμενο του τομέα είναι η Οικονομική του Δημόσιου Τομέα και ο ρόλος του κράτους στην οικονομία. Παλαιότερα, η Δημόσια Οικονομική εστιαζόταν στις πηγές των εσόδων, δηλαδή τη φορολογία. Όμως με την διόγκωση των δαπανών, οι οποίες σήμερα σε πολλές χώρες υπερβαίνουν το μισό του εθνικού εισοδήματος, μεγάλο μέρος της έρευνας αφιερώνεται στην αποτελεσματικότητα των δαπανών, το ρόλο του κράτους στην οικονομία και την ανάλυση των επιπτώσεων από τις παρεμβάσεις του κράτους στους διάφορους κλάδους της οικονομίας. Επομένως το αντικείμενο του τομέα περιλαμβάνει θεωρητικά και εφαρμοσμένα θέματα στον ευρύτερο χώρο της οικονομικής του δημόσιου τομέα. Στα θεωρητικά θέματα περιλαμβάνονται η Θεωρία της Φορολογίας, η Θεωρία των Δημοσίων Δαπανών, η Οικονομική Ανάλυση της Παρέμβασης του Κράτους στην Οικονομία, η Θεωρία της Δημόσιας Επιλογής. Τα εφαρμοσμένα θέματα αφορούν κυρίως στην ανάλυση της αποτελεσματικότητας των δαπανών, με κύριο εργαλείο την ανάλυση κόστους-οφέλους, μέτρων πολιτικής για την παροχή υπηρεσιών υγείας, την κοινωνική προστασία και κοινωνική ασφάλιση, την μείωση της φτώχειας και την αναδιανομή του εισοδήματος, την εκπαίδευση, κλπ. Επίσης, περιλαμβάνουν την ανάλυση των επιπτώσεων της κρατικής παρέμβασης στους διάφορους κλάδους της οικονομίας και

θεμελιώνουν την επιλογή μέτρων κλαδικής πολιτικής στην εκπαίδευση, τις μεταφορές, την υγεία, το περιβάλλον, τους φυσικούς πόρους, τον τουρισμό, τους βιομηχανικούς κλάδους, τον αγροτικό τομέα, την ενέργεια, τις τηλεπικοινωνίες, τα δίκτυα και τις υποδομές. Τα μαθήματα του τομέα είναι η Δημόσια Οικονομική, η Δημοσιονομική Πολιτική, Κράτος και Οικονομία, η Κοινωνικο-οικονομική Αποτύπωση Επενδύσεων και Πολιτικών, η Αγροτική Οικονομική και Πολιτική, τα Οικονομικά της Εκπαίδευσης, τα Οικονομικά των Μεταφορών, τα Οικονομικά και Πολιτική του Περιβάλλοντος, τα Οικονομικά της Υγείας, τα Οικονομικά της Ενέργειας, τα Οικονομικά της Κοινωνικής Ασφάλισης, τα Οικονομικά των Τηλεπικοινωνιών.

ΤΟΜΕΑΣ IV Οικονομικής των Επιχειρήσεων και Χρηματοοικονομικής

Ο Τομέας IV θεραπεύει την εξειδίκευση και εφαρμογή της οικονομικής επιστήμης, στην περιοχή της αγοράς κεφαλαίων και των επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, ο επιστημονικός χώρος του Τομέα περιλαμβάνει αφενός θέματα που αναπτύσσονται γύρω από τη θεωρία της οικονομικής των επιχειρήσεων, της επιχειρησιακής οργάνωσης και στρατηγικής της χρηματοοικονομικής διαχείρισης και λογιστικής παρακολούθησης των επιχειρήσεων. Αφ' ετέρου ο Τομέας ασχολείται με θέματα που εστιάζονται στις αγορές χρήματος, κεφαλαίου και παραγώγων προϊόντων. Τόσο σε προπτυχιακό όσο και μεταπτυχιακό επίπεδο, ο Τομέας προσφέρει εκείνα τα μαθήματα που προετοιμάζουν τους φοιτητές να αναλάβουν θέσεις ευθύνης σε επιχειρήσεις, τράπεζες και οργανισμούς του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα ενώ για εκείνους τους φοιτητές που αναζητούν θεωρητική εξειδίκευση προσφέρει την ευκαιρία εκπόνησης διδακτορικής διατριβής εντός ενός δομημένου διδακτορικού προγράμματος.

Τα ερευνητικά ενδιαφέροντα του διδακτικού προσωπικού του τομέα καλύπτουν όλο το εύρος των αντικειμένων του τομέα και περιλαμβάνουν τόσο την έρευνα γύρω από την λειτουργία και την εξέλιξη της επιχείρησης, των αγορών, της ρύθμισης των αγορών και των θεσμών, καθώς και την εμπειρική ανάλυση με σύγχρονες μεθόδους.

DIVISION IV Business Economics and Finance

Division IV constitutes the bridge between economic science, the market, and businesses. In particular, the scientific area of the Division includes, on the one hand, the subjects of applied economics developed around the theory of the firm, business organization and business strategy, and on the other hand, subjects that concern the financial management and accounting of business and subjects focused on the operation and products of money, capital markets and derivative markets. In the undergraduate as well as in the graduate levels, the Division offers those courses that prepare students to undertake decision making positions in businesses, banks and organizations in the private and public sectors while it offers those students that search for theoretical and applied knowledge the opportunity to write a dissertation thesis within a structured doctoral program.

Τομέας V Φιλοσοφίας και Μεθοδολογίας των Κοινωνικών Επιστημών – Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας

Οι στόχοι του Τομέα είναι δύο, αφενός μεν να προσφέρει το απαραίτητο επιστημολογικό – μεθοδολογικό πλαίσιο που διαμορφώνει τα Οικονομικά ως μία εκ

των κοινωνικών επιστημών, αφετέρου δε να προσφέρει την ιστορική διάσταση που είναι απαραίτητη για την κατανόηση των οικονομικών φαινομένων. Στην οπτική αυτή ο Τομέας προσφέρει μαθήματα που δίνουν τη δυνατότητα στο φοιτητή να κατανοήσει τη διαδικασία συγκρότησης των κοινωνικών επιστημών και το φιλοσοφικό πλαίσιο που καθορίζει τις επιμέρους θεωρίες της πολιτικής οικονομίας. Παραπέρα, ο Τομέας μέσω της ενασχόλησης των μελών του με την ιστορία της οικονομικής σκέψης υποδεικνύει τις διαδρομές που ακολούθησαν οι οικονομολόγοι για να διαμορφώσουν τις σημερινές τάσεις της οικονομικής θεωρίας. Τέλος, ο Τομέας προσφέρει ένα σημαντικό αριθμό μαθημάτων οικονομικής ιστορίας που αποβλέπουν στη ζεύξη της οικονομικής θεωρίας με την εμπειρική πραγματικότητα και στη διερεύνηση των ορίων κατανόησης των οικονομικών φαινομένων στο παρελθόν αλλά και στο παρόν.

Τομέας VI Μαθηματικών και Πληροφορικής

Ο Τομέας VI, Μαθηματικών και Πληροφορικής, παρέχει σχετικά μαθήματα στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών σε προπτυχιακό επίπεδο και στα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών Εφαρμοσμένης Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής, Διοίκησης Τηλεπικοινωνιών, Μαθηματικών Αγοράς και Παραγωγής, καθώς και στο Διδακτορικό Πρόγραμμα Οικονομικών Επιστημών. Από πλευράς εκπαιδευτικής, διδάσκονται μαθηματικές έννοιες και μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στα οικονομικά με ευρεία χρήση εφαρμογών, ενώ σε ορισμένα μαθήματα χρησιμοποιούνται πακέτα πληροφορικής. Από πλευράς γνωσιακής, καλλιεργείται η αναλυτική σκέψη για τη βελτίωση της κριτικής ικανότητας των φοιτητών και της δυνατότητας λήψης αποφάσεων. Επίσης, ο Τομέας έχει την ευθύνη του Εργαστηρίου Πληροφορικής του Τμήματος που στηρίζει το εκπαιδευτικό έργο μελών ΔΕΠ και παρέχει στους φοιτητές μαθήματα δεξιοτήτων και σεμινάρια σε τεχνολογίες αιχμής. Τα μέλη ΔΕΠ του Τομέα εργάζονται ερευνητικά σε πληθώρα θεμάτων στη βελτιστοποίηση, αριθμητικές προσεγγίσεις, δυναμικά συστήματα, βέλτιστο έλεγχο, πιστωτικό κίνδυνο, οικονομική ανάλυση, στρατηγική των επιχειρήσεων και υπολογιστικά συστήματα.

DIVISION VII Mathematics and Informatics

Division of Mathematics and Informatics at the Department of Economics provides relevant courses to the undergraduate degree programme as well as to the graduate programmes of applied economics, telecommunications management, mathematics of production and the doctoral programme of economics. Mathematical concepts and methods used in economics are taught, while certain courses are supported by computer packages. The research work of the faculty spans a range of themes in optimization, numerical approximation, dynamical systems, optimal control, credit risk, economic analysis, business strategy and computational systems.

Τομέας VII Ποσοτικών Μεθόδων

Σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον, οι αναζητήσεις για συγκεκριμένη οικονομική επιστημονική γνώση στηρίχθηκαν, μεταξύ των άλλων, στις μεθόδους των εφαρμοσμένων μαθηματικών, της στατιστικής, της οικονομετρίας και

της επιχειρησιακής έρευνας. Στην προσπάθεια αυτή οφείλεται η αντιμετώπιση και η ανάλυση θεμάτων που αφορούν την οικονομία και τη διοικητική επιστήμη με τη μελέτη υποδειγμάτων, που αναπαριστούν πραγματικά φαινόμενα και καταστάσεις. Μάλιστα, όσο πιο πολύπλοκος γίνεται ο χώρος της οικονομίας, της τεχνολογίας και της διοίκησης και όσο πιο γρήγορα αυτός μεταβάλλεται, τόσο πιο αναγκαία γίνεται η χρήση της ποσοτικής ανάλυσης, ώστε με απλουστευμένα υποδείγματα να αντιμετωπισθούν σύνθετα και αβέβαια φαινόμενα και να στηριχθούν οι αποφάσεις σε πρακτικό επίπεδο. Κύριος λοιπόν στόχος του Τομέα, παράλληλα με την ανάπτυξη του ποιοτικού ερευνητικού έργου των μελών του, είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, όσον αφορά τις ποσοτικές μεθόδους, επειδή η ορθή χρήση τους θα βοηθήσει στην κατανόηση και στην έρευνα των οικονομικών ζητημάτων και θα επιτρέψει να ανταποκριθούν με επιτυχία στις σύγχρονες επαγγελματικές απαιτήσεις και προκλήσεις. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο να μην περιορισθεί η εκπαίδευση στην ανάλυση των μαθηματικών εννοιών ή στη μηχανιστική χρήση ορισμένων βασικών τεχνικών, αλλά να τους εφοδιάσει με επιστημονική γνώση και κριτική ικανότητα για να εφαρμόσουν τις διαδικασίες και μεθόδους για την κατάλληλη επιλογή και ανάπτυξη των υποδειγμάτων καθώς και για τον αξιόπιστο έλεγχο, ανάλυση, αποτύπωση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων, εξασκώντας τους ταυτόχρονα με ασκήσεις-αναλύσεις περιπτώσεων, σε συνδυασμό με χρήση Η/Υ, όταν χρειάζεται.

3. Προγράμματα Σπουδών

Στην παρούσα ενότητα το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών αναλύεται σε τρία μέρη, Α, Β και Γ. Πρώτον, δίνονται απαντήσεις στα ακόλουθα ερωτήματα:

- 3.1.1. Πώς κρίνετε το βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας;
- 3.1.2. Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;
- 3.1.3. Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;
- 3.1.4. Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;
- 3.1.5. Πώς κρίνετε την πρακτική άσκηση των φοιτητών;

Δεύτερον, παρουσιάζεται αναλυτικά το Πρόγραμμα Σπουδών. Και τρίτον, απαντώνται αναλυτικά τα ανωτέρω ερωτήματα σύμφωνα με το έντυπο «κριτηρίων» της ΑΔΙΠ. Επιπλέον, στο Παράρτημα 9 παρουσιάζονται τα συγγράμματα για το ακαδ. Έτος 2009-10.

ΜΕΡΟΣ Α

Βλπ επίσης Μέρος Γ, όπου αναλύονται τα ερωτήματα σε υποερωτήματα.

- 3.1.1. Πώς κρίνετε το βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Πρόσφατα (2009) το Τμήμα αναμόρφωσε ριζικά, μετά από συστηματικό διάλογο και διεργασίες, το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στους στόχους του Τμήματος και στην επιστημονική του συνεισφορά στο κοινωνικό σύνολο. Η αναμόρφωση του Προγράμματος αφορούσε: (α) τη δομή του προγράμματος, (β) την ενίσχυση της θεωρητικής κατάρτισης των αποφοίτων μας με ιδιαίτερη έμφαση στην δύσκολη και σύνθετη γνώση που απαιτεί να έχει ένας οικονομολόγος σε εύρος πεδίων που συμπεριλαμβάνει, πέραν των αμιγώς οικονομικών μαθημάτων, ετερογενή αντικείμενα όπως η ιστορία, η φιλοσοφία, τα μαθηματικά, η πληροφορική, η λογιστική κλπ, (γ) την προσφορά μαθημάτων εξειδίκευσης που εφάπτονται των επαγγελματικών αναγκών των αποφοίτων, και (δ) μαθήματα δεξιοτήτων που βοηθούν στην ενσωμάτωση των αποφοίτων μας στην οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου. Το Τμήμα κρίνει ότι το νέο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών ανταποκρίνεται άριστα στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας.

- 3.1.2. Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

Το νέο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών, βλ. 3.1.1 παραπάνω, έχει δομηθεί πρόσφατα στο πλαίσιο πολύ συγκεκριμένων επιστημονικών και παιδαγωγικών

κριτηρίων έτσι ώστε να είναι συνεκτικό, λειτουργικό και να προαγάγει την δύσκολη αλλά και ταυτόχρονα χρήσιμη γνώση.

3.1.3. Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Το εξεταστικό σύστημα του Τμήματος, όπως και το εξεταστικό σύστημα όλων των Τμημάτων των Ελληνικών πανεπιστημίων, κρίνεται ανεπαρκές και απαιτεί ριζικές αλλαγές. Το βασικό πρόβλημα είναι η αναντιστοιχία μεταξύ του πληθυσμού φοιτητών που παρακολουθεί τα μαθήματα και εκείνων που εξετάζονται σε αυτά. Το γεγονός ότι στο Ελληνικό πανεπιστήμιο θεωρείται δεδομένο πως ένας μεγάλος αριθμός φοιτητών εξετάζεται σε ύλη στην οποία είναι ουσιαστικά αυτοδίδακτοι σημαίνει ότι υποβαθμίζεται η εκπαιδευτική διαδικασία και ακυρώνονται οι όποιες προσπάθειες των τμημάτων να αναμορφωθεί τόσο η διδακτική διαδικασία όσο και ο τρόπος βαθμολόγησης των φοιτητών. Η μαζική προσέλευση φοιτητών, οι οποίοι δεν συμμετέχουν στην διδακτική διαδικασία προσδίδει στους διδάσκοντες, αλλά και στους παρακολουθούμενους φοιτητές, την αίσθηση ότι το Πανεπιστήμιο δεν είναι παρά ένα εξεταστικό κέντρο στο οποίο, παρεμπιπτόντως, προσφέρονται και διαλέξεις/ σεμινάρια για όσους ενδιαφέρονται. Υπό αυτές τις συνθήκες, το εξεταστικό σύστημα αποτελεί τροχοπέδη για το Πανεπιστήμιο.

3.1.4. Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

Το νέο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών, βλ. 3.1.1 παραπάνω, κρίνεται ως απόλυτα ανταγωνιστικό με τα αντίστοιχα τμήματα του εξωτερικού. Πολλά από τα μέλη ΔΕΠ που συμμετείχαν στην διαμόρφωσή του έχουν διδακτική και ερευνητική εμπειρία από πανεπιστήμια του εξωτερικού, έχουν πλήρη εικόνα των διεθνών προβληματισμών όσο αφορά την οικονομική επιστήμη, και έτσι το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του οποίου την διαμόρφωση συμμετείχαν διαθέτει οικουμενική προοπτική και εισάγει τους φοιτητές στην επιστήμη με τρόπο που να τους εξασφαλίζει πως όταν αποφοιτήσουν θα μπορούν να συνδιαλέγονται διεθνώς με πλήρη επιστημονική επάρκεια. Επιπροσθέτως, επειδή το Τμήμα διαθέτει μεγάλο εύρος γνωστικών αντικειμένων (από πολιτική οικονομία και οικονομική θεωρία μέχρι χρηματοοικονομική, οικονομική και κοινωνική ιστορία, μαθηματικά, στατιστική και πληροφορική), κάτι που δεν ισχύει πλέον σε πολλά πανεπιστήμια του εξωτερικού, το Πρόγραμμα Σπουδών εφοδιάζει του φοιτητές μας έτσι ώστε να υπερτερούν των ξένων συναδέλφων τους ως προς το εύρος των γνώσεων με τα οποία εισέρχονται στον επαγγελματικό χώρο.

3.1.5. Πώς κρίνετε την πρακτική άσκηση των φοιτητών;

Βλπ παρακάτω Μέρος Γ.

ΜΕΡΟΣ Β

Προλεγόμενα

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ στο Τμήμα

Για τη λήψη πτυχίου στο Τμήμα υπήρχαν επτά (7) προγράμματα σπουδών, εκ των οποίων πέντε (5) ετέθησαν σε ισχύ στο διάστημα 1967-97, ένα ετέθη σε ισχύ από το ακαδ. έτος 1997-98 και ένα είναι το νέο πρόγραμμα σπουδών από το ακαδ. έτος 2009-2010. Τα προγράμματα σπουδών είναι τα ακόλουθα σύμφωνα με το έτος εγγραφής των φοιτητών στο Τμήμα (βλπ Παράρτημα 2):

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ I

Από 1967-68 (Α΄ εγγραφή) έως 1979-80 που καταλήγει στον Α.Μ. 12556
Υποχρεωτικά μαθήματα 14, Πτυχιακά μαθήματα 6

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ II

Από 1980-81 (Α΄ εγγραφή) έως 1982-83 που καταλήγει στον Α.Μ. 15405
Υποχρεωτικά μαθήματα 15, Πτυχιακά μαθήματα 6

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ III

Από 1983-84 (Α΄ εγγραφή) έως 1986-87 που καταλήγει στον Α.Μ. 18741
Υποχρεωτικά μαθήματα 17, Επιλογής μαθήματα 13

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ IV

Από 1987-88 (Α΄ εγγραφή) έως 1989-90 που καταλήγει στον Α.Μ. 20818
Υποχρεωτικά μαθήματα 18, Επιλογής μαθήματα 12

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ V

Από 1990-91 (Α΄ εγγραφή) έως 1996-97 που περιέχει τους Α.Μ. 20819-24464
Υποχρεωτικά μαθήματα 16, Επιλογής-Υποχρεωτικά 2

Τη 16.12.2009, η ΓΣ του Τμήματος αποφάσισε τη σύμπτυξη αυτών των πέντε προγραμμάτων σπουδών σε μια επέκταση του ΠΣ V. Στο Παράρτημα 2 δίνονται οι σχετικές πληροφορίες για τα ΠΣ I-V και τη συνεπτυγμένη μορφή που ετέθη πλέον σε ισχύ για τους παλιούς φοιτητές.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ VI

Από 1997-98 (Α΄ εγγραφή) έως 2008-09

Το πρόγραμμα αυτό περιγράφεται πλήρως στον Οδηγό Σπουδών που είναι στο Παράρτημα 4.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ VII

Από 2009-10 (Α΄ εγγραφή)

Πρόκειται για το νέο πρόγραμμα σπουδών που αναλύεται στις επόμενες ενότητες. Ένας σύντομος Οδηγός Σπουδών είναι στο Παράρτημα 3. Ο οδηγός αυτός επίκειται να εμπλουτισθεί το τρέχον ακαδ. έτος.

Αναλυτική Παρουσίαση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και της Φιλοσοφίας των Ενοτήτων

Μετά από εκτεταμένη συζήτηση διάρκειας 18 μηνών και πολύμηνη προετοιμασία της Επιτροπής Προπτυχιακών Σπουδών (διάστημα 2007-09), το Νέο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών που διεξοδικά και κριτικά ανέλυσε και οριοθέτησε η ΓΣ του Τμήματος και που ισχύει από το Ακαδ. Έτος 2009-10 έχει ως εξής.

B1. Το Νέο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, μετά από μακρά προεργασία, προσφέρει στους νέους φοιτητές και φοιτήτριες (έτος εισαγωγής 2009-10) ένα *πλήρως ανανεωμένο* πρόγραμμα σπουδών.

Το νέο πρόγραμμα:

(α) εξασφαλίζει στους απόφοιτους του Τμήματος την μόρφωση και τις γνώσεις που *πρέπει* να έχει ένας σύγχρονος οικονομολόγος, ανεξάρτητα μετέπειτα εξειδίκευσης.

Παράλληλα,

(β) δίνει στους φοιτητές πολλούς βαθμούς ελευθερίας ως προς τα μαθήματα επιλογής, έτσι ώστε να μπορούν να παρακολουθήσουν μαθήματα κοντύτερα στα ενδιαφέροντά τους από την ευρεία γκάμα γνωστικών αντικειμένων που προσφέρει το Τμήμα.

Δομή Νέου Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Η δομή του νέου Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ) είναι ιδιαίτερα απλή. Η ολοκλήρωση των σπουδών απαιτεί την επιτυχή παρακολούθηση 36 μαθημάτων. Από τα 36 μαθήματα,

- A. Είκοσι (20) μαθήματα είναι υποχρεωτικά και συμπεριλαμβάνονται στον **Πίνακα 1**
- B. 4 μαθήματα επιλέγονται από τον **Πίνακα 2** (βασικά μαθήματα επιλογής)
- Γ. 4 μαθήματα επιλέγονται από μία ενότητα του **Πίνακα 3** (ο Πίνακας 3 αποτελείται από 5 διαθεματικές ενότητες, των 6 μαθημάτων έκαστη. Από αυτές θα πρέπει να επιλεγεί μία ενότητα και, κατόπιν, να επιλεγούν 4 από τα 6 μαθήματα αυτής της ενότητας)
- Δ. Τα υπόλοιπα 8 μαθήματα επιλέγονται ελεύθερα *είτε* από τα μαθήματα των **Πινάκων 2 & 3 που δεν έχουν ήδη επιλεγεί στο πλαίσιο των επιλογών B. και Γ. παραπάνω είτε** από τον **Πίνακα 4**.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η παρακολούθηση των μαθημάτων να γίνεται στη βάση μίας επιστημονικά ορθής ακολουθίας. Ιδιαίτερα τα μαθήματα του Πίνακα 1, τα οποία είναι υποχρεωτικά και θεμελιώνουν γνώσεις που κρίνονται απαραίτητες για όλα τα άλλα μαθήματα, έχουν σχεδιαστεί ώστε να αλληλοσυμπληρώνονται και να θεμελιώνουν το ένα το άλλο. Με αυτό το σκεπτικό, μετά την παρουσίαση και περιγραφή των μαθημάτων του Πίνακα, ο παρών οδηγός συνιστά και μία συγκεκριμένη χρονική ακολουθία (ως προς τα μαθήματα του Πίνακα 1) η τήρηση της οποίας θα συμβάλει

σημαντικά στην παιδεία, την κατάκτηση δύσκολης γνώσης αλλά και τις βαθμολογικές επιδόσεις των φοιτητών.

Πίνακας 1 – Υποχρεωτικά Μαθήματα

(20 μαθήματα)

Α' έτους

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΜΑΘΗΜΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ
1.	PEC101	Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία	1
2.	PEC102	Πολιτική Οικονομία της Απασχόλησης και του Χρήματος	2
3.	ECO101	Εισαγωγή στην Οικονομική Ανάλυση	1
4.	HIS101	Εισαγωγή στην Οικονομική Ιστορία	2
5.	ACC101	Λογιστική Ι	1
6.	MTH101	Μαθηματικά Ι	1
7.	MTH102	Μαθηματικά ΙΙ	2
8.	QNT101	Στατιστική Ι	2

Β' έτους

9.	QNT201	Στατιστική ΙΙ	3
10.	ECO201	Μικροοικονομική Ανάλυση της Κατανάλωσης και της Παραγωγής	3
11.	ECO202	Μικροοικονομική Ανάλυση των Αγορών και της Κοινωνικής Ευημερίας	4
12.	ECO211	Εισαγωγή στη Μακροοικονομική Ανάλυση	3
13.	ECO212	Μακροοικονομική Θεωρία	4
14.	ECO221	Οικονομική των Επιχειρήσεων	3
15.	ECO222	Διεθνής Οικονομική	3
16.	QNT202	Οικονομετρία	4
17.	CSC201	Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών και τη Διαχείριση Πληροφοριών	3

Γ' έτους

18.	ECO301	Προχωρημένη Οικονομική Ανάλυση	5
19.	PEC301	Πολιτική Οικονομία της Ανάπτυξης και της Μεγέθυνσης	5
20.	ECO302	Δημόσια Οικονομική	6

Συνιστώμενη χρονική ακολουθία παρακολούθησης μαθημάτων Πίνακα 1

1^ο έτος σπουδών

Για το Α' έτος φοίτησης, το Τμήμα συνιστά στους φοιτητές του να επικεντρωθούν στα εισαγωγικά μαθήματα οικονομικής επιστήμης καθώς και στα μαθήματα που εισάγουν στα Μαθηματικά και τη Λογιστική που αποτελούν απαραίτητα εργαλεία της οικονομικής επιστήμης .

Α εξάμηνο 1^{ου} έτους

Συνιστώνται τα **Εισαγωγικά Μαθήματα Οικονομικής Επιστήμης**

- Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία
- Εισαγωγή στην Οικονομική Ανάλυση

καθώς και τα κύρια μαθήματα **Μαθηματικών** και **Λογιστικής**

- Μαθηματικά I
- Λογιστική I

Β εξάμηνο 1^{ου} έτους

Συνιστώνται τα **Εισαγωγικά Μαθήματα Οικονομικής Επιστήμης**

- Πολιτική Οικονομία της Απασχόλησης και του Χρήματος
- Εισαγωγή στην Οικονομική Ιστορία

καθώς και τα κύρια μαθήματα **Στατιστικής** και **Μαθηματικών**

- Στατιστική I
- Μαθηματικά II

2^ο έτος σπουδών

Έχοντας αποκτήσει τις απαιτούμενες βάσεις, το Β' έτος προσφέρεται για θεωρητική εμβάθυνση τόσο στα μαθήματα της οικονομικής επιστήμης όσο και των ποσοτικών μεθόδων και πληροφορικής.

Α εξάμηνο 2^{ου} έτους

Συνιστώνται τα **Μαθήματα Θεωρητικής Εμβάθυνσης**

- Μικροοικονομική Ανάλυση της Κατανάλωσης και της Παραγωγής
- Εισαγωγή στην Μακροοικονομική Ανάλυση

και το μάθημα **Πληροφορικής**

- Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών και την Επεξεργασία Πληροφοριών

Β εξάμηνο 2^{ου} έτους

Συνιστώνται τα **Εισαγωγικά Μαθήματα Οικονομικής Επιστήμης**

- Μικροοικονομική Ανάλυση των Αγορών και της Κοινωνικής Ευημερίας
- Μακροοικονομική Θεωρία
- Οικονομική των Επιχειρήσεων

και το μάθημα **Ποσοτικών Μεθόδων**

- Στατιστική II

3^ο έτος σπουδών

Κατά το τρίτο έτος φοίτησης, και εφόσον έχει τηρηθεί το παραπάνω χρονοδιάγραμμα, οι φοιτητές θα είναι έτοιμοι:

(1) Να παρακολουθήσουν τα εναπομείναντα υποχρεωτικά μαθήματα του Πίνακα 1:

- Προχωρημένη Οικονομική Ανάλυση
- Πολιτική Οικονομία της Ανάπτυξης και της Μεγέθυνσης
- Δημόσια Οικονομική
- Διεθνής Οικονομική

και

(2) Να αρχίσουν να παρακολουθούν μαθήματα επιλογής των Πινάκων 2, 3 & 4 (βλ. παρακάτω), σύμφωνα πάντα με τους περιορισμούς του ΠΠΣ (βλ. παραπάνω την εξήγηση της Δομής του νέου ΠΠΣ).

4^ο έτος σπουδών

Στο τέταρτο έτος, οι τελειόφοιτοι του Τμήματος, με τη βοήθεια του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού, ολοκληρώνουν τις επιλογές τους με τρόπο που ο τελικός κατάλογος των μαθημάτων που έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς συνιστά, τόσο επιστημονικά όσο και σε σχέση με τα μελλοντικά τους σχέδια, την βέλτιστη επιλογή μεταξύ των πολλών γνωστικών αντικειμένων και προσεγγίσεων που προσφέρει το Τμήμα.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ **ΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ 2, 3 και 4**

Πίνακας 2 – Βασικά Μαθήματα Επιλογής

(12 μαθήματα από τα οποία επιλέγονται τουλάχιστον 4)

1.	ECO311	Βιομηχανική Οικονομική Ι	5
2.	ECO312	Οικονομικά του Περιβάλλοντος	6
3.	ECO314	Μακροοικονομική της Ανάπτυξης	5
4.	PEC311	Πολιτική Οικονομία της Παγκοσμιοποίησης	6
5.	PEC312	Πολιτική Οικονομία Κοινωνικής Πολιτικής	5
6.	ECO313	Ιστορία Οικονομικών Θεωριών	6
7.	SOC301	Συγκρότηση Κοινωνικών Επιστημών	5
8.	FIN301	Οικονομική Ανάλυση του Χρήματος και της Πίστης	6
9.	QNT301	Εφαρμοσμένη Οικονομετρία	5
10.	ACC201	Λογιστική ΙΙ	6

11.	FIN302	Χρηματοοικονομική Ανάλυση Επιχειρήσεων	6
12.	CSC202	Οργάνωση και Λειτουργία Υπολογιστικών Συστημάτων.	6

Πίνακας 3 – Μαθήματα Θεματικών Ενοτήτων

(4 τουλάχιστον μαθήματα σε μία από τις πέντε ενότητες)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ- ΧΡΗΜΑΤΟ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΚΗ	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Προχωρημένη Μακροοικονομική ECO411 ΕΞΑΜΗΝΟ 5	Οικονομική Μετασχηματισμού και Ανάπτυξης ECO421 ΕΞΑΜΗΝΟ 5	Αγορές Χρήματος και Κεφαλαίου I FIN331 ΕΞΑΜΗΝΟ 5	Γραμμικά Μαθηματικά MTH301 ΕΞΑΜΗΝΟ 6	Βιομηχανική Οικονομική II ECO451 ΕΞΑΜΗΝΟ 6
Θεωρία Παιγνίων ECO412 ΕΞΑΜΗΝΟ 5	Οικονομική Πολιτική ECO422 ΕΞΑΜΗΝΟ 5	Αγορές Χρήματος και Κεφαλαίου II FIN332 ΕΞΑΜΗΝΟ 6	Στατιστική 3 QNT302 ΕΞΑΜΗΝΟ 5	Οικονομική της Εργασίας ECO452 ΕΞΑΜΗΝΟ 6
Οικονομική Ιστορία του 20 ^{ου} αιώνα HIS201 ΕΞΑΜΗΝΟ 5	Ευρωπαϊκή Οικονομική Ολοκλήρωση ECO423 ΕΞΑΜΗΝΟ 5	Τραπεζική I FIN333 ΕΞΑΜΗΝΟ 5	Εφαρμοσμένη Οικονομετρία QNT301 ΕΞΑΜΗΝΟ 5	Οικονομικά της Τεχνολογίας ECO453 ΕΞΑΜΗΝΟ 6
Μαρξιστική Πολιτική Οικονομία I PEC411 ΕΞΑΜΗΝΟ 5	Οικονομική Πολιτική στην Ελληνική Οικονομία ECO424 ΕΞΑΜΗΝΟ 6	Θεωρία και Στρατηγική της Επιχείρησης MGT334 ΕΞΑΜΗΝΟ 6	Βάσεις και Διαχείριση Δεδομένων CSC301 ΕΞΑΜΗΝΟ 6	Εφαρμοσμένη Νομισματική Οικονομική ECO454 ΕΞΑΜΗΝΟ 6
Θεωρίες Επιχειρησιακής Οργάνωσης MGT473 ΕΞΑΜΗΝΟ 6	Κράτος και Οικονομία ECO425 ΕΞΑΜΗΝΟ 5	Ιστορία των Επιχειρήσεων και Χρηματοοικονομικών Θεσμών HIS401 ΕΞΑΜΗΝΟ 6	Εφαρμοσμένη Επιχειρησιακή Έρευνα QNT401 ΕΞΑΜΗΝΟ 6	Αγορές Χρήματος και Κεφαλαίου I FIN331 ΕΞΑΜΗΝΟ 5
Δυναμικά Μαθηματικά	Αξιολόγηση Επενδύσεων	Ανάλυση Χρονολογικών	Θεωρία Παιγνίων	Εφαρμοσμένη Οικονομετρία

---

	v	Σειρών και Προβλέψεις		
ΜΤΗ302 ΕΞΑΜΗΝΟ 5	ΕC0426 ΕΞΑΜΗΝΟ 5	QNT402 ΕΞΑΜΗΝΟ 5	ΕC0412 ΕΞΑΜΗΝΟ 5	QNT301 ΕΞΑΜΗΝΟ 5

Παρατήρηση: **Κάθε Θεματική Ενότητα αποτελείται από 4 μαθήματα συν δύο μαθήματα άλλων Θεματικών Ενοτήτων (βλ. τελευταίες δύο σειρές).**

Πίνακας 4 – Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής

Επιπρόσθετα μαθήματα που παρέχει το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

I. Τομέας Πολιτικής Οικονομίας

1.	ECO461	Νομισματική Πολιτική	7
2.	PEC461	Κλασικά Κείμενα Πολιτικής Οικονομίας	8
3.	PEC462	Μαρξιστική Πολιτική Οικονομία II	8
4.	ECO463	Ιστορία της Οικονομικής Σκέψης στη Σύγχρονη Ελλάδα	8
5.	ECO464	Θεσμική Οικονομική	8
6.	ECO465	Οικονομική των Δικτύων και της Πληροφόρησης	8
7.	ECO466	Οικονομικές Προσεγγίσεις του Δικαίου	7
8.	ECO467	Οικονομική της Εκπαίδευσης	7
9.	ECO468	Ειδικά θέματα Ιστορίας Οικονομικών Θεωριών	7
10.	ECO469	Μετακεϋνσιανά Οικονομικά	8
11.	ECO470	Μακροοικονομική Λογιστική	8

II. Τομέας Ανάπτυξης και Διεθνούς Οικονομικής

1.	ECO480	Εφαρμοσμένη Αναπτυξιακή Οικονομική	8
2.	ECO481	Ειδικά Θέματα Οικονομικής Ανάπτυξης: Επιχειρηματικότητα	8
3.	ECO482	Ανθρώπινοι Πόροι και Ανάπτυξη	7
4.	ECO483	Αναπτυξιακά Εργαλεία Χρηματοδότησης	7
5.	ECO484	Τοπική Οικονομική Ανάπτυξη	8
6.	ECO485	Ειδικά Θέματα Διεθνούς Οικονομικής	8

III. Τομέας Οικονομίας, Πολιτικής και Κράτους

1.	ECO490	Δημοσιονομική Πολιτική	8
2.	ECO491	Αγροτική Οικονομική και Πολιτική	8
3.	ECO492	Κοινωνικοοικονομική Αξιολόγηση Επενδύσεων	7

IV. Τομέας Οικονομικής των Επιχειρήσεων και Χρηματοοικονομικής

1.	FIN461	Εταιρική Χρηματοοικονομική	7
2.	FIN462	Ειδικά Θέματα Χρηματοοικονομικής	8
3.	FIN463	Διεθνής Χρηματοοικονομική	7
4.	ACC301	Λογιστική ΙΙΙ	8
5.	MGT568	Διεθνείς Επιχειρήσεις	8
6.	MGT469	Οικονομική των Μεταφορών	7
7.	MGT470	Θεωρία και Στρατηγική Πολυεθνικών Επιχειρήσεων	8
8.	MGT471	Επιχειρηματική Πολιτική και Στρατηγική	8
9.	FIN464	Ειδικά Θέματα Τραπεζικής Οικονομικής	7
10.	FIN465	Οικονομική και Διοίκηση Τραπεζών	8
11.	MGT472	Οικονομική της Συνεταιριστικής Επιχείρησης	8
12.	MGT461	Εισαγωγή στο Μάρκετινγκ	7
13.	MGT462	Μάρκετινγκ Υπηρεσιών και Λιανική Τραπεζική	7
14.	MGT474	Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων	8
15.	FIN466	Δίκαιο των Χρηματοπιστωτικών Αγορών	8
16.	FIN467	Χρηματοοικονομικά Υποδείγματα για Επιχειρηματικές Αποφάσεις	8
17.	MGT473	Θεωρίες Επιχειρησιακής Οργάνωσης	8

V. Τομέας Φιλοσοφίας και Μεθοδολογίας των Οικονομικών Επιστημών – Οικονομική και Κοινωνική Ιστορία

1.	HIS202	Ελληνική Οικονομική Ιστορία Ι, 19 ^{ος} αιώνας – 1940	3
2.	HIS301	Ελληνική Οικονομική Ιστορία ΙΙ, 1940-2000	6
3.	HIS402	Ιστορία Πόλεων	7
4.	PHI461	Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών	7
5.	PHI462	Φιλοσοφία της Οικονομίας	8

6.	RHI463	Μεθοδολογία της Οικονομικής Επιστήμης	7
7.	HIS403	Ειδικά Θέματα Οικονομικής Ιστορίας	8

VI. Τομέας Μαθηματικών και Πληροφορικής

1.	CSC401	Δίκτυα Επικοινωνιών και Εφαρμογές Τηλεματικής στην Κοινωνία των Πληροφοριών	7
2.	MTH100	Εισαγωγή στα Μαθηματικά	1
3.	CSC402	Νέες Τεχνολογίες και Κοινωνία των Πληροφοριών	8
4.	CSC403	Πληροφοριακά Συστήματα Επιχειρήσεων	8
5.	CSC302	Δομές Δεδομένων και Αρχές Προγραμματισμού Υπολογιστών	6

VII. Τομέας Ποσοτικών Μεθόδων: Στατιστική και Οικονομετρία

1.	QNT403	Εφαρμογές Ποσοτικών Μεθόδων στην Ανάλυση Αγοράς	8
2.	QNT404	Στατιστικά Υποδείγματα για Οικονομολόγους	8
3.	QNT203	Τεχνικές Δειγματοληπτικών Ερευνών	4
4.	QNT303	Τεχνικές Μαθηματικού Προγραμματισμού	5

Γ) Μαθήματα από άλλα Τμήματα του ΕΚΠΑ

Συνολικά, ο φοιτητής επιλέγει 3 μαθήματα, κατά μέγιστον

Τμήμα Πολιτικών Επιστημών και Δημόσιας Διοίκησης, ΝΟΠΕ, ΕΚΠΑ

1.	TPE001	Πολιτική Επιστήμη Ι	7
2.	TPE002	Παγκόσμια και Ευρωπαϊκή Ιστορία Ι. Αρχές και Θεσμοί Δικαίου	7
3.	TPE003	Εισαγωγή στις Διεθνείς Σχέσεις	8
4.	TPE004	Σύγχρονη Κοινωνική Θεωρία	7
5.	TPE005	Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία	7
6.	TPE006	Πολιτική Φιλοσοφία Ι	7
7.	TPE007	Πολιτική Φιλοσοφία ΙΙ	8

8.	TPE008	Πολιτική Επιστήμη II	8
9.	TPE009	Το Πολιτικό Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης	8
10.	TPE010	Το Ελληνικό Πολιτικό Σύστημα	8
11.	TPE011	Ευρωπαϊκή Σύγκλιση: Θεωρία και Πρακτική	8

Τμήμα Νομικής Επιστήμης, ΝΟΠΕ, ΕΚΠΑ

1.	TNE001	Ιστορία του Δικαίου	7
2.	TNE002	Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου	8
3.	TNE003	Φιλοσοφία του Δικαίου	7
4.	TNE004	Ιστορία Πολιτικών Ιδεών	8
5.	TNE005	Εμπορικό Δίκαιο	7
6.	TNE006	Αστικό Δίκαιο	8
7.	TNE007	Τραπεζικό Δίκαιο	7
8.	TNE008	Διεθνείς Οργανισμοί	8
9.	TNE009	Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο	8
10.	TNE010	Δίκαιο Οικονομικής Εγκληματικότητας	7

Τμήμα Μαθηματικών, ΕΚΠΑ

1.	TMA001	Αριθμητική Ανάλυση	7
2.	TMA002	Πιθανότητες και Αναλογιστικά Μαθηματικά	7

Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, ΕΚΠΑ

1.	TPT001	Ανάλυση Συστημάτων	7
----	--------	--------------------	---

B.2 Η Φιλοσοφία των Ενοτήτων

Ο βασικός σκοπός των ενοτήτων είναι να καθοδηγούν τους φοιτητές στην προσπάθεια συγκρότησης ενός συνεκτικού προγράμματος σπουδών στη βάση συνεργιών μεταξύ μαθημάτων που θεραπεύει το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών. Οι παραπάνω 5 ενότητες είναι ενδεικτικές των γνωστικών αντικειμένων που καλύπτουν οι οικονομικές επιστήμες. Λέμε ενδεικτικές καθώς θα μπορούσαν να υπάρχουν περαιτέρω εξειδικεύσεις, στο πλαίσιο περισσότερων ενοτήτων. Ακόμα και τα μαθήματα της κάθε ενότητας είναι ενδεικτικά, υπό την έννοια ότι δεν εξαντλούν τα ζητήματα του πραγματεύονται, σύμφωνα με τον τίτλο της ενότητας. Πράγματι, υπάρχει πλειάδα σχετικών μαθημάτων που συγκαταλέγονται όχι στον Πίνακα 3 αλλά στον Πίνακα 4. Σε

επόμενα έτη, καθώς οι φοιτητές που γίνονται δεκτοί φέτος θα προχωρούν τις σπουδές τους και θα χρειαστούν καλύτερη καθοδήγηση για τις επιλογές τους, οι (επόμενοι) Οδηγοί Σπουδών (καθώς και η ιστοσελίδα του Τμήματος) θα προσφέρουν συμβουλές και πληροφορίες για πιθανές επιλογές από τους Πίνακες 2, 3 & 4 οι οποίοι θα συνάδουν με τις ενότητες του Πίνακα 3.

Η *δομή των ενοτήτων* έχει τα εξής χαρακτηριστικά: Κάθε ενότητα αποτελείται από 6 μαθήματα. Τα πρώτα 4 από αυτά σχετίζονται άμεσα με τον τίτλο, ή την *θεματική*, της ενότητας ενώ τα τελευταία 2 μαθήματα (βλ. τα σκιασμένα μαθήματα των δύο τελευταίων σειρών) της κάθε ενότητας ανήκουν σε άλλη *θεματική* (π.χ. τα *Δυναμικά Μαθηματικά* της ενότητας *Οικονομική Θεωρία και Ιστορία* ανήκουν στην *θεματική Ποσοτικές Μέθοδοι και Πληροφορική*). Ο λόγος για αυτή την «συμβίωση» μαθημάτων διαφορετικών *θεματικών* υπό την ίδια ενότητα είναι ότι, στις οικονομικές επιστήμες, υπάρχουν σημαντικές συνέργιες μεταξύ των γνωστικών αντικειμένων. Ο σκοπός των ενοτήτων, όπως εξήγησε η προηγούμενη παράγραφος, δεν είναι να «καθηλώσουν» τους φοιτητές σε μία *θεματική* αλλά να τους καθοδηγήσουν στην συγκρότηση ενός συνεκτικού και επιστημονικά άρτιου προγράμματος σπουδών.

Ενότητα «Οικονομική Θεωρία και Ιστορία»

Πρόκειται για τα θεμέλια της οικονομικής επιστήμης. Η οικονομική θεωρία, που αρχικά ήταν γνωστή παγκοσμίως ως Πολιτική Οικονομία (βλ. την εισαγωγή με τίτλο *Οι Οικονομικές Επιστήμες στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*, όπου αναφέρεται η ίδρυση εν έτει 1837 της έδρας της Πολιτικής Οικονομίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών), είναι μία σχετικά νέα επιστήμη που, κατά κάποιο τρόπο, μπορεί να θεωρηθεί ως υπο-προϊόν της ίδιας ιστορικής διαδικασίας που «γέννησε» τις κοινωνίες της αγοράς ή τις βιομηχανικές κοινωνίες.

Από το 1776, όταν ο Adam Smith δημοσίευσε τον «Πλούτο των Εθνών», έως σήμερα, η οικονομική θεωρία πασχίζει να διαφωτίσει τις κοινωνίες για τους οικονομικούς «νόμους» που τις διέπουν. Δεν υπάρχει οικονομική πολιτική, πολιτική πρόταση, επιχειρηματική στρατηγική ή ιστορική ανάλυση του σύγχρονου κόσμου που να μην στηρίζεται (ακούσια ή εκούσια) σε κάποια οικονομική θεωρία ή υπόδειγμα.

Τα τέσσερα θεματικά μαθήματα της ενότητας «Οικονομική Θεωρία και Ιστορία» συνιστούν «δείγματα γραφής» του τρόπου με τον οποίο οι θεωρητικοί οικονομολόγοι και οι ιστορικοί των κοινωνιών της αγοράς προσεγγίζουν τα πολλά, δύσβατα και συναρπαστικά ερωτήματα που αφορούν στην παραγωγή και διανομή του πλούτου της γης, των εθνών και των περιφερειών.

Το μάθημα της «**Προχωρημένης Μακροοικονομικής**» επιτρέπει στους φοιτητές να προσπελάσουν ερωτήματα που αφορούν την ανεργία, τον πληθωρισμό, την κατανομή εισοδήματος κλπ υπό το πρίσμα των τελευταίων επιστημονικών άρθρων και εργασιών οι οποίες δεν έχουν καταγραφεί ακόμα στα τυποποιημένα εγχειρίδια.

Η «**Θεωρία Παιγνίων**» αποτελεί την πιο συναρπαστική εξέλιξη στο χώρο της οικονομικής θεωρίας των τελευταίων πενήντα ετών – έχει αλλάξει πλήρως τον τρόπο που διατυπώνονται τόσο οι μικροοικονομικές όσο και οι μακροοικονομικές θεωρήσεις

και, επί πλέον, έχει οδηγήσει σε γόνιμες συζητήσεις για το κατά πόσον, στο πλαίσιο της μαθηματικής γλώσσας της «Θεωρίας Παιγνίων», μπορεί να γίνει μία εκ βαθέων επαναθεώρηση όλων των κοινωνικών επιστημών.

Η «**Οικονομική Ιστορία του 20^{ου} Αιώνα**» είναι ένα μάθημα επίκαιρο όσο ποτέ. Σε μια περίοδο που η παγκόσμια οικονομία ταλανίζεται από μία βαθιά οικονομική κρίση η οποία παραπέμπει στην Μεγάλη Ύφεση του Μεσοπολέμου, ένα μάθημα που διασυνδέει την Δεύτερη Βιομηχανική Επανάσταση με την περίοδο του Μεσοπολέμου και κατόπιν με την μεταπολεμική περίοδο, προσφέρει μοναδικές ευκαιρίες στους φοιτητές να αναλογιστούν τις προοπτικές της σημερινής παγκόσμιας οικονομικής ζωής.

Το μάθημα «**Μαρξιστική Πολιτική Οικονομία Ι**» καταδεικνύει την σημασία που δίνει το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών στον μεθοδολογικό πλουραλισμό. Το εν λόγω μάθημα προσφέρεται λόγω της αξίας του που είναι παντελώς ανεξάρτητη από το κατά πόσον κάποιος/α συμφωνεί με τα πολιτικά πιστεύω του Karl Marx. Προσφέρεται επειδή η οικονομική σκέψη του Marx αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτικής οικονομίας και σημείο αναφοράς για όλη την οικονομική θεωρία. Αξίζει να σημειωθεί, πρώτον, ότι ο Marx ήταν ο πρώτος οικονομολόγος που διατύπωσε συγκεκριμένη οικονομική θεωρία για τα βαθιά αίτια των οικονομικών κρίσεων, και, δεύτερον, ότι ο Marx έχει επηρεάσει σημαντικούς διανοούμενους, όπως π.χ. ο Joseph Schumpeter, εντελώς διαφορετικής πολιτικής αντίληψης και κουλτούρας.

Τα δύο δια-θεματικά μαθήματα της ενότητας «Οικονομική Θεωρία και Ιστορία», δηλαδή το «Θεωρίες Επιχειρησιακής Οργάνωσης» και το «Δυναμικά Μαθηματικά», συμπληρώνουν με τον καλύτερο τρόπο τον κατάλογο των 6 μαθημάτων της ενότητας . Συγκεκριμένα,

Το μάθημα «**Θεωρίες Επιχειρησιακής Οργάνωσης**» συνεισφέρει μία σύγχρονη, ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα, θεωρητική ματιά στο «εσωτερικό» των επιχειρήσεων. Αντίθετα με παραδοσιακές μικροοικονομικές προσεγγίσεις, σύμφωνα με τις οποίες οι επιχειρήσεις ορίζονται καλώς ως οργανισμοί που στόχο έχουν την μεγιστοποίηση μιας καλώς ορισμένης συνάρτησης κέρδους, το συγκεκριμένο μάθημα μελετά την κοινωνιολογία, τους θεσμούς, τις εσωτερικές συγκρούσεις και τα οργανικά χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων.

Το μάθημα «**Δυναμικά Μαθηματικά**» αναλύει στους φοιτητές τις μαθηματικές μεθόδους που μας απελευθερώνουν από την στατική ανάλυση, δίνοντάς μας τη δυνατότητα να αποτυπώσουμε με την γνωστή σαφήνεια των μαθηματικών τις προσπάθειες των ατόμων, των επιχειρήσεων, των οργανισμών, του κράτους κλπ., να δράσουν αποτελεσματικά στον πραγματικό ή ιστορικό χρόνο στο πλαίσιο ενός συνεκτικού πλάνου.

Μαθήματα του Πίνακα 2 που συνάδουν με την ενότητα «**Οικονομική Θεωρία και Ιστορία**»:

- Πολιτική Οικονομία της Παγκοσμιοποίησης
- Πολιτική Οικονομία Κοινωνικής Πολιτικής

- Ιστορία Οικονομικών Θεωριών
- Συγκρότηση Κοινωνικών Επιστημών
- Μακροοικονομική της Ανάπτυξης

Ενότητα «Εφαρμοσμένη Οικονομική»

Κάθε φορά που κάποιος οικονομολόγος χρησιμοποιεί μια αφηρημένη οικονομική θεώρηση ή υπόδειγμα για να απαντήσει «πρακτικά» ζητήματα (π.χ. τη μικροοικονομική θεωρία για να εξηγήσει τους ιστορικά χαμηλότερους μισθούς των γυναικών στην αγορά εργασίας ή τα οικονομικά αίτια του φαινομένου του θερμοκηπίου), «περνάει» από την αγνή οικονομική θεωρία στον χώρο της εφαρμοσμένης οικονομικής.

Τα τέσσερα θεματικά μαθήματα της ενότητας «Εφαρμοσμένη Οικονομική» δίνουν στους φοιτητές μια εξαιρετική πρώτη «γεύση» *εφαρμογών* της οικονομικής σκέψης:

Το μάθημα της «**Βιομηχανικής Οικονομικής Ι**» αποτελεί ίσως την πιο σημαντική εφαρμογή της μικροοικονομικής θεωρίας καθώς διαπραγματεύεται τον τρόπο με τον οποίο ο ανταγωνισμός, οι τιμές, οι επενδύσεις και η παραγωγική διαδικασία των διάφορων κλάδων μιας οικονομίας εξαρτώνται από τον αριθμό των επιχειρήσεων, τη μεταξύ τους σύμπραξη, τις στρατηγικές αποτροπής εισόδου στον κλάδο, τις διαφορετικές μορφές ανταγωνισμού (εκ των οποίων πολλές δεν βασίζονται στην μείωση των τιμών) κλπ.

Η «**Οικονομική της Εργασίας**» συνδυάζει μακροοικονομικές, μικροοικονομικές και εμπειρικές (δηλαδή οικονομετρικές) μεθόδους ανάλυσης με στόχο να απαντηθούν καίρια ερωτήματα σχετικά με τον προσδιορισμό της ανεργίας, των μισθών, της κατανομής των εισοδημάτων, του τρόπου με τον οποίο η αγορά εργασίας «αντιδρά» σε περιόδους οικονομικής ύφεσης, τον ρόλο της μετανάστευσης, τις διακρίσεις που βιώνουν οι εργαζόμενοι στην βάση του φύλου ή της εθνότητας κλπ.

Στο μάθημα «**Οικονομικά της Τεχνολογίας**» παρουσιάζονται οι σύγχρονες αναλύσεις και θεωρήσεις για τη σχέση της τεχνολογίας με μια σειρά από οικονομικές σχέσεις, όπως: βασικές έννοιες γύρω από την τεχνολογική αλλαγή, την καινοτομία και τα χαρακτηριστικά τους, το ρόλο της τεχνολογίας στην ανάπτυξη και εξέλιξη των σύγχρονων κοινωνιών, τις στρατηγικές δημιουργίας ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων μέσα από την τεχνολογική αλλαγή, τη σχέση μεγέθους και δομής αγοράς με την τεχνολογική αλλαγή, τη σημασία των κοινωνικο-οικονομικών παραγόντων για την εξέλιξη της τεχνολογίας και τις επιπτώσεις της τεχνολογικής αλλαγής σε κεντρικά οικονομικά μεγέθη, όπως τιμές, κέρδη, αμοιβές.

Η «**Εφαρμοσμένη Νομισματική Θεωρία**» είναι ένα μάθημα που επιτρέπει στους φοιτητές να δουν εκ του σύνεγγυς τον τρόπο με τον οποίο η σύγχρονη μακροοικονομική θεωρία, σε συνδυασμό με τις τελευταίες εξελίξεις στην οικονομετρία, επηρεάζει την άσκηση της νομισματικής πολιτικής από αρχές και θεσμούς όπως η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η Τράπεζα της Αγγλίας ή το Federal Reserve των ΗΠΑ.

Τα δύο δια-θεματικά μαθήματα της ενότητας «Εφαρμοσμένη Οικονομική» δηλαδή «Αγορές Χρήματος και Κεφαλαίου Ι» και «Εφαρμοσμένη Οικονομική», συμπληρώνουν

τον κατάλογο των 6 μαθημάτων της ενότητας με τρόπο ενισχυτικό προς τα παραπάνω τέσσερα μαθήματα της θεματικής. Συγκεκριμένα,

Το μάθημα «**Αγορές Χρήματος και Κεφαλαίου I**» εισάγει τους φοιτητές στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, τις αγορές χρήματος και κεφαλαίου, στα νέα χρηματοοικονομικά εργαλεία, τις μεθόδους αποτίμησης των αξιογράφων, τα υποδείγματα εκτίμησης της σχέσης απόδοσης και κινδύνου που συνδέεται με τις κεφαλαιαγορές αλλά και τις υποθέσεις της ορθολογικής συμπεριφοράς της κεφαλαιαγοράς.

Το μάθημα «**Εφαρμοσμένη Οικονομετρία**» συνεισφέρει χρήσιμα εργαλεία στους φοιτητές που επιλέγουν τούτη την ενότητα καθώς τους εφοδιάζει με τα μέσα που είναι απαραίτητα για την εμπειρική μελέτη των θεωρητικών εικασιών οι οποίες προκύπτουν όταν τα οικονομικά υποδείγματα εφαρμόζονται στα συγκεκριμένα, πρακτικά ζητήματα που πραγματεύεται η ενότητα «Εφαρμοσμένη Οικονομική»

Μαθήματα του Πίνακα 2 που συνάδουν με την ενότητα «Εφαρμοσμένη Οικονομική»:

- Βιομηχανική Οικονομική I
- Οικονομικά του Περιβάλλοντος

Ενότητα «Οικονομική των Επιχειρήσεων και Χρηματοοικονομική»

Η Ενότητα αυτή αποτελεί τη γέφυρα μεταξύ της οικονομικής επιστήμης της αγοράς και των επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, ο επιστημονικός χώρος της ενότητας περιλαμβάνει θέματα που αναπτύσσονται γύρω από τη θεωρία της επιχείρησης, της επιχειρησιακής οργάνωσης και της επιχειρηματικής στρατηγικής και της χρηματοοικονομικής διαχείρισης και λογιστικής παρακολούθησης των επιχειρήσεων και θέματα που εστιάζονται στις αγορές και προϊόντα χρήματος, κεφαλαίου και παραγώγων. Η ενότητα προσφέρει εκείνα τα μαθήματα που προετοιμάζουν τους φοιτητές να αναλάβουν θέσεις ευθύνης σε επιχειρήσεις, τράπεζες και οργανισμούς του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, ενώ για εκείνους τους φοιτητές που αναζητούν θεωρητική και εμπειρική γνώση προσφέρει τη δυνατότητα εμβάθυνσης των σπουδών τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

Τα τέσσερα θεματικά μαθήματα της ενότητας «**Οικονομική των Επιχειρήσεων και Χρηματοοικονομική**» παρέχουν στους φοιτητές τη δυνατότητα να γνωρίσουν τη χρηματοοικονομική επιστήμη, τις θεματικές προσεγγίσεις και την εμπειρική ανάλυση στο χώρο των αγορών χρήματος και κεφαλαίου αλλά και τη θεωρία της επιχείρησης από τη πλευρά της.

Το μάθημα «**Αγορές Χρήματος και Κεφαλαίου**» θεωρείται ως κομβικό, καθώς εισάγει το φοιτητή στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, τη δομή, οργάνωση και λειτουργία του, στις θεωρητικές προσεγγίσεις αποτίμησης των αξιογράφων – ομολογιών, μετοχών- στη θεωρία του χαρτοφυλακίου και στο υπόδειγμα αποτίμησης κεφαλαιακών στοιχείων για την ανάλυση της σχέσης ανάμεσα στην απόδοση και στον κίνδυνο, στους εμπειρικούς ελέγχους του υποδείγματος αυτού, στην υπόθεση της ορθολογικής συμπεριφοράς της αγοράς κεφαλαίου, στα νέα χρηματοοικονομικά εργαλεία, στο πιστωτικό κίνδυνο και στα παράγωγα προϊόντα.

Το μάθημα «**Αγορές Χρήματος και Κεφάλαια II**» παρουσιάζει προχωρημένα θέματα της αγοράς χρήματος και κεφαλαίου, με την ανάλυση σύγχρονων μορφών χρηματοοικονομικών αγορών και επιλογής εναλλακτικών μορφών επενδύσεων με

γνώμονα την σχέση απόδοσης και κινδύνου. Αναλύονται οι αγορές παράγωγων προϊόντων, δίνοντας αρχικά έμφαση στη διαχείριση του κινδύνου, του τρόπου λειτουργίας της αγοράς παραγώγων και της διεξαγωγής και εκκαθάρισης των συναλλαγών, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα και συγκεκριμένα τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και τα συμβόλαια δικαιωμάτων καθώς και τα υποδείγματα αποτίμησης των ως άνω παράγωγων προϊόντων. Επίσης, παρουσιάζονται οι ανοικτές πωλήσεις και τα παράγωγα δανεισμού τίτλων.

Το μάθημα «**Τραπεζική Ι**» ξεκινά από τις έννοιες που αφορούν τη θεωρία του καταναλωτή και τις αγορές και προχωρά εξειδικεύοντας στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και στις λειτουργίες του. Παρουσιάζεται το χρηματοπιστωτικό σύστημα ως μέρος του διεθνούς περιβάλλοντος των αγορών και αναλύονται οι βασικές διεθνείς χρηματοπιστωτικές σχέσεις. Παρουσιάζονται πέραν των παραδοσιακών, οι εναλλακτικοί τρόποι χρηματοδότησης, που έχουν εμπλουτίσει πλέον τις χρηματοδοτικές σχέσεις, ενώ το μάθημα ολοκληρώνεται με την διαχείριση των κινδύνων στις χρηματοοικονομικές αγορές με τη χρήση εργαλείων που διαπραγματεύονται σε αυτές.

Το μάθημα «**Θεωρία και Στρατηγική των Επιχειρήσεων**» εξετάζει τις θεωρίες και στρατηγικές των επιχειρήσεων για απόκτηση διατηρήσιμου ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος. Εστιάζει σε τέσσερα θεωρητικά πλαίσια (της δύναμης επί κλάδου- ανταγωνιστών, του κόστους συναλλαγών, των πόρων- γνώσης και αυτό της συμπεριφοράς και σύγκρουσης) στη στατική και εξελικτική τους διάσταση, και τέσσερα βασικά είδη στρατηγικών κινήσεων. Επίσης, διερευνά τις εξής τέσσερις ερωτήσεις:

- Γιατί υπάρχουν επιχειρήσεις;
- Τι προσδιορίζει το «άριστο» μέγεθος και όριο της επιχείρησης;
- Τι προσδιορίζει την επέκταση της επιχείρησης;
- Ποιο μείγμα στρατηγικής είναι καλύτερο για να επιτευχθεί διατηρήσιμο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα

Τέλος, εξετάζεται η σχέση διατηρήσιμου πλεονεκτήματος επιχειρήσεων και οικονομικής διατηρησιμότητας.

Τα δύο διαθεματικά μαθήματα της ενότητας, «Οικονομική των Επιχειρήσεων και Χρηματοοικονομική», δηλαδή, «**Ιστορία των Επιχειρήσεων και Χρηματοοικονομικών Θεσμών**» και «**Ανάλυση Χρονολογικών Σειρών και Προβλέψεις**» συμπληρώνουν περιεκτικά τον κατάλογο των 6 μαθημάτων της ενότητας.

Το μάθημα «**Ιστορία των Επιχειρήσεων και Χρηματοοικονομικών Θεσμών**», αναφέρεται στη μελέτη της ανάπτυξης της σύγχρονης επιχείρησης με έμφαση στους χρηματοπιστωτικούς θεσμούς που αναπτύχθηκαν κατά τα τελευταία διακόσια χρόνια, στο κόσμο. Εξετάζονται επί μέρους θεματικές στην ιστορία των επιχειρήσεων και χρηματοοικονομικών θεσμών, όπου επιχειρείται η παρουσίαση διαφόρων θεωρητικών υποδειγμάτων που χρησιμοποιεί η ιστοριογραφία των επιχειρήσεων.

Το μάθημα «**Ανάλυση Χρονολογικών Σειρών και Προβλέψεις**» παρουσιάζει τις μεθόδους ανάλυσης των συνιστωσών των χρονολογικών σειρών, τις μεθόδους και τα υποδείγματα προβλέψεων, τις βασικές στατιστικές έννοιες στην ανάλυση χρονολογικών σειρών καθώς και τα υποδείγματα χρονολογικών σειρών- στασιμα

υποδείγματα μονομεταβλητών χρονολογικών σειρών, μη στάσιμες χρονολογικές σειρές- τους διαγνωστικούς ελέγχους υποδειγμάτων χρονολογικών σειρών, και τις προβλέψεις με υποδείγματα πολλαπλής παλινδρόμησης.

Ενότητα «Ποσοτικές Μέθοδοι και Πληροφορική»

Πρόκειται για μια ενότητα με μαθήματα αναλυτικού χαρακτήρα που ενισχύουν την ποσοτική διάσταση του προγράμματος σπουδών. Βρίσκονται στον πυρήνα γύρω από τον οποίο αναπτύσσονται οι οικονομικές επιστήμες. Τα «**Γραμμικά Μαθηματικά**» είναι η ουσιαστική συνιστώσα για όλα τα υπόλοιπα μαθήματα της ενότητας, τόσο ως εργαλείο θεμελίωσης θεωριών και μεθόδων, όσο και για την ανάπτυξη γραμμικών υποδειγμάτων στις κοινωνικές επιστήμες. Η «**Στατιστική III**» περιλαμβάνει ύλη απαραίτητη ως γενικό θεωρητικό υπόβαθρο για την κατανόηση και την περαιτέρω μελέτη θεμάτων Στατιστικής και Οικονομετρικής μεθοδολογίας, καθώς και ειδικότερες μεθόδους, κλασικές και μη κλασικές, που είναι χρήσιμες στην ανάλυση Στοχαστικών υποδειγμάτων του ιδιαίτερου ενδιαφέροντος του οικονομολόγου. Η «**Εφαρμοσμένη Οικονομετρία**» συνδυάζει τις γνώσεις Οικονομετρίας με την Οικονομική Ανάλυση - τόσο σε επίπεδο μεθοδολογίας όσο και πρακτικής εφαρμογής- προκειμένου να εκφραστούν εμπειρικά οικονομικές σχέσεις και να ερμηνευθεί η συμπεριφορά οικονομικών μεγεθών. Οι «**Βάσεις και Διαχείριση Δεδομένων**» αφορούν στις σύγχρονες μεθόδους πληροφορικής για την οργάνωση και διαχείριση των δεδομένων που κατόπιν οι οικονομολόγοι χρησιμοποιούν στις αναλύσεις τους. Η «**Εφαρμοσμένη Επιχειρησιακή Έρευνα**» εισάγει τους φοιτητές στον επιστημονικό κλάδο της Επιχειρησιακής Έρευνας- Διοικητικής Επιστήμης, μέσα από την παρουσίαση βασικών εννοιών της και την χρησιμοποίηση επιστημονικών μεθόδων για την επίλυση σύνθετων προβλημάτων βελτιστοποίησης στις ιδιωτικές επιχειρήσεις και στους δημόσιους οργανισμούς. Εστιάζεται στην κατανόηση της σημασίας των τεχνικών της Διοικητικής Επιστήμης στο σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον, και την αξιοποίησή τους στη λήψη σωστών-βέλτιστων διοικητικών αποφάσεων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη των απαραίτητων προσόντων για τη μορφοποίηση προβλημάτων, την ανάλυση και παρουσίαση των ευρημάτων με αποτελεσματικό τρόπο, και τη χρήση προηγμένων υπολογιστικών εργαλείων λύσης. Η «**Θεωρία Παιγνίων**» (βλπ επίσης την ενότητα «Οικονομική Θεωρία και Ιστορία») εκφράζει τα μαθηματικά από τα οποία ξεκίνησε, σε κοινωνική και οικονομική σκέψη, προσφέροντας ένα ισχυρό εργαλείο κατανόησης του οικονομικού κόσμου.

Μαθήματα του Πίνακα 2 που συνάδουν με την ενότητα «Ποσοτικές Μέθοδοι και Πληροφορική»:

- Εφαρμοσμένη Οικονομετρία
- Οργάνωση και Λειτουργία Υπολογιστικών Συστημάτων

Ενότητα «Ανάπτυξη και Οικονομική Πολιτική»

Η ενότητα αυτή προσφέρει ένα σύνολο έξι μαθημάτων για τους φοιτητές που ενδιαφέρονται να εμβαθύνουν περισσότερο στην ανάλυση της αναπτυξιακής δυναμικής των οικονομιών στη σύγχρονη οικονομική πραγματικότητα. Η ενότητα αυτή διαμορφώθηκε με τη σύνθεση θεωρητικών προσεγγίσεων, τεχνικών μέτρησης και εμπειρικής παρουσίασης των αναπτυξιακών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η

ελληνική οικονομία. Τα γενικά χαρακτηριστικά και οι θεμελιώδεις μηχανισμοί που τροφοδοτούν τη διαδικασία μετασχηματισμού των οικονομιών εξετάζονται υπό το πρίσμα της διεθνοποίησης των αγορών σε συνδυασμό με την εξέλιξη της Ευρωπαϊκής οικονομικής ολοκλήρωσης. Παράλληλα, γίνεται εισαγωγή των βασικών εννοιών της οικονομικής ανάλυσης σχετικά με την αναγκαιότητα και τους περιορισμούς κατά την άσκηση οικονομικής και αναπτυξιακής πολιτικής, με συγκεκριμένη εξειδίκευση στην ελληνική οικονομία.

ΜΕΡΟΣ Γ ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ Α, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΕΝΤΥΠΟ «ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ»

Βλπ επίσης Μέρος Α.

1.1.1 Ανταπόκριση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις ανάγκες της κοινωνίας.

1.1.1.1 Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζονται;

Οι τομείς επανα-αξιολογούν τα μαθήματα και τα συγγράμματα ετησίως.

Η αναμόρφωση όλου του προγράμματος ΠΠΣ, του οποίου η λειτουργία ξεκινά εφέτος, είναι μείζων ανταπόκριση του Τμήματος στις ανάγκες της Επιστήμης και της Κοινωνίας.

1.1.1.2 Υπάρχουν διαδικασίες αποτύπωσης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζονται;

Έχει συσταθεί μόνιμη Επιτροπή Π.Π.Σ. παρακολούθησης και αποτύπωσης του Προγράμματος Σπουδών με Απόφαση Γ.Σ. Μείζονες αναμορφώσεις έλαβαν χώρα το 1980, 1984 και 1997 (βλπ Παράρτημα 2). Επίσης το 2000, το Τμήμα εντάχθηκε σε Πρόγραμμα Εξωτερικής Αξιολόγησης, η οποία πραγματοποιήθηκε με επιτυχία.

1.1.1.3 Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών;

- Με τον Οδηγό Σπουδών
- Στον Ιστότοπο του Τμήματος (Διαδίκτυο)
- Μέσω του Φοιτητικού Συλλόγου
- Μέσω των εκδόσεων του Πανεπιστημίου
- Με ημερίδα στην αρχή του ακαδ. έτους (Οκτώβριο), όπου γίνεται ανάλυση από τους διευθυντές των Τομέων.

Το Τμήμα προβάλλεται επίσης από τις ενημερωτικές επισκέψεις της Υπευθύνου Πρακτικής Άσκησης σε συμμετέχουσες επιχειρήσεις.

1.1.1.4 Υπάρχει αποτελεσματική διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων; Πώς χρησιμοποιούνται τα αποτελέσματά της;

Στην έκθεση αποτύπωσης 2000 πραγματοποιήθηκε η πρώτη μελέτη για την επαγγελματική εξέλιξη των φοιτητών. Υπάρχει Σύλλογος Αποφοίτων που υποστηρίζεται από το Τμήμα. Επίσης το Τμήμα οργανώνει διαδικασία παρακολούθησης της εξέλιξης των αποφοίτων.

3.1.2 Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών.⁴

Από τα 36 μαθήματα για τη λήψη του πτυχίου, τα 20 είναι υποχρεωτικά (Πίνακας 1). Τα υπόλοιπα 16 επιλέγονται από τους εξής πίνακες:

Πίνακας 2 - Βασικά μαθήματα ο οποίος περιέχει 12 μαθήματα εμβάθυνσης στην οικονομική επιστήμη

Πίνακας 3 - Μαθήματα ενοτήτων-κατευθύνσεων (5 ενότητες των 6 μαθημάτων): Οι φοιτητές επιλέγουν

Πίνακας 4 - Μαθήματα ελεύθερης επιλογής, τα οποία μπορεί να συμπεριλαμβάνουν έως και 4 μαθήματα άλλων Τμημάτων, τα οποία έχει εγκρίνει το Τμήμα.

Οι φοιτητές επιλέγουν 4 μαθήματα από τον Πίνακα 2, επιλέγουν μία από τις 5 ενότητες του Πίνακα 3 και 4 μαθήματα από τα 6 της ενότητας αυτής, και τα υπόλοιπα 8 είτε από τους Πίνακες 2 και 3 είτε από τον Πίνακα 4.

ΠΛΗΘΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΚΟΡΜΟΥ	20
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	12
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ	28
ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΜΗΜΑΤΑ)	74 (50 του Τμήματος 24 από άλλα τμήματα)
ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ	4

⁴ Πολλές από τις ερωτήσεις αυτές μπορούν να απαντηθούν συγκεντρωτικά συμπληρώνοντας τους Πίνακες 7.1.1 και 7.1.2.

ΣΥΝΟΛΟ

138

3.1.2.1 Ποιο είναι το ποσοστό των μαθημάτων κορμού / ειδίκευσης / κατευθύνσεων στο σύνολο των μαθημάτων;

20/138=14.5%   ειδίκευσης= 0%   κατευθύνσεων=24/138=20.3%

3.1.2.2 Πόσα μαθήματα ελεύθερης επιλογής προσφέρονται;

74

3.1.2.3 Ποιο είναι το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων / μαθημάτων υποχρεωτικής επιλογής / μαθημάτων ελεύθερης επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων;

Υποχρ. 14.5%   υπ. Επιλογής = 12/138=8.7%   ελ. Επιλογής 74/138=53.6%

3.1.2.4 Ποια είναι η ποσοστιαία σχέση μεταξύ μαθημάτων υποβάθρου, μαθημάτων επιστημονικής περιοχής, μαθημάτων γενικών γνώσεων και μαθημάτων ανάπτυξης δεξιοτήτων στο σύνολο των μαθημάτων;

Υπόβαθρο   = 14.5 %

Επ. περιοχή = 115 / 138 = 83.3 %

Γεν. γνώσεων = 23 / 138 = 16.7 %

δεξιότητων   = 4 /138   = 3.0 %

3.1.2.5 Πώς κατανέμεται ο χρόνος μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας, ασκήσεων, εργαστηρίων, άλλων δραστηριοτήτων;

Εξαρτάται από το μάθημα. Δεδομένης της θεματικής συλλεκτικότητας του Τμήματος ο χρόνος ποικίλει. Πχ στα μαθήματα Πληροφορικής η κατανομή είναι 1:1 μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας και εργαστηρίων. Σε μερικά μαθήματα Οικονομίας η κατανομή είναι 2:1, όπως πχ στη Μικρο και τη Μακροοικονομική. Σε άλλα μαθήματα, όπως πχ Οικονομετρία, παρέχονται και εργαστηριακά μαθήματα. Η Γ.Σ. έχει αποφασίσει την παροχή εργαστηριακής και βοηθητικής στήριξης των μαθημάτων με τη συνδρομή υποψηφίων διδασκτόρων.

Η απάντηση εξαρτάται από το μάθημα. Σε αμιγώς θεωρητικά μαθήματα, οι διαλέξεις αποτελούν το βασικό μέσον. Σε μαθήματα μαθηματικών, στατιστικής και πληροφορικής, ο χρόνος κατανέμεται περίπου 50% στην θεωρητική διδασκαλία και 50% σε ασκήσεις, εργαστήρια, φροντιστήρια κλπ. Τέλος, σε μαθήματα εφαρμοσμένης οικονομικής, ο χρόνος κατανέμεται περίπου 70% στην θεωρητική διδασκαλία και 30% σε ασκήσεις, εργαστήρια, φροντιστήρια κλπ.

3.1.2.6 Πώς οργανώνεται και συντονίζεται η ύλη μεταξύ των μαθημάτων; Παρατηρείται επικάλυψη ύλης μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχουν κενά ύλης; Είναι ορθολογική η έκταση της ύλης των μαθημάτων; Υπάρχει διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων;

Το ΠΠΣ έχει αποφασισθεί μετά από εκτενή συζήτηση ώστε να περιορίσει στο ελάχιστο τις διδακτικές δυσλειτουργίες. Η μόνιμη Επιτροπή ΠΠΣ έχει και αυτό το ρόλο.

Βλ. 3.1.1 παραπάνω. Η διαμόρφωση του νέου Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών είχε στόχο την εξάλειψη των επικαλύψεων, τον εξορθολογισμό της ύλης και την επικαιροποίησή της.

3.1.2.7 Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων; Πόσο λειτουργικό είναι; Ποιο είναι το ποσοστό των μαθημάτων που εντάσσονται στο σύστημα;

Όχι προς το παρόν. Όμως η Επιτροπή Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών έχει προτείνει την εφαρμογή συστήματος προαπαιτούμενων μαθημάτων για συγκεκριμένα μαθήματα που κρίνεται ότι βασίζονται στην πρότερη γνώση που παρέχουν άλλα μαθήματα. Δηλ. συνιστώνται ροές μαθημάτων (βλπ Ενότητες μαθημάτων στο ΠΠΣ), οι οποίες έχουν περιγραφεί ανωτέρω. Ας σημειωθεί ότι εξαρτώμενου από τα μαθήματα οι φοιτητές ακολουθούν τις οδηγίες του Τμήματος περί σειράς μαθημάτων (πχ στην Πληροφορική οι φοιτητές ακολουθούν τη σειρά των μαθημάτων που προτείνει ο οικείος Τομέας).

3.1.2.8 Πόσα μαθήματα προσφέρονται από άλλα και πόσα σε άλλα προγράμματα σπουδών; Ποια είναι αυτά;

Υπάρχει σχετική πρόβλεψη (βλέπε, ΠΠΣ ανωτέρω, μαθήματα από άλλα τμήματα του ΕΚΠΑ).

Σε προπτυχιακό επίπεδο, παρέχονται συστηματικά μαθήματα οικονομικών στα Τμήματα Μαθηματικών και Νομικής, Φαρμακευτικής, κλπ. Συγκεκριμένα, προσφέρει το μάθημα της Πολιτικής Οικονομίας ξεχωριστά στο Τμήμα Νομικής και στο Τμήμα

Μαθηματικών. Φοιτητές άλλων τμημάτων μπορούν να παρακολουθήσουν μαθήματα που προσφέρει το Τμήμα μας (σύμφωνα με απόφαση του Πανεπιστημίου), όπως πχ οικονομικών και πληροφορικής.

Όσο για τα μαθήματα άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ που μπορούν να παρακολουθήσουν οι φοιτητές του δικού μας Τμήματος, η Γενική Συνέλευση έχει προκρίνει τα ακόλουθα μαθήματα (Βλπ επίσης Μέρος Β, ανωτέρω):

Τμήμα Πολιτικών Επιστημών και Δημόσιας Διοίκησης, ΝΟΠΕ, ΕΚΠΑ

1. Πολιτική Επιστήμη Ι
2. Παγκόσμια και Ευρωπαϊκή Ιστορία Ι. Αρχές και Θεσμοί Δικαίου
3. Εισαγωγή στις Διεθνείς Σχέσεις
4. Σύγχρονη Κοινωνική Θεωρία
5. Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία
6. Πολιτική Φιλοσοφία Ι
7. Πολιτική Φιλοσοφία ΙΙ
8. Πολιτική Επιστήμη ΙΙ
9. Το Πολιτικό Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
10. Το Ελληνικό Πολιτικό Σύστημα
11. Ευρωπαϊκή Σύγκλιση: Θεωρία και Πρακτική

Τμήμα Νομικής, ΝΟΠΕ, ΕΚΠΑ

12. Ιστορία του Δικαίου
13. Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου
14. Φιλοσοφία του Δικαίου
15. Ιστορία Πολιτικών Ιδεών
16. Εμπορικό Δίκαιο
17. Αστικό Δίκαιο
18. Τραπεζικό Δίκαιο
19. Διεθνείς Οργανισμοί
20. Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο
21. Δίκαιο Οικονομικής Εγκληματικότητας

Τμήμα Μαθηματικών, ΕΚΠΑ

22. Αριθμητική Ανάλυση
23. Πιθανότητες και Αναλογιστικά Μαθηματικά

Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, ΕΚΠΑ

24. Ανάλυση Συστημάτων

Σε μεταπτυχιακό επίπεδο υπάρχουν συγκεκριμένες συνέργειες με άλλα τμήματα και πανεπιστήμια.

3.1.2.9 Ποιες ξένες γλώσσες διδάσκονται στο Τμήμα; Είναι υποχρεωτικά τα σχετικά μαθήματα;

Ξένες γλώσσες διδάσκονται στο Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου, το οποίο είναι διαθέσιμο σε όλους του φοιτητές. Κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος διδάσκονται δεκαεννέα ξένες γλώσσες στο Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η φοίτηση σε καθεμία από αυτές διαρκεί τέσσερα έτη. Οι φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών έχουν δικαίωμα συμμετοχής σε ποσοστό 70% στα μαθήματα τους, ενώ σε ποσοστό 30% μπορούν να παρακολουθήσουν τη διδασκαλία τους φοιτητές άλλων ιδρυμάτων.

Το Διδασκαλείο, όμως, έχει τη δυνατότητα, εφόσον ζητηθούν, να διδάξει και γλώσσες που συνήθως δεν προσφέρονται σε ιδιωτικά εκπαιδευτήρια όπως η Κοππική και η Αραμαϊκή, η Μαλαισιανή, η Ινδική, η Βουλγαρική, η Αλβανική, η Ισλανδική, η Ρουμανική, η Εβραϊκή, η Παλαιοσλαβική, η Περσική, η Αρμενική, η Γεωργιανή, η Ουκρανική και η Τσέχικη γλώσσα. Το πρόγραμμα που διδάσκεται στο Διδασκαλείο περιλαμβάνει (εφόσον συμπληρωθεί ο απαιτούμενος αριθμός ατόμων) και τμήματα με ειδικά προγράμματα όπως:

Ταχύρρυθμο μηνιαίο πρόγραμμα (Μιλώ – Γράφω – Διαβάζω) 24 ωρών σε όλες τις γλώσσες, Ταχύρρυθμο διμηνιαίο πρόγραμμα (Μιλώ – Γράφω – Διαβάζω) 50 ωρών σε όλες τις γλώσσες, Νομική Ορολογία στη Γαλλική, Οικονομική και Τεχνική Ορολογία στη Γαλλική, Μετάφραση εγγράφων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Γαλλική και Αγγλική (ο κύκλος σπουδών ολοκληρώνεται σε ένα έτος), Οικονομική Ορολογία στην Αγγλική, Ιταλική, Γερμανική και Ισπανική, Νομική Ορολογία στην Αγγλική, Ιταλική, Γερμανική και Ισπανική, Αθλητική Ορολογία στην Αγγλική, Ιταλική, Γερμανική και Ισπανική, Ορολογία Πληροφορικής στην Αγγλική, Ιταλική, Γερμανική και Ισπανική, Τεχνική Ορολογία στην Αγγλική, Ιταλική, Γερμανική και Ισπανική, Ορολογία Τουριστική και Διοίκησης Ξενοδοχείων στην Αγγλική, Ιταλική, Γερμανική και Ισπανική, Ιατρική Ορολογία στην Αγγλική, Ιταλική, Γερμανική και Ισπανική, Οικονομία – Τραπεζική Οικονομία, μάρκετινγκ και επενδύσεις στην Αγγλική, Ιταλική, Γερμανική και Ισπανική, Πολιτισμός και γλώσσα, επιλογή κειμένων πολιτιστικού περιεχομένου σε όλες τις γλώσσες, Μετάφραση και συνομιλία σε όλες τις γλώσσες, Ταυτόχρονη διδασκαλία Αγγλικής και Ιταλικής για αρχάριους, Προγράμματα για προετοιμασία προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών σπουδών στο εξωτερικό και για συμμετοχή στα προγράμματα ERASMUS κ.λπ. σε όλες τις γλώσσες, Ναυτική Ορολογία στην Αγγλική, Ιταλική, Γερμανική και Ισπανική, Κοινωνική Ορολογία στην Αγγλική, Ιταλική, Γερμανική και Ισπανική, Advanced Reading Skills στην Αγγλική.

Η Γραμματεία του Διδασκαλείου στεγάζεται στην οδό Ιπποκράτους 7 στο 2ο όροφο. Περισσότερες πληροφορίες στο τηλέφωνο 210 3638021 και 210 3613261 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.didaskaleio.uoa.gr/>

3.1.3 Το εξεταστικό σύστημα

Προλεγόμενα

Οργάνωση

Κάθε ακαδημαϊκό έτος χωρίζεται σε διδακτικές περιόδους που ονομάζονται εξάμηνα, το χειμερινό (Α') και το εαρινό εξάμηνο (Β'). Οι ακριβείς ημερομηνίες έναρξης και λήξης των εξαμήνων καθορίζονται κάθε χρόνο από την Πανεπιστημιακή Σύγκλητο μεταξύ αρχών Οκτωβρίου και μέσων Ιανουαρίου για το χειμερινό (Α') εξάμηνο και μέσων Φεβρουαρίου και τέλους Μαΐου για το Εαρινό (Β') εξάμηνο (βλέπε βασικές ημερομηνίες στις πρώτες σελίδες του Οδηγού αυτού).

Οι εξετάσεις πραγματοποιούνται σε 3 περιόδους: Ιανουάριο για τα μαθήματα Α' εξαμήνου, Ιούνιο για τα μαθήματα Β' εξαμήνου και Σεπτέμβριο για τα μαθήματα και των δύο εξαμήνων.

Η ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών στο Τμήμα είναι 8 εξάμηνα. Η εκπαίδευση των φοιτητών του Τμήματος γίνεται μέσω παραδόσεων, φροντιστηρίων των μαθημάτων, σεμιναρίων και εργασιών που ανατίθενται στους φοιτητές.

Συμμετοχή στις εξετάσεις - Δηλώσεις Μαθημάτων

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή στις εξετάσεις είναι η υποχρεωτική δήλωση των μαθημάτων στα οποία προτίθεται να εξετασθεί κάθε φοιτητής.

Κάθε φοιτητής έχει δικαίωμα να δηλώσει 8 μαθήματα για την εξεταστική περίοδο Ιανουαρίου και 8 για την εξεταστική περίοδο Ιουνίου. Την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου, κάθε φοιτητής μπορεί να εξετασθεί, χωρίς νέα δήλωση, σε όσα μαθήματα εκ των δηλωθέντων απέτυχε ή δεν μετείχε στις δύο προηγούμενες εξεταστικές περιόδους του συγκεκριμένου ακαδημαϊκού έτους.

Ο χρόνος υποβολής των δηλώσεων κάθε περιόδου είναι, ο Νοέμβριος για την α' εξεταστική περίοδο (Ιανουαρίου), και ο Απρίλιος για τη β' εξεταστική περίοδο (Ιουνίου).

Οι φοιτητές ενημερώνονται εγκαίρως για τις συγκεκριμένες ημερομηνίες και τον τρόπο σύνταξης του σχετικού εντύπου-δηλώσεως.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην έγκαιρη υποβολή δηλώσεως συμμετοχής στις εξετάσεις, διότι η σχετική παράλειψη έχει σαν συνέπεια τον αποκλεισμό από τις εξετάσεις της συγκεκριμένης περιόδου.

Βαθμός Πτυχίου

Ο βαθμός πτυχίου είναι ο μέσος όρος των βαθμών όλων των μαθημάτων που απαιτούνται για τη συμπλήρωση των σπουδών.

3.1.3.1 Εφαρμόζονται, και σε ποια έκταση, πολλαπλοί (σε είδος και χρόνο) τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών; Ποιοι συγκεκριμένα;

Γραπτές εξετάσεις, πρόοδοι, εργασίες, ηλεκτρονικές εξετάσεις ανάλογα με το μάθημα.

3.1.3.2 Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αποτύπωσης των φοιτητών;

Εξασφαλίζεται από το δημόσιο χαρακτήρα της εξέτασης και την ανάρτηση της βαθμολογίας. Ο φοιτητής δύναται να δει το γραπτό του και να υποβάλει αίτηση αναβαθμολόγησης του γραπτού του.

3.1.3.3 Υπάρχει διαδικασία αποτύπωσης της εξεταστικής διαδικασίας και ποια είναι αυτή;

Ναι, με τη στενή παρακολούθηση από το ΔΣ (βλπ σχετικούς ελέγχους βαθμολογιών στα πρακτικά του ΔΣ).

3.1.3.4 Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της πτυχιακής/ διπλωματικής εργασίας;

Δεν προβλέπεται η δυνατότητα εκπόνησης πτυχιακής εργασίας.

3.1.3.5 Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για την πτυχιακή/ διπλωματική εργασία; Ποιες;

-

3.1.4 Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Προλεγόμενα

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Το Τμήμα συνεργάζεται με Πανεπιστήμια του Εξωτερικού στα πλαίσια του Προγράμματος Σωκράτης/Erasmus. Παρέχεται η δυνατότητα στους φοιτητές του Τμήματος να μετακινηθούν στα συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια και να φοιτήσουν εκεί κανονικά για ένα εξάμηνο έχοντας συγχρόνως μια δυνατότητα αναγνώρισης των μαθημάτων εκείνων στα οποία θα εξετασθούν επιτυχώς.

Οι αιτήσεις για συμμετοχή των Φοιτητών υποβάλλονται κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος για τη μετακίνησή τους μέσα στο επόμενο έτος.

Οι ενδιαφερόμενοι Φοιτητές μπορούν να λάβουν περισσότερες πληροφορίες στη διεύθυνση: <http://www.interel.uoa.gr/socrates-erasmus.index.html> και από τους ακαδημαϊκούς υπεύθυνους του Τμήματος.

Για τους αλλοδαπούς Φοιτητές Πανεπιστημίων Εξωτερικού που φοιτούν στο Τμήμα προσφέρονται ορισμένα μαθήματα στην Αγγλική γλώσσα όπως και σε μικρές ομάδες συνεργασίας με τους διδάσκοντες (tutorial).

Τα μαθήματα στην Αγγλική μπορούν να τα παρακολουθήσουν και φοιτητές του Τμήματος.

3.1.4.1 Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό; Σε ποιο ποσοστό;

Όχι. Όμως τα σεμινάρια του διδακτορικού προγράμματος, που αριθμούν περί τα 50 ετησίως και παραδίδονται ως επί το πλείστον από καθηγητές του εξωτερικού, είναι ανοικτά, και παρακολουθούνται, από ενδιαφερόμενους προπτυχιακούς φοιτητές.

3.1.4.2 Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών (απόλυτος αριθμός και ποσοστό);

Ναι, μέσω του Προγράμματος Ανταλλαγής Έρασμος και μέσω του Προγράμματος ανταλλαγής στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών μεταξύ ΕΚΠΑ και ξένων Πανεπιστημίων.

Συμμετοχή αλλοδαπών – αλλογενών φοιτητών κατά τα τελευταία 5 έτη

2004-05	6 φοιτητές
2005-06	4
2006-07	2
2007-08	5
2008-09	5

3.1.4.3 Πόσα και ποια μαθήματα διδάσκονται (και) σε ξένη γλώσσα;

Τα εξής δεκατρία (13) μαθήματα που παρέχονται στο πλαίσιο του προγράμματος «Έρασμος» δίνονται στην αγγλική γλώσσα:

Erasmus Undergraduate Program Courses in English for Erasmus scholars and students in 2009-2010

1. Public Finance

Public Finance is the branch of economics that studies the role of the public sector in the economy. The aim of the course is to provide an understanding of the reasons for

government intervention in the economy, the extent of that intervention, and the response of private agents to the government's actions. The course goes on to study the fundamental concepts of market failures and distributive justice, public goods, externalities, public choice, the role taxation, and in particular the concepts of tax incidence, excess burden of taxation, and equitable taxation.

The main text is: **Public Finance**, by Harvey S Rosen and Ted Gayer, McGraw-Hill, 8th ed., 2008.

Two good alternative textbooks are:

Public Finance and Public Policy, by Jonathan Gruber, Worth Publishers, 2005.

Economics of the Public Sector, by Joseph E. Stiglitz, 3rd edition, 2000, W.W. Norton.

The only prerequisite for this course is a good knowledge of Microeconomics, at the level of a textbook, like Varian, Nicholson, etc.

2. Labor Economics

This course applies economic theory to the operation of the labor market. Special reference is given to the theory of labor supply, theories of labor demand, labor market equilibrium and the theory of compensating differences, human capital and education problems, labor market discrimination, labor unions and labor mobility.

Required Textbook: George J. Borjas (2007), Labor Economics, 4th edition, McGraw-Hill International Editions (referred to as Borjas).

Grading: One comprehensive final exam.

Optional work: Short class presentation. Topics will be suggested.

Course outline and reading list:

- Introduction Readings, Borjas, Chap. 1.
- 2. Labor Supply Readings, Borjas, Chap. 2, 3.
- 3. Labor Demand Readings, Borjas, Chap. 4.
- 4. Labor Market Equilibrium Readings, Borjas, Chap. 5.
- 5. Compensating Wage Differentials Readings, Borjas, Chap. 6.
- 6. Human Capital Readings, Borjas, Chap. 7.
- 7. Labor Market Discrimination Readings, Borjas, Chap. 10.
- 8. Labor Unions Readings, Borjas, Chap. 11.
- 9. Labor Mobility and Immigration Readings, Borjas, Chap. 9.

Additional readings will be given in the course of the semester.

Other Texts for Reference:

(optional)

R.G. Ehrenberg and R.S. Smith, (2008), Modern Labor Economics: Theory and Public Policy, HarperCollins, N.York, 9th /e.

McConnell and Brue, (2005), Contemporary Labor Economics: Theory and Public Policy, McGraw-Hill, 7th /e.

3. Urban History **2nd semester**

Course outline: Types of cities, structure, housing, the growth of the urban population, morbidity and mortality, social groups in the city, social mobility and social segregation.

Textbooks:

Peter Clark (ed), *The Cambridge Urban History of Britain, t.II*, Cambridge, 2000

Martin James Daunt (ed), *The Cambridge Urban History of Britain, t.III*, Cambridge, 2000

Jean-Luc Pinol (ed), *Histoire de l'Europe urbaine*, Seuil, 2003

Georges Duby (dir), *Histoire de la France Urbaine*, Paris, 1983

Robert Morris and Richard Rodger, *The Victorian city, 1820-1914: a reader in British Urban History*, Longman 1993

4. European Economic History 20th Century History **2nd semester.**

Course outline:

Europe's laissez-faire system and its impact before World War I,

Decline of laissez-faire system and the rise of the regulated market system, war economy 1939-1945, European economic performance in 1950, economic dirigisme in authoritarian-fascist regimes, mixed economy and welfare state in an integrated post-World War II Western Europe.

Basic textbook: Ivan T. Berend, *An economic history of twentieth-century Europe*, Cambridge University Press, 2006.

5. Managerial/ Business Economics: **1st semester**

Course Description: Introduction to Managerial Economics (analysis of a firm, types of firms, principal-agent problem, corporate governance, internal and external environment, etc.), Business Mathematics (time value of money, discount interest rate, cash flows, etc.), Analysis of firms' costs, Analysis of product demand (demand function, elasticities, market structure, product diversification), Product pricing, Capital budgeting, Sources of financing, Value of a firm, Corporate decisions under uncertainty and risk.

6. Corporate Finance **2nd semester**

Course Description: Time value of money and stock/bond pricing (Present value, Future value, Annuities), Capital budgeting (types of investments, Net Present Value, Internal Rate of Return, etc.), Financial statements analysis, Financial programming and control (Break even analysis, operating and financial leverage, working capital, cash budget, trade credit, stocks, optimal order point, cash flow cycle, short-term

financing), Long-term financing, Cost of Capital and Capital structure theories, Dividend policy, Mergers and Acquisitions.

7. Introduction to Marketing

1st semester

Course outline:

Basic Marketing Concepts. Marketing environment. Marketing research. The Market / segmentation. Consumer behaviour. The Marketing Mix: product and plc, distribution, promotion mix, pricing.

Basic Textbook:

Marketing Management, P. Kotler, Prentice Hall

8. History of economic thought

9. Transport economics

2nd semester

10. Financial accounting

(financial accounting and financial statement analysis)

11. Cost accounting

12. Services marketing

2nd semester

13. “Special issues in banking theory”

The aim of this course is to study the banking industry, which is undergoing a fast diversification in a deregulating environment of financial markets. The pros and cons of universal vs separated to commercial and investment banking are also discussed. Students will understand how the banking sector has been developed from a strictly regulated public sector till the early 1990s to the present status of a fully liberalized industry, competitive not only on a national basis but globally. Specific issues will cover the regulation of the banking system, emphasizing on Basel I and II and the current advancements due to the financial crisis of 2008. Other issues deal with the asset management of a banking institution based on the duration gap according to the predictions on interest rates. Students will understand how a dealer takes long and short positions on securities and how he/she values bonds and stocks. Malkiel's theorems on bonds constitute an important part of the course in order to be able to explain how the characteristics of bonds are important for the impact of the dealers' actions. Students will also learn how to use derivatives for hedging, especially futures and options. On the latter it is also shown how to hedge with specific strategies like bull, bear and butterfly.

Recommended books:

1. Shelagh Heffernan, (2005), Modern Banking, John Wiley & Sons, Ltd.

2. Frederic S. Mishkin, (2007), The Economics of Money, Banking, and Financial Markets, Pearson, Addison Wesley.
3. John Hull, (2008), Options, Futures and Other Derivatives, Pearson and Prentice Hall.

3.1.4.4 Σε πόσα (και ποια) προγράμματα διεθνούς εκπαιδευτικής συνεργασίας (π.χ. ERASMUS, LEONARDO, TEMPUS, ALPHA) σε επίπεδο προπτυχιακών σπουδών συμμετέχει το Τμήμα;

Μέχρι σήμερα συμμετέχει σε 11 προγράμματα Erasmus:

Universite Pierre Mendes
France Grenoble II
Universite de Sciences et
Techn. du Languedoc
(Montpellier II)
Hacettepe University
Middlesex University
Karl-Franzens-Universitat
Graz
Eesti Korgem Kommerstskool
Universidad de Cadiz
Universita degli studi di
Milano-Bicocca
Universita degli studi di
Padova
Universita degli studi di Torino
Ege Universitesi

3.1.4.5 Υπάρχουν συμφωνίες διμερούς συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;
Ποιες;

Ναι, ο κατάλογος παρέχεται από το Γραφείο Διεθνών Σχέσεων του Ιδρύματος (άνω των 160).

3.1.4.6 Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών; Ποιες;

-

3.1.4.7 Εφαρμόζεται το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS);

Ναι, σε όποιον φοιτητή ζητήσει. Πχ για τις περιπτώσεις χρήσεως των φοιτητών που διακινούνται με το πρόγραμμα «Έρασμος».

3.1.4.8 Υπάρχουν και διανέμονται ενημερωτικά έντυπα εφαρμογής του ECTS;

Υπάρχουν, όπως διατυπώνονται από τη σχετική απόφαση του ΔΣ την 10-4-09:

«Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών στη συνεδρίαση της 8-4-09 αποφάσισε την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (European Credit Transfer System ECTS) για τη διευκόλυνση των μετακινουμένων φοιτητών στο πλαίσιο του Προγράμματος ERASMUS.»

3.1.5 Πρακτική άσκηση των φοιτητών

Προλεγόμενα

ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

Το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών λειτουργεί από το 1997 με την έναρξη εφαρμογής της Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ) που χρηματοδοτήθηκε από το Β' και Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Β' και Γ' Κ.Π.Σ.).

Η Πρακτική Άσκηση Φοιτητών αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών και υλοποιείται από το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης. Κύριο έργο του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης είναι η υλοποίηση της Πρακτικής Άσκησης που επιτυγχάνεται με τη διασύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά Εργασίας. Προς την κατεύθυνση αυτή το Γραφείο δημιουργεί διαύλους επικοινωνίας με τον Ιδιωτικό & Δημόσιο Τομέα προωθώντας ένα νέο τρόπο προσέγγισης και γνωριμίας των φοιτητών του Τμήματος με τον επαγγελματικό χώρο. Στο Πρόγραμμα από το 1997 μέχρι 30/9/2008 συμμετείχαν περίπου 2000 προπτυχιακοί φοιτητές. Το ύψος της χρηματοδότησης από κοινοτικούς πόρους (75%) και ελληνικού δημοσίου (25%) ανήλθε περίπου σε 1.100.000 € με έγκαιρη και πλήρη απορρόφηση των ανωτέρω διατεθέντων πόρων.

Αναμένεται έγκριση πρότασης που πρόσφατα υπεβλήθη στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων για χρηματοδότηση του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης στα πλαίσια του ΕΣΠΑ μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης (Ε.Π.Ε.Δ.Β.Μ.).

Το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης λόγω εμπειρίας, ανεπτυγμένης τεχνογνωσίας και πολυετούς διασύνδεσης με εργασιακούς παράγοντες, συνεισφέρει επίσης εθελοντικά στην Πρακτική Άσκηση Μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών.

Συνοπτικά τα οφέλη που αποκομίζουν οι συμμετέχοντες στην Πρακτική Άσκηση φοιτητές/τριες, πέραν της συμβολικής αμοιβής που λαμβάνουν, είναι:

- η εμπειρία σε εργασιακό χώρο με την υποστήριξη του Τμήματος και ΕΚΠΑ.

- η μύησή τους στον υπαλληλικό χώρο
- η απόκτηση προϋπηρεσίας (διότι η Πρακτική Άσκηση αποτελεί προϋπηρεσία) και
- επιπλέον “μόρια” για μεταπτυχιακές σπουδές, ιδιαίτερα σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης πραγματοποιεί εκδηλώσεις με τη συμμετοχή εργασιακών φορέων και ασκηθέντων φοιτητών, με κύριο σκοπό να φέρει σε επαφή τελειόφοιτους και απόφοιτους με την αγορά εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό διοργανώνει ημερίδες/συναντήσεις για ενημέρωση και αποτύπωση του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης. Ανταποκρίνεται επίσης σε ημερίδες, πολιτιστικές εκδηλώσεις εργασιακών φορέων με συμμετοχή φοιτητών/τριών του Τ.Ο.Ε.

Το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης παρέχει επίσης τις ακόλουθες υπηρεσίες:

- υποστήριξη για τη σύνταξη βιογραφικού
- κοινωνική υποστήριξη
- υποβοήθηση στην καλύτερη επιλογή κατεύθυνσης για Πρακτική Άσκηση.

Το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης ευρίσκεται στην οδό Πεσμαζόγλου 8, 3^{ος} όροφος, γραφείο 308 και λειτουργεί από 9:00-3:00 μ.μ. καθημερινά. Τηλ. & Fax : 210-3310535 – e-mail: praktoe@econ.uoa.gr

Απαντήσεις επί των ερωτήσεων της ΑΔΙΠ.

3.1.5.1 Υπάρχει ο θεσμός της πρακτικής άσκησης των φοιτητών; Είναι υποχρεωτική η πρακτική άσκηση για όλους τους φοιτητές;

Η Π.Α. είναι θεσμοθετημένη στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών με σχετική απόφαση Πρυτανικών Αρχών. Η Π.Α. είναι προαιρετική.

3.1.5.2 Αν η πρακτική άσκηση δεν είναι υποχρεωτική, ποιο ποσοστό των φοιτητών την επιλέγει; Πως κινητοποιείται το ενδιαφέρον των φοιτητών;

Ποσοστό επί ποίου αριθμού? Κάνουν αίτηση ετησίως 250 φοιτητές. Μετά όμως από μακρά, συνεχή και επιτυχημένη υλοποίηση του Προγράμματος και λειτουργία του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης η κινητοποίηση είναι αυτόματη. Οι φοιτητές προσέρχονται οικειοθελώς αλλά το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης παράλληλα υποκινεί τη συμμετοχή με ανακοινώσεις (προφορικές, γραπτές, ηλεκτρονικές).

3.1.5.3 Πως καλλιεργείται το ενδιαφέρον των φοιτητών σε περίπτωση που η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική;

Στο Τ.Ο.Ε. η Π.Α. δεν είναι υποχρεωτική, αν ήταν θα αποτελούσε μάθημα του τελευταίου εξαμήνου σπουδών τους, όπως στα ΤΕΙ.

3.1.5.4 Πως έχει οργανωθεί η πρακτική άσκηση των φοιτητών του Τμήματος; Ποια είναι η διάρκεια της; Υπάρχει σχετικός εσωτερικός κανονισμός;

Η Π.Α. υλοποιείται 13 χρόνια συνεχώς στο Τ.Ο.Ε. Στα 5 πρώτα χρόνια υπήρχε αρμόδια ομάδα που την αποτελούσαν ο Πρόεδρος, Διευθυντές τομέων, Μέλη ΔΕΠ, Φοιτητές, Επιστημονικός Υπεύθυνος Πρακτικής Άσκησης. Στην πορεία εμπιστεύθηκαν τις υπηρεσίες της Επιστημονικού Υπευθύνου που λειτουργεί βεβαίως με βάση τον εσωτερικό κανονισμό.

3.1.5.5 Ποιες είναι οι κυριότερες δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Τμήμα στην οργάνωση της πρακτικής άσκησης των φοιτητών;

Η ΕΥ αισθάνεται ότι το Τ.Ο.Ε. δεν ασχολείται με την Π.Α. αλλά ότι αγωνίζεται μόνη της.

Το Τμήμα αντιλέγει ότι ανέκαθεν στήριξε παντοιοτρόπως την Π.Α.

3.1.5.6 Σε ποιες ικανότητες εφαρμογής γνώσεων στοχεύει η πρακτική άσκηση; Πόσο ικανοποιητικά κρίνετε τα αποτελέσματα; Πόσο επιτυχής είναι η εξοικείωση των ασκούμενων με το περιβάλλον του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης;

Υπάρχουν αντίστοιχες κατευθύνσεις σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών του ΤΟΕ. Βάσει στοιχείων από σχετικά ερωτηματολόγια τόσο τα αποτελέσματα της Π.Α. όσο και η εξοικείωση των φοιτητών είναι ικανοποιητικά, έως άριστα.

3.1.5.7 Συνδέεται το αντικείμενο απασχόλησης κατά την πρακτική άσκηση με την εκπόνηση πτυχιακής / διπλωματικής εργασίας;

Ναι, διότι αρκετοί φοιτητές επιλέγουν κατεύθυνση που τους ταιριάζει και τη συνδέουν.

3.1.5.8 Δημιουργούνται με την πρακτική άσκηση ευκαιρίες για μελλοντική απασχόληση των πτυχιούχων;

Βεβαίως το 10% απορροφάται μόνιμα και ένα 10% προσλαμβάνεται με σύμβαση ορισμένου χρόνου. Επιπλέον το γραφείο βοηθά ώστε η πρακτική άσκηση να προσμετρά και ως προϋπηρεσία.

3.1.5.9 Έχει αναπτυχθεί δίκτυο διασύνδεσης του Τμήματος με κοινωνικούς, πολιτιστικούς ή παραγωγικούς φορείς με σκοπό την πρακτική άσκηση φοιτητών;

Βεβαίως αλλά όταν κατά κύριο λόγο υπάρχει σχετικότητα με το αντικείμενο σπουδών ή υπάρχει ιδιαίτερη κλίση και ταλέντο που σχετίζεται με τους ανωτέρω φορείς.

3.1.5.10 Ποιες πρωτοβουλίες αναλαμβάνει το Τμήμα προκειμένου να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης φοιτητών (σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο);

Μέσα από την πολυετή διασύνδεση, σύνδεση και know-how του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης με την αγορά, συχνά αυτόματα, προκύπτουν/δημιουργούνται θέσεις εργασίας και στο εξωτερικό (βλπ ερωτ.8).

3.1.5.11 Υπάρχει στενή συνεργασία και επαφή μεταξύ των εκπαιδευτικών / εποπτών του Τμήματος και των εκπροσώπων του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης;

Είναι υποχρέωση η στενή συνεργασία και επαφή καθόσον επιβάλλεται από την προκήρυξη του προγράμματος.

3.1.5.12 Υπάρχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις και απαιτήσεις για τη συνεργασία του Τμήματος με τους φορείς εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης;

Βεβαίως υπάρχουν γενικές και ειδικές προϋποθέσεις και απαιτήσεις για κάθε φορέα και σύμφωνα με τον εσωτερικό μας κανονισμό.

3.1.5.13 Πως παρακολουθούνται και υποστηρίζονται οι ασκούμενοι φοιτητές;

Με επικοινωνία μεταξύ Επιστημονικού Υπευθύνου Επόπτη και επόπτη Φορέα. Η επικοινωνία είναι τηλεφωνική/ή επίσκεψη του Επιστημονικού Υπευθύνου στο χώρο εκπαίδευσης φοιτητή. Για ειδικές γνώσεις και πληροφορίες συνεργάζονται οι φοιτητές με μέλη ΔΕΠ που είναι σχετικό το αντικείμενο τους.

3.1.5.14 Περί Γραφείου Πρακτικής Άσκησης.

Ανυπαρξία στήριξης του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης από Τμήμα όσον αφορά λειτουργία, χώρο στέγασης, εξοπλισμό και μόνιμο προσωπικό. Ο χώρος του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης είναι 2,5Χ2,5 με αναγκαστική διέλευση καθημερινά

υπαλλήλων της γραμματείας προς το αρχείο. Αποχωρήσαμε, προσωρινά, χρόνια πριν, από το γραφείο που χρησιμοποιεί το Τμήμα.

3.2. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)

Προλεγόμενα

Το Τμήμα έχει τα, ή συμμετέχει στα, εξής προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών:

A. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Εφαρμοσμένη Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής»

Το πρόγραμμα έχει τρεις κατευθύνσεις :

1. Χρηματοοικονομική των επιχειρήσεων και των αγορών
2. Διεθνής Οικονομία και Οικονομική Πολιτική
3. Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

Οι πρώτες δύο δίνονται δωρεάν ενώ η τρίτη έχει δίδακτρα. Η τρίτη κατεύθυνση στηρίζει οικονομικά τη λειτουργία της γραμματείας μεταπτυχιακών στην Ευριπίδου 14 (80.000 € περίπου) και μερικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Τμήματος (πχ. συνδρομές σε λογισμικό, συντήρηση υπολογιστών, πληρωμές μισθών κα).

B. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

Μετά από διετείς επιτυχείς σπουδές παρέχει τίτλο ισοδύναμο του Βρετανικού M. Phil. Μέρος των αποφοίτων συνεχίζει με την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.

Γ. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Μαθηματικών της Αγοράς και της Παραγωγής

Το ΤΟΕ συμμετέχει στο συγκεκριμένο μεταπτυχιακό που βρίσκεται υπό τη διοίκηση του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Δ. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Διοίκησης Τηλεπικοινωνιών και Δικτύων

Το ΤΟΕ συμμετέχει στο συγκεκριμένο μεταπτυχιακό που βρίσκεται υπό τη διοίκηση του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Πανεπιστημίου.

Ε. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Διοίκησης Υγείας

Το ΤΟΕ συμμετέχει στο συγκεκριμένο μεταπτυχιακό που βρίσκεται υπό τη διοίκηση του Τμήματος Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου.

ΣΤ. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Τεχνοοικονομικών Συστημάτων

Το ΤΟΕ συμμετέχει στο συγκεκριμένο μεταπτυχιακό που βρίσκεται υπό τη διοίκηση του Τμήματος Μηχανικών υπολογιστών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Αναφερόμαστε αναλυτικά, για τα Α και Β που τελούν υπό την ευθύνη του Τμήματος.

Α - Εφαρμοσμένη Οικονομική και Χρηματοοικονομική» Κατευθύνσεις: 1. Χρηματοοικονομική 2. Διεθνής Οικονομική και Ανάπτυξη

3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών⁵ (ΠΜΣ)

Τα ΦΕΚ του ΠΜΣ βρίσκονται στο Παράρτημα 6.

Ο Κανονισμός ΠΜΣ ορίζει πλήρως το Πρόγραμμα αυτό και βρίσκεται στο Παράρτημα 5.

Το Πρόγραμμα παρουσιάζεται στον Ιστότοπο:
[www.econ.uoa.gr/Μεταπτυχιακά Προγράμματα](http://www.econ.uoa.gr/Μεταπτυχιακά_Προγράμματα)

Στο Παράρτημα 12 (1-2-3-4) παρουσιάζονται κατά σειρά Διπλωματικές Εργασίες στο ΠΜΣ

1. Οδηγίες Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας
2. Οδηγίες Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας για την κατεύθυνση της ελεγκτικής λογιστικής
3. Όλοι οι τίτλοι των Διπλωματικών Εργασιών 1996-2009
4. Περιλήψεις Διπλωματικών Εργασιών ακ. έτους 2006-07 (ενδεικτική επιλογή)

Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Εφαρμοσμένη Οικονομική και Χρηματοοικονομική»
Κατευθύνσεις: 1. Χρηματοοικονομική
2. Διεθνής Οικονομική και Ανάπτυξη

Η τρίτη κατεύθυνση, «Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική», του εν λόγω Προγράμματος Εφαρμοσμένης Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής παρουσιάζεται μετά την παρούσα ενότητα.

3.2.1 Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.⁶

Στο πρόγραμμα συνεργάζονται το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και το Τμήμα Μαθηματικών, του Πανεπιστημίου του Αιγαίου.

3.2.2 Πώς κρίνετε το βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Στόχοι και διαδικασίες ελέγχου:

Επιδίωξη του ΠΜΣ είναι η επιστημονική εξειδίκευση σε θέματα εφαρμοσμένης οικονομικής και χρηματοοικονομικής. Το πρόγραμμα

⁵ Στην περίπτωση που στο Τμήμα λειτουργούν περισσότερα από ένα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών η ενότητα αυτή πρέπει να επαναληφθεί για το καθένα από τα ΠΜΣ.

⁶ Συμπληρώνεται μόνο στην περίπτωση λειτουργίας Διατμηματικού ή Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

αποβλέπει στην προετοιμασία των σπουδαστών για την υψηλού επιπέδου στελέχωση του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα ή διεθνών οργανισμών. Η επιστημονική κατάρτιση και εξειδίκευση των σπουδαστών επιτυγχάνεται **α)** με το υψηλό επίπεδο κατάρτισης των διδασκόντων που αναλαμβάνουν διδασκαλία μετά από έγκριση της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής (ΕΔΕ) και των Γενικών Συνελεύσεων Ειδικής Σύνοψης. Ειδικότερα, τη διδασκαλία των μαθημάτων και την επιστημονική καθοδήγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών αναλαμβάνουν τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών, που ανήκουν στις τρεις ανώτερες βαθμίδες και οι μόνιμοι λέκτορες ή οι λέκτορες των οποίων έχει ανανεωθεί η θητεία. **β)** με το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών που κάθε χρόνο αναθεωρείται και προσαρμόζεται. Σε εύλογο χρονικό διάστημα οι απόφοιτοι του προγράμματος βρίσκουν εργασία σε θέσεις αντίστοιχες των προσόντων και των απαιτήσεών τους.

Διαδικασίες αποτύπωσης και αποτελεσματικότητα αυτών:

Το ΠΜΣ αξιολογείται συνεχώς μέσα από διαφορετικές διαδικασίες: **α)** Οι φοιτητές, στο τέλος κάθε εξαμήνου συμπληρώνουν το φυλλάδιο αποτύπωσης του μαθήματος και του διδάσκοντα. Η ΕΔΕ ελέγχει τις απαντήσεις και τις προωθεί στους διδάσκοντες, ώστε να γίνουν οι κατάλληλες προσαρμογές. Ακόμη, ο Διευθυντής ή ο Αναπλ Διευθυντή επικοινωνεί, όταν χρειάζεται, με το διδάσκοντα. **β)** Η ΕΔΕ συνεδριάζει τουλάχιστον δύο φορές κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, με κύριο σκοπό την παρακολούθηση και αποτύπωση της πορείας του προγράμματος. **γ)** Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης (ΓΣΕΕ) αποφασίζει για τις αναγκαίες προσαρμογές μετά από εισήγηση της ΕΔΕ. **δ)** Η ΕΔΕ, λαμβάνοντας υπ' όψη τις διεθνείς και εγχώριες εξελίξεις της οικονομικής δραστηριότητας, έχει επεξεργαστεί κατά τη διάρκεια του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους εισήγηση για μείζονα αναθεώρηση του προγράμματος, που αφορά την επέκταση του χρόνου φοίτησης από ένα σε δύο έτη, τον σχεδιασμό νέων κατευθύνσεων, την εισαγωγή νέων μαθημάτων επιλογής.

Θεωρούμε ότι οι διαδικασίες αυτές είναι αποτελεσματικές, καθώς το περιεχόμενο των σπουδών κάθε χρόνο ανανεώνεται σε ποσοστό 10% έως 20%.

Δημοσιοποίηση προγράμματος:

Το πρόγραμμα δημοσιοποιείται μέσω διαδικτύου, ενώ παράλληλα υπάρχει έντυπος οδηγός σπουδών. Το κάλεσμα το υποψηφίων σπουδαστών πραγματοποιείται με δημοσίευση σε δύο εφημερίδες μεγάλης κυκλοφορίας καθώς και με επικόλληση ανακοινώσεων και αφισών σε εμφανή σημεία Σχολών συναφών αντικειμένων.

Διαδικασία παρακολούθησης επαγγελματικής πορείας αποφοίτων:

Η παρακολούθηση των αποφοίτων μας είναι άτυπη αλλά αποτελεσματική, καθώς γνωρίζουμε την επαγγελματική πορεία των αποφοίτων μας. Η συστηματική καταγραφή της πορείας αυτής με τη δημιουργία σχετικού αρχείου είναι απαραίτητη στο μέλλον.

3.2.3 Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

1. Ποσοστό μαθημάτων κορμού / ειδίκευσης / κατευθύνσεων στο σύνολο των μαθημάτων:

Τα μαθήματα κορμού είναι 4 και είναι κοινά για όλες τις κατευθύνσεις. Συνιστούν το 50% του συνολικού αριθμού των μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσει κάθε φοιτητής και παρέχονται στο Α΄ εξάμηνο σπουδών. Το υπόλοιπο 40% συνιστά μαθήματα κατευθύνσεων και 10% είναι μαθήματα ελεύθερης επιλογής.

2. Μαθήματα υποχρεωτικά, υποχρεωτικής επιλογής, ελεύθερης επιλογής:

Το σύνολο των μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσει κάθε φοιτητής είναι 8. Από αυτά 4 είναι μαθήματα κορμού, 3 κατεύθυνσης που επιλέγονται από ένα σύνολο 5 μαθημάτων και ένα μάθημα είναι ελεύθερης επιλογής. Κατά τη διάρκεια του Β΄ εξαμήνου σπουδών παρέχονται και άλλα μαθήματα που στοχεύουν στην πρακτική εκμάθηση ή την εφαρμογή ειδικότερων θεμάτων, όπως ηλεκτρονικό εμπόριο, εργαστήρια ποσοτικής ανάλυσης και οικονομετρικών εφαρμογών, επιλογές μαθημάτων από άλλα μεταπτυχιακά προγράμματα, μετά από έγκριση της ΕΔΕ.

3. Μαθήματα υποβάθρου, μαθήματα επιστημονικής περιοχής, μαθήματα γενικών γνώσεων και μαθήματα δεξιοτήτων:

Στο σύνολο των μαθημάτων τα μαθήματα υποβάθρου συνιστούν το 50%, τα μαθήματα επιστημονικής περιοχής το 30%, ενώ τα μαθήματα δεξιοτήτων το 10%.

4. Οργάνωση, συντονισμός της ύλης:

Η ΕΔΕ συνεδριάζει τουλάχιστον δύο φορές κάθε μήνα καθορίζει τους διδάσκοντες μετά από έγκριση της ΓΣΕΣ, ελέγχει το περιεχόμενο σπουδών που καταθέτουν οι διδάσκοντες και κάθε χρόνο το πρόγραμμα διδασκαλίας αναπροσαρμόζεται. Ο χρόνος διδασκαλίας για κάθε μάθημα είναι 13 εβδομάδες και τηρείται με αυστηρότητα.

5. Προαπαιτούμενα μαθήματα:

Στο Α΄ εξάμηνο σπουδών παρέχονται τα υποχρεωτικά μαθήματα κορμού τα οποία είναι 4. Στο Β΄ εξάμηνο παρέχονται τα μαθήματα κατεύθυνσης και ελεύθερης επιλογής.

Δεν υπάρχει αλυσίδα υποχρεωτικών μαθημάτων με τη στενή έννοια καθώς το πρόγραμμα αποτελείται από συγκεκριμένα μαθήματα και είναι μονοετές.

3.2.4 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

3.2.5.1 Τρόποι αξιολόγησης φοιτητών:

Οι φοιτητές αξιολογούνται με γραπτές εξετάσεις, ανάπτυξη εργασιών κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, ασκήσεων, πρόχειρα διαγωνίσματα και προόδους.

3.2.5.2 Διαφάνεια αξιολόγησης:

Οι υπεύθυνοι διδάσκοντες παραδίδουν την τελική βαθμολογία στην ΕΔΕ, η οποία ελέγχει και επικυρώνει και δημοσιοποιεί την βαθμολογία.

3.2.5.3 Διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας:

Η ΕΔΕ έχει την ευθύνη για την τήρηση της εξεταστικής διαδικασίας.

3.2.5.4 Διαφάνεια της διαδικασίας ανάθεσης και εξέτασης της μεταπτυχιακής εργασίας:

Η διαδικασία ανάθεσης της μεταπτυχιακής εργασίας είναι η εξής: Το αργότερο έως τους πρώτους τρεις μήνες του β' εξαμήνου κάθε φοιτητής προτείνει γραπτώς στην ΕΔΕ το θέμα της εργασίας του - που πρέπει να είναι σχετικό με την κατεύθυνση που ακολουθεί - και έναν επιβλέποντα καθηγητή από τα μέλη του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών. Η επιτροπή αφού εγκρίνει το θέμα προτείνει και δεύτερο επιβλέποντα καθηγητή από τα μέλη ΔΕΠ. Η αποτύπωση και η βαθμολόγηση της εργασίας γίνεται από τους επιβλέποντες καθηγητές με γραπτή εισήγησή τους στην ΕΔΕ. Η τελευταία ημερομηνία υποβολής της γραπτής εργασίας είναι η 30η Σεπτεμβρίου. Αλλαγή θέματος διπλωματικής εργασίας μπορεί να γίνει μετά από αίτηση του υποψηφίου και με απόφαση της ΕΔΕ, αλλά όχι αργότερα από το τέλος του τέταρτου μήνα του β' εξαμήνου φοίτησης.

Η εξέταση της μεταπτυχιακής εργασίας περιλαμβάνει τη διπλή βαθμολόγησή της από τον επιβλέποντα και έναν εξωτερικό κριτή, που έχει ορίσει η ΕΔΕ, την προφορική παρουσίαση και την βαθμολόγηση της προφορικής παρουσίασης, καθώς και την τελική επικύρωση της βαθμολογίας από την ΕΔΕ.

Στο Παράρτημα 12 δίνεται ο κατάλογος των διπλωματικών εργασιών που έχουν εκπονηθεί στο διάστημα 1998 (πρώτη σειρά αποφοίτων) έως το 2009. Επίσης στο Παράρτημα 12 δίνονται οι περιλήψεις των διπλωματικών εργασιών του ακαδ. έτους 2006-07.

3.2.5.5 Συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη μεταπτυχιακή εργασία:

Υπάρχουν συγκεκριμένες λεπτομερείς οδηγίες για την συγγραφή και την παρουσίαση της μεταπτυχιακής εργασίας. Αυτές κυρίως αφορούν το περιεχόμενο, τη δομή, τη καταγραφή των πηγών, την εμφάνιση του κειμένου και παρατίθενται στο Παράρτημα 12.

3.2.5 Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών;⁷

Διαδικασία Επιλογής των Μεταπτυχιακών Φοιτητών

Οι υποψήφιοι εξετάζονται γραπτώς σε Μαθηματικά, Οικονομετρία, Μικροοικονομική, Μακροοικονομική, Οικονομική Ιστορία και κατανόηση Αγγλικής γλώσσας. Η ύλη είναι προκαθορισμένη και στη διάθεση των υποψηφίων μαζί με θέματα προηγούμενων ετών. Οι επιτυχόντες καλούνται σε συνέντευξη.

Το σύστημα επιλογής είναι αδιάβλητο και το συγκεκριμένο σύστημα δωρεάν δημόσιου μεταπτυχιακού είναι μοναδικό στην χώρα μας. Ωστόσο, οι εξετάσεις δρουν αποτρεπτικά στην προσέλκυση φοιτητών και ιδιαίτερα στην προσέλκυση φοιτητών με υψηλό βαθμό πτυχίου, οι οποίοι κατά κανόνα γίνονται δεκτοί από ομοειδή μεταπτυχιακά άλλων πανεπιστημίων που έχουν διδάκτρα, αλλά όχι εξετάσεις εισαγωγής.

Πίνακας 11-3. Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΜΠΣ) ⁸**ΜΠΣ «Εφαρμοσμένης Οικονομικής & Χρηματοοικονομικής» (Μονοετούς φοίτησης)**

Τίτλος ΜΠΣ:	«Εφαρμοσμένης Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής»				
	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005
Αιτήσεις (α+β)	47	73	70	81	78
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	29	37	46	43	45
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	18	36	24	38	33
Προσφερόμενες θέσεις	25	25	25	25	25
Εγγραφέντες	12	14	15	19	21
Απόφοιτοι	10	14	14	17	20

3.2.6 Πώς κρίνετε τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

3.2.7.1 Πηγές χρηματοδότησης:

⁷ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 11-3

⁸ Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ.

Η πηγή χρηματοδότησης του ΠΜΣ είναι τα δίδακτρα που καταβάλλουν οι φοιτητές του ίδιου ΠΜΣ, με κατεύθυνση την Εφαρμοσμένη Ελεγκτική και Λογιστική. Μέχρι το 2005, το ΠΜΣ χρηματοδοτείτο από το ΕΠΕΑΚ.

3.2.7.2 Βιωσιμότητα του ΠΜΣ:

Η βιωσιμότητα θα εξασφαλιστεί με την επιβολή ήπιων διδάκτρων, όπως έχει εισηγηθεί η ΕΔΕ στις ΓΣΕΣ των αντιστοίχων Τμημάτων (Ιουν 2009), μέσω του αναθεωρημένου προγράμματος σπουδών.

3.2.7.3 Διάθεση πόρων:

Με βάση τον απολογισμό που παραθέτομε, οι πόροι διατίθενται για έξοδα συντήρησης του εργαστηρίου ηλεκτρονικών υπολογιστών του ΠΜΣ, πληρωμές γραμματειακής υποστήριξης, συγγραφικά δικαιώματα, συμμετοχή διδασκόντων και μεταπτυχιακών φοιτητών σε συνέδρια.

Κατάσταση Δαπανών του Προγράμματος Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών κατά τα έτη 2005 -2009

Συνοπτικός Οικονομικός Απολογισμός Ετών 2005-2009		
	Αιτιολογία	Ποσό
1	Διοικητικές δαπάνες Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας	234.550,31 €
2	Αμοιβές (Εξωτ. Συνεργάτες)	578.920,24 €
3	Δαπάνες Μετακινήσεων	3.472,53 €
4	Δαπάνες για αναλώσιμα και άλλες προμήθειες	18.541,89 €
5	Υλικοτεχνική υποδομή	3.902,17 €
6	Λοιπές λειτουργικές δαπάνες	366.017,94 €
	Σύνολο:	1.205.405,08 €

3.2.7 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

3.2.8.1 Συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό:

Από την επιχορήγηση του ΕΠΕΑΚ χρηματοδοτήθηκαν εβδομαδιαίες επισκέψεις καθηγητών με σκοπό τη διδασκαλία συγκεκριμένων ενοτήτων, από το London School of Economics and Political Science. Οι επισκέψεις αυτές πραγματοποιήθηκαν με συχνότητα ενός ή δύο καθηγητών ανά εξάμηνο σπουδών.

3.2.8.2 Συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών:

Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών σε μικρό ποσοστό (έως 20%). Η πρόταση της ΕΔΕ στο αναθεωρημένο πρόγραμμα για διδασκαλία όλων των μαθημάτων στα Αγγλικά, αναμένουμε ότι θα προσελκύσει περισσότερους αλλοδαπούς φοιτητές.

3.2.8.3 Διδασκαλία μαθημάτων στα αγγλικά

Η γλώσσα του προγράμματος είναι η ελληνική. Όμως, η βιβλιογραφία, και ορισμένα μαθήματα πραγματοποιούνται στην αγγλική γλώσσα: τα μαθήματα των επισκεπτών καθηγητών από το London School of Economics πραγματοποιούνται στα αγγλικά, όπως και τα μαθήματα Applied Mathematics και Option Pricing, όταν παρέχονται σε συνεργασία με το Διδακτορικό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών.

3.2.8.4 Συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα του εξωτερικού:

Υπάρχει συμφωνία με το Οικονομικό Τμήμα του London School of Economics and Political Science για 12 εβδομαδιαίες επισκέψεις μελών ΔΕΠ αυτού του Τμήματος. Κάθε επίσκεψη περιλαμβάνει ορισμένες ώρες διδασκαλίας, που εντάσσονται σε συγκεκριμένο μάθημα του ΠΜΣ και 2 σεμινάρια. Το συγκεκριμένο περιεχόμενο της διδασκαλίας και των σεμιναρίων καθορίζονται σε συνεργασία με τον καθηγητή που έχει την ευθύνη του μαθήματος στα πλαίσια του οποίου εντάσσεται η επίσκεψη του καθηγητή από το London School of Economics and Political Science.

3.2.8.5 Διεθνείς διακρίσεις:

Διεθνείς διακρίσεις για το μεταπτυχιακό μας συνιστούν **α)** η αποδοχή αποφοίτων μας με παροχή υποτροφιών, για συνέχιση των σπουδών τους σε αξιόλογα Πανεπιστήμια του εξωτερικού, όπως London School of Economics, Warwick, Edinburg, **β)** η συμμετοχή φοιτητών μας σε συνέδρια και η διάκριση αυτών (Best Student Paper Award in Computational Statistics 2007, IAENG Conference, Imperial College), **γ)** οι υποτροφίες φοιτητών μας από την κυβέρνηση ξένης χώρας (Ιαπωνία), **δ)** οι δημοσιεύσεις των φοιτητών μας σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Β - Εφαρμοσμένη Οικονομική και Χρηματοοικονομική» Κατεύθυνση: 3. Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

Το Πρόγραμμα παρουσιάζεται στον Ιστότοπο:
<http://pg-finacc.econ.uoa.gr>

3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών⁹ (ΠΜΣ)

3.2.1 Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Εφαρμοσμένη Οικονομική και Χρηματοοικονομική»
Κατεύθυνση: Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

3.2.2 Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.¹⁰

Στο πρόγραμμα συνεργάζονται το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και το Τμήμα Μαθηματικών, του Πανεπιστημίου του Αιγαίου. Επίσης υπάρχει ιδιαίτερη συνεργασία με το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών για την κατεύθυνση Εφαρμοσμένης Λογιστικής και Ελεγκτικής.

3.2.3 Πώς κρίνετε το βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

3.2.3.1 Στόχοι του Τμήματος διαδικασίες ελέγχου:

Επιδίωξη του ΠΜΣ είναι η επιστημονική εξειδίκευση σε θέματα εφαρμοσμένης λογιστικής και ελεγκτικής. Το πρόγραμμα αποβλέπει στην προετοιμασία των σπουδαστών για την υψηλού επιπέδου στελέχωση του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα ή διεθνών οργανισμών. Η επιστημονική κατάρτιση και εξειδίκευση των σπουδαστών επιτυγχάνεται α) με το υψηλό επίπεδο κατάρτισης των διδασκόντων που αναλαμβάνουν διδασκαλία μετά από έγκριση της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής (ΕΔΕ) και των Γενικών Συνελεύσεων Ειδικής Σύνοψης. Ειδικότερα, τη διδασκαλία των μαθημάτων και την επιστημονική καθοδήγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών αναλαμβάνουν τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών, που ανήκουν στις τρεις ανώτερες βαθμίδες και οι μόνιμοι λέκτορες ή οι λέκτορες των οποίων έχει ανανεωθεί η θητεία. Επιπροσθέτως, τη διδασκαλία αναλαμβάνουν εμπειρογνώμονες και στελέχη που προτείνονται από το Εποπτικό Συμβούλιο του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών β) με το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών που κάθε χρόνο αναθεωρείται και προσαρμόζεται. Σε εύλογο χρονικό διάστημα οι απόφοιτοι του προγράμματος βρίσκουν εργασία σε θέσεις αντίστοιχες των προσόντων και των απαιτήσεών τους.

⁹ Στην περίπτωση που στο Τμήμα λειτουργούν περισσότερα από ένα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών η ενότητα αυτή πρέπει να επαναληφθεί για το καθένα από τα ΠΜΣ.

¹⁰ Συμπληρώνεται μόνο στην περίπτωση λειτουργίας Διατμηματικού ή Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

3.2.3.2 Διαδικασίες αποτύπωσης και αποτελεσματικότητα αυτών:

Το ΠΜΣ αξιολογείται συνεχώς μέσα από διαφορετικές διαδικασίες: α) Οι φοιτητές, στα μαθήματα που απαιτούν φυσική παρουσία συμπληρώνουν φυλλάδιο αποτύπωσης του μαθήματος και του διδάσκοντος. Η ΕΔΕ ελέγχει τις απαντήσεις και τις προωθεί στους διδάσκοντες, ώστε να γίνουν οι κατάλληλες προσαρμογές. β) Η ΕΔΕ συνεδριάζει τουλάχιστον δύο φορές κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, με κύριο σκοπό την παρακολούθηση και αποτύπωση της πορείας του προγράμματος ύστερα από εισήγηση της Ειδικής Συμβουλευτικής Επιτροπής Λογιστικής Ελεγκτικής (ΕΣΕΛΕ). γ) Η ΕΣΕΛΕ στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους, γνωμοδοτεί για θέματα που αφορούν την αναπροσαρμογή της ύλης των μαθημάτων, σύμφωνα με τις εξελίξεις της επιστήμης, τις ανάγκες των φοιτητών και τη διαθεσιμότητα του προσωπικού στελέχωσης. δ) Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης (ΓΣΕΕ) αποφασίζει για τις αναγκαίες προσαρμογές μετά από εισήγηση της ΕΔΕ.

Θεωρούμε ότι οι διαδικασίες αυτές είναι αποτελεσματικές, καθώς το περιεχόμενο των σπουδών κάθε χρόνο ανανεώνεται ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν.

3.2.3.3 Δημοσιοποίηση προγράμματος:

Το πρόγραμμα δημοσιοποιείται μέσω διαδικτύου, όπου παράλληλα δημοσιεύεται και ο Οδηγός Σπουδών. Η προκήρυξη του προγράμματος και η πρόσκληση υποψηφίων σπουδαστών πραγματοποιείται με δημοσίευση σε δύο εφημερίδες μεγάλης κυκλοφορίας καθώς και με ανάρτηση ανακοίνωσης στο δικτυακό τόπο του προγράμματος.

3.2.3.4 Διαδικασία παρακολούθησης επαγγελματικής πορείας αποφοίτων:

Η παρακολούθηση των αποφοίτων μας είναι άτυπη αλλά αποτελεσματική, καθώς γνωρίζουμε την επαγγελματική πορεία των αποφοίτων μας. Ήδη μεγάλες ελεγκτικές εταιρείες όπως η Deloitte, η Pricewaterhouse Coopers, η Ernst & Young, η KPMG, το ΣΟΛ κ.α. έχουν απορροφήσει σημαντικό αριθμό αποφοίτων μας, ενώ προσλαμβάνουν ακόμη και τελειόφοιτους, λόγω μεγάλης πίεσης αναγκών. Η συστηματική καταγραφή της πορείας αυτής με τη δημιουργία σχετικού αρχείου σχεδιάζεται για το μέλλον.

3.2.4 Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

3.2.4.1 Ποσοστό μαθημάτων κορμού / ειδίκευσης / κατευθύνσεων στο σύνολο των μαθημάτων:

Τα μαθήματα κορμού είναι 5 και συνιστούν το 35% του συνολικού αριθμού των μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσει κάθε φοιτητής και παρέχονται τα 4 στο Α' εξάμηνο σπουδών και 1 στο Β' εξάμηνο σπουδών. Το υπόλοιπο 65% συνιστά μαθήματα εξειδίκευσης.

3.2.4.2 Μαθήματα υποχρεωτικά:

Το σύνολο των μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσει κάθε φοιτητής είναι 14. Από αυτά 5 είναι μαθήματα κορμού και τα υπόλοιπα 9 είναι μαθήματα εξειδίκευσης.

3.2.4.3 Μαθήματα υποβάθρου, μαθήματα επιστημονικής περιοχής, μαθήματα γενικών γνώσεων και μαθήματα δεξιοτήτων:

Στο σύνολο των μαθημάτων τα μαθήματα γενικών γνώσεων αντιστοιχούν στο 14% τα μαθήματα υποβάθρου συνιστούν το 29%, τα μαθήματα επιστημονικής περιοχής το 50%, ενώ τα μαθήματα δεξιοτήτων το 7%.

3.2.4.4 Οργάνωση, συντονισμός της ύλης:

Η ΕΔΕ συνεδριάζει τουλάχιστον δύο φορές κάθε μήνα καθορίζει τους διδάσκοντες μετά από έγκριση της ΓΣΕΣ, ελέγχει το περιεχόμενο σπουδών που καταθέτουν οι διδάσκοντες και κάθε χρόνο το πρόγραμμα διδασκαλίας αναπροσαρμόζεται. Η δομή και η ύλη των μαθημάτων της κατεύθυνσης έχουν σχεδιαστεί σύμφωνα τόσο με την όγδοη Κοινοτική Οδηγία 84/253/ΕΟΚ, όσο και με το ΠΔ 226/1992 «Περί συστάσεως οργανώσεως και λειτουργίας του Σώματος ορκωτών Ελεγκτών, καθώς και περί των όρων εγγραφής σε Ειδικό Μητρώο και ασκήσεως επαγγέλματος του Ορκωτού Ελεγκτή», όπως αυτό ισχύει.

Το πρόγραμμα σπουδών αναπτύσσεται σε 4 εξάμηνα. Κάθε σπουδαστής υποχρεούται να παρακολουθήσει 14 μαθήματα συνολικά. Κατά τα τρία πρώτα εξάμηνα, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές παρακολουθούν 13 μαθήματα, ενώ στο τέταρτο εξάμηνο οι μεταπτυχιακοί φοιτητές παρακολουθούν 1 μάθημα και εκπονούν διπλωματική εργασία.

3.2.4.5 Προαπαιτούμενα μαθήματα:

Όλα τα μαθήματα είναι υποχρεωτικά. Ένα μέρος των μαθημάτων εκτελούνται μέσω μεθόδων ηλεκτρονικής εκπαίδευσης που υποστηρίζονται από το διαδίκτυο (εξ αποστάσεως) και ένα μέρος δια ζώσης στις κτιριακές εγκαταστάσεις του Ινστιτούτου Εκπαίδευσης του Σώματος ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.

3.2.5 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

1. Τρόποι αποτύπωσης φοιτητών:

Οι φοιτητές αξιολογούνται με ένα σύστημα εξετάσεων και γραπτών ασκήσεων και προόδων. Ο τελικός βαθμός των μαθημάτων διαμορφώνεται κατά 40% από τις γραπτές ασκήσεις και προόδους και κατά 60% από τις τελικές εξετάσεις για τα μαθήματα που διεξάγονται εξ αποστάσεως. Η αντίστοιχη αναλογία για τα μαθήματα που πραγματοποιούνται δια ζώσης είναι 30% - 70%. Για να περάσει ένας φοιτητής το μάθημα θα πρέπει να λάβει προβιβάσιμο βαθμό τόσο στις εργασίες όσο και στις τελικές εξετάσεις.

2. Διαφάνεια αποτύπωσης:

Οι υπεύθυνοι διδάσκοντες παραδίδουν την τελική βαθμολογία στην Γραμματεία, η οποία ελέγχει και δημοσιοποιεί την βαθμολογία.

3. Διαδικασία αποτύπωσης της εξεταστικής διαδικασίας:

Η ΕΔΕ έχει την ευθύνη για την τήρηση της εξεταστικής διαδικασίας και κάθε εξάμηνο εξετάζει τα αποτελέσματα.

4. Διαφάνεια της διαδικασίας ανάθεσης και εξέτασης της μεταπτυχιακής εργασίας:

Η διαδικασία ανάθεσης της μεταπτυχιακής εργασίας είναι η εξής: Κατά τη διάρκεια του γ' εξαμήνου ο φοιτητής προτείνει γραπτώς στην ΕΔΕ το θέμα της εργασίας του - που πρέπει να είναι σχετικό με την κατεύθυνση της εφαρμοσμένης λογιστικής και ελεγκτικής - και έναν επιβλέποντα καθηγητή από τα μέλη του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών ή εισηγητή από το ΙΕΣΟΕΛ που διδάσκει στο ΜΠΣ. Η ΕΔΕ εγκρίνει το θέμα της διπλωματικής εργασίας αφού πρώτα γνωμοδοτήσει για αυτό η ΕΣΕΛΕ. Η επιτροπή αφού εγκρίνει το θέμα προτείνει και δεύτερο επιβλέποντα καθηγητή από τα μέλη ΔΕΠ. Η αποτύπωση και η βαθμολόγηση της εργασίας γίνεται από τους επιβλέποντες καθηγητές με γραπτή εισήγησή τους στην ΕΔΕ. Η τελευταία ημερομηνία υποβολής της γραπτής εργασίας είναι η 30η Σεπτεμβρίου. Αλλαγή θέματος διπλωματικής εργασίας μπορεί να γίνει μετά από αίτηση του υποψηφίου και με απόφαση της ΕΔΕ.

Η εξέταση της μεταπτυχιακής εργασίας περιλαμβάνει τη διπλή βαθμολόγησή της από τον επιβλέποντα και έναν εξωτερικό κριτή, που έχει ορίσει η ΕΔΕ, την προφορική παρουσίαση και την βαθμολόγηση της προφορικής παρουσίας, καθώς και την τελική επικύρωση της βαθμολογίας από την ΕΔΕ.

5. Συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη μεταπτυχιακή εργασία:

Υπάρχουν συγκεκριμένες λεπτομερείς οδηγίες για την συγγραφή και την παρουσίαση της μεταπτυχιακής εργασίας. Αυτές κυρίως αφορούν το περιεχόμενο, τη δομή, τη καταγραφή των πηγών, την εμφάνιση του κειμένου και παρατίθενται στο Παράρτημα 12.

3.2.6 Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών;¹¹

1. Ποια είναι η συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών:

Στο ΜΠΣ γίνονται δεκτοί υποψήφιοι που διαθέτουν πτυχίο οικονομικών, νομικών, κοινωνικο-πολιτικών, θετικών επιστημών ή πολυτεχνικών τμημάτων ή τμημάτων ιστορίας από αναγνωρισμένα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης του εσωτερικού ή του εξωτερικού. Όσον αφορά απόφοιτους ΤΕΙ, αυτοί γίνονται δεκτοί με βάση σχετική απόφαση του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το σύνολο των εισερχομένων κάθε χρόνο ανέρχεται σε 50. Για την επιλογή των υποψηφίων ακολουθούνται αυστηρώς αξιοκρατικά κριτήρια. Οι διαδικασίες αποτύπωσης των υποψηφίων έχουν ως εξής:

¹¹ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 11-3

Υποβολή δείγματος διπλωματικής ή άλλης ερευνητικής ή επαγγελματικής εργασίας

Προσωπική συνέντευξη σε επιτροπή μελών ΔΕΠ και εμπειρογνομόνων του ΙΕΣΟΕΛ

Η επιλογή γίνεται με βάση το βαθμό πτυχίου τους, τη βαθμολόγηση από την προσωπική συνέντευξη και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που θέτει η ΕΔΕ, έπειτα από εισήγηση της ΕΣΕΛΕ

Για όσους γίνονται δεκτοί αλλά δεν έχουν συμπληρώσει επιτυχώς τα μαθήματα πτυχίου κι εφόσον δεν τους υπολείπονται παραπάνω από 4 μαθήματα, η τελική αποδοχή γίνεται με την προϋπόθεση ότι πριν την έναρξη των μαθημάτων του πρώτου εξαμήνου, κατά το στάδιο των εγγραφών θα έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τις σπουδές τους. Διαφορετικά η θέση τους θα καταλαμβάνεται από τον πρώτο στη σειρά επιλαχόντα.

Πίνακας 11-2.1. Εξέλιξη των εγγεγραμμένων φοιτητών του ΠΜΣ με κατεύθυνση την «Ελεγκτική» σε όλα τα έτη σπουδών

	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2002-2003
Προπτυχιακοί					
Μεταπτυχιακοί	61	51	57	52	
Διδακτορικοί					

2. Με ποια συγκεκριμένα κριτήρια επιλέγονται οι μεταπτυχιακοί φοιτητές:

Για την τυπική αποδοχή των προς εξέταση αιτήσεων από την επιτροπή του ΠΜΣ, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

- ✓ Να έχουν πτυχίο ελληνικού ΑΕΙ ή ισοδύναμο πτυχίο εξωτερικού. Όσον αφορά στους αποφοίτους ΤΕΙ, ισχύει η σχετική απόφαση του Πανεπιστημίου Αθηνών. Φοιτητές εσωτερικού που δεν έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους μπορούν να υποβάλλουν αίτηση συμμετοχής στο ΜΠΣ, με την προϋπόθεση ότι για την επιτυχή περάτωση των σπουδών τους δεν υπολείπονται περισσότερα από τέσσερα μαθήματα. Σε περίπτωση που κάποιος υποψήφιος υπάγεται στην τελευταία κατηγορία και έχει γίνει δεκτός στο πρόγραμμα θα πρέπει πριν την έναρξη των μαθημάτων του πρώτου εξαμήνου, κατά το στάδιο των εγγραφών να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς τις σπουδές του. Διαφορετικά η θέση του θα καταλαμβάνεται από τον πρώτο στη σειρά επιλαχόντα.
- ✓ Αντίγραφο πτυχίου. Για πτυχία του εξωτερικού απαιτείται επίσημη μετάφραση, καθώς, και η αναγνώριση του πτυχίου από το ΔΟΑΤΑΠ. (Η αναγνώριση είναι προϋπόθεση για την εγγραφή, αν η αίτηση αποδοχής στο μεταπτυχιακό έχει εγκριθεί).

- ✓ Απαραίτητη γνώση της αγγλικής γλώσσας και επιθυμητή η γνώση μιας δεύτερης γλώσσας.
- ✓ Δύο συστατικές επιστολές, κατά προτίμηση από μέλη ΔΕΠ Πανεπιστημίου.
- ✓ Υποβολή πλήρους πίνακα μαθημάτων και βαθμολογίας από όλες τις προηγούμενες σπουδές.
- ✓ Συμπλήρωση ειδικής αίτησης και ηλεκτρονική υποβολή της στη γραμματεία του ΠΜΣ του τμήματος Οικονομικών Επιστημών.

3. Ποιο είναι το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών;

Κατά μέσο όρο γίνεται δεκτός 1 στους 3 υποψηφίους.

Πίνακας 11-3. Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΜΠΣ)¹²

Τίτλος ΜΠΣ:	«Ελεγκτική» Εφαρμοσμένη Οικονομική και Χρηματοοικονομική				
	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005
Αιτήσεις (α+β)	137	150	132	154	-
26	26	36	25	25	-
111	111	114	107	129	-
Προσφερόμενες θέσεις	52	52	52	52	-
Εγγραφέντες	61	51	57	52	-
Απόφοιτοι	-	-	43	39	-

4. Πώς δημοσιοποιείται η διαδικασία, τα κριτήρια και τα αποτελέσματα της επιλογής φοιτητών;

Η προκήρυξη του Προγράμματος γίνεται τον Απρίλιο, με δημοσίευση στον τύπο και σχετικές ανακοινώσεις στην ιστοσελίδα του Προγράμματος. Η προθεσμία υποβολής αιτήσεων και δικαιολογητικών των υποψηφίων λήγει το Μάιο.

Τα αποτελέσματα της διαδικασίας κρίσης ανακοινώνονται τον Ιούνιο, ενώ οι επιτυχόντες υποψήφιοι πρέπει να δηλώσουν την αποδοχή εντός της προθεσμίας που θα ανακοινώσει η Γραμματεία του Προγράμματος.

3.2.7 Πώς κρίνετε τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

1. Πηγές χρηματοδότησης:

Η πηγή χρηματοδότησης του ΠΜΣ είναι τα δίδακτρα που καταβάλλουν οι φοιτητές του ιδίου ΠΜΣ.

2. Βιωσιμότητα του ΠΜΣ:

¹² Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ.

Η βιωσιμότητα έχει εξασφαλιστεί με την επιβολή των διδάκτρων, όπως έχει εισηγηθεί η ΕΔΕ στις ΓΣΕΣ των αντιστοίχων Τμημάτων.

3. Διάθεση πόρων:

Με βάση τον απολογισμό που παραθέτουμε (είναι κοινός με αυτόν του ΠΜΣ Εφ Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής), οι πόροι διατίθενται για έξοδα συντήρησης του εργαστηρίου ηλεκτρονικών υπολογιστών του ΠΜΣ, πληρωμές γραμματειακής υποστήριξης, συγγραφικά δικαιώματα, συμμετοχή διδασκόντων και μεταπτυχιακών φοιτητών σε συνέδρια.

Κατάσταση Δαπανών του Προγράμματος Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών κατά τα έτη 2005 -2009

Συνοπτικός Οικονομικός Απολογισμός Ετών 2005-2009		
	Απολογία	Ποσό
1	Διοικητικές δαπάνες Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας	234.550,31 €
2	Αμοιβές (Εξωτ. Συνεργάτες)	578.920,24 €
3	Δαπάνες Μετακινήσεων	3.472,53 €
4	Δαπάνες για αναλώσιμα και άλλες προμήθειες	18.541,89 €
5	Υλικοτεχνική υποδομή	3.902,17 €
6	Λοιπές λειτουργικές δαπάνες	366.017,94 €
	Σύνολο:	1.205.405,08 €

3.2.8 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

1. Συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό:

Έχουν χρηματοδοτηθεί εβδομαδιαίες επισκέψεις καθηγητών με σκοπό τη διδασκαλία συγκεκριμένων ενοτήτων, από το London School of Economics and Political Science.

2. Διδασκαλία μαθημάτων στα αγγλικά:

Η γλώσσα του προγράμματος είναι η ελληνική. Όμως, η βιβλιογραφία, και ορισμένα βοηθήματα μπορεί να είναι στην αγγλική γλώσσα. Υπάρχει πρόταση της ΕΣΕΛΕ για τη διεξαγωγή του Προγράμματος εξ ολοκλήρου στα αγγλικά με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με σκοπό την προώθηση του σε Ευρωπαϊκές χώρες και τη συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών.

3. Διεθνείς διακρίσεις:

Θεωρούμε ότι διεθνείς διακρίσεις συνιστούν α) η αποδοχή φοιτητών μας για συνέχιση των σπουδών τους σε αξιόλογα Πανεπιστήμια του εξωτερικού, όπως London School of Economics, Warwick, Edinburg, β) η συμμετοχή φοιτητών μας σε συνέδρια και η διάκριση αυτών γ) η απασχόληση αποφοίτων μας από διεθνείς ελεγκτικούς οίκους.

3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

Στην παρούσα ενότητα το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών αναλύεται σε δύο μέρη, Α και Β. Πρώτον, δίνονται απαντήσεις στα ακόλουθα ερωτήματα (έντυπο της ΑΔΙΠ):

- 3.3.1. Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;
- 3.3.2. Πώς κρίνετε τη δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;
- 3.3.3. Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων διδακτόρων;¹³
- 3.3.4. Πώς κρίνετε την οργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών;
- 3.3.5. Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;
- 3.3.6. Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Και δεύτερον, απαντώνται αναλυτικά τα ανωτέρω ερωτήματα σύμφωνα με το έντυπο «κριτηρίων» της ΑΔΙΠ.

Το ΦΕΚ Διδακτορικού βρίσκεται στο Παράρτημα 7.

Ο Κανονισμός Διδακτορικού ορίζει πλήρως το Πρόγραμμα αυτό και βρίσκεται στο Παράρτημα 5.

ΜΕΡΟΣ Α

- 3.3.1. Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών έχει από το 2003 ιδρύσει ένα διεθνές διδακτορικό πρόγραμμα, με την ονομασία UADPhilEcon το οποίο έχει καταξιωθεί ως πρόγραμμα διεθνούς κλάσης, με ιδιαίτερη αναγνώριση τόσο στο εξωτερικό (όπου θεωρείται από πολλούς ξένους συναδέλφους πρότυπο Πρόγραμμα ως προς την δομή, το επιστημονικό του επίπεδο και τον πλουραλισμό προσεγγίσεων και μεθόδων) όσο και στο εσωτερικό (ως το μοναδικό στην χώρα διεθνές διδακτορικό πρόγραμμα στα οικονομικά το οποίο αποτελείται, όπως στο εξωτερικό και ιδιαίτερα στις ΗΠΑ, από δύο φάσεις: Διετές πρόγραμμα εντατικών μαθημάτων και κατόπιν φάση εκπόνησης διατριβής).

- 3.3.2. Πώς κρίνετε τη δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

Το Τμήμα θεωρεί ότι η δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών είναι εξαιρετική. Τα δύο έτη μαθημάτων συνδυάζουν την τεχνικά άρτια παιδεία των φοιτητών με μια συνολική και πλουραλιστική εμβάθυνση στις πτυχές της οικονομικής επιστήμης που συνήθως υποβαθμίζονται σε άλλα διδακτορικά προγράμματα (π.χ. οικονομική φιλοσοφία και ιστορία, μελέτη της τοπολογικής θεμελίωσης των μικροοικονομικών υποδειγμάτων) Επί πλέον, η πληθώρα σεμιναρίων και διαλέξεων από κορυφαίους

¹³ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 11-4

οικονομολόγους παγκόσμιας εμβέλειας συμπληρώνει τα μαθήματα και δίνει στους φοιτητές τους προγράμματος την πιο ολοκληρωμένη εισαγωγή στην οικονομική έρευνα που είναι δυνατή στο πλαίσιο ενός διδακτορικού προγράμματος σπουδών.

3.3.3. Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων διδασκόντων;^[1]

Κρίνεται ως άψογη, αντικειμενική αλλά και ταυτόχρονα ως μια διαδικασία που δεν αναλώνεται στην εξέταση ήδη αποκτηθέντων γνώσεων στα οικονομικά καθώς δίνει την δυνατότητα σε απόφοιτους μη οικονομικών σχολών, οι οποίοι όμως έχουν την δυνατότητα και το ενδιαφέρον να εντρυφήσουν αποτελεσματικά στις οικονομικές επιστήμες, να επιλεγούν και να εισαχθούν στο Πρόγραμμα.

3.3.4. Πώς κρίνετε την οργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών;

Πρόκειται για την πιο πλούσια σειρά σεμιναρίων και διαλέξεων οποιουδήποτε μεταπτυχιακού προγράμματος στην Ελλάδα και απόλυτα ανταγωνιστική σε σχέση με τα κορυφαία πανεπιστήμια του εξωτερικού. Το 2008-9, το Πρόγραμμα διοργάνωσε 20 δημόσιες διαλέξεις (εκ των οποίων 18 από καθηγητές του εξωτερικού), 32 σεμινάρια (εκ των οποίων 15 από καθηγητές του εξωτερικού και 16 από καθηγητές άλλων ελληνικών πανεπιστημίων) καθώς και 3 συνέδρια με συμμετοχή άνω των 80 ομιλητών από το εξωτερικό.

3.3.5. Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

Το διδακτορικό πρόγραμμα του Τμήματος, με την διεθνή ονομασία UADPhilEcon, χαρακτηρίζεται ως απολύτως διεθνοποιημένο. Από την ίδρυσή του το 2003 ελκύει φοιτητές από χώρες όπως η Φινλανδία, η Τουρκία, η Γαλλία, η Ισπανία, το Ελ Σαλβαδόρ, την Ρωσία. Παράλληλα, σε αυτό διδάσκουν συστηματικά τουλάχιστον 10 καθηγητές από πανεπιστήμια του εξωτερικού ετησίως. Όλη η διδασκαλία, οι εξετάσεις, οι εργασίες γίνονται αποκλειστικά στα αγγλικά γλώσσα στην οποία είναι γραμμένος ο Οδηγός Σπουδών και η ιδιαίτερα πλούσια και καθημερινά ανανεούμενη ιστοσελίδα του Προγράμματος - βλ. www.uadphilecon.gr

3.3.6. Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Το εξεταστικό σύστημα κρίνεται ως άμεμπτο, σκληρό και ιδανικό ώστε να διαχωρίζει τους φοιτητές που έχουν την δυνατότητα να προχωρήσουν σε μία υψηλής ποιότητας διδακτορική διατριβή από εκείνους που δεν έχουν.

^[1] Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 11-4

ΜΕΡΟΣ Β (Αναλυτικά οι ερωτήσεις από το Μέρος Α)

Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

Το Πρόγραμμα παρουσιάζεται στον Ιστότοπο: www.uadphilecon.gr ή διά μέσου της ιστοσελίδας του Τμήματος www.econ.uoa.gr/Διδακτορικό

Το ΦΕΚ ίδρυσης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών βρίσκεται στο Παράρτημα 7 και ο Κανονισμός Διδακτορικών Σπουδών στο Παράρτημα 5.

3.3.7. Ανταπόκριση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις ανάγκες της κοινωνίας.

1-III.1.1. Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Το Διδακτορικό Πρόγραμμα υφίσταται συνεχή αποτύπωση τόσο εσωτερική όσο και εξωτερική. Όλα τα μαθήματα, όλων των ετών, αξιολογούνται με την συμπλήρωση ερωτηματολογίων από τους φοιτητές και οι απαντήσεις τους αναλύονται και καταχωρούνται. Παράλληλα, κάθε 5 έτη το Πρόγραμμα προβαίνει σε πλήρη αποτύπωση όλων των δραστηριοτήτων του. Τα αποτελέσματα της 5ετούς αποτύπωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του προγράμματος. Για την αποτύπωση της 5ετίας 2003-2008 επισκεφτείτε τη σελίδα

<http://www.uadphilecon.gr/UA/content/en/Folder.aspx?office=17&folder=776>

Η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας ελέγχου κρίνεται εξαιρετική.

1-III.1.2. Υπάρχουν διαδικασίες αποτύπωσης και αναθεώρησης αυτού του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Βλ. 1-III.1.1. Επί πλέον, τονίζεται πως η διοίκηση του Προγράμματος βρίσκεται σε συνεχή εγρήγορση. Ο διευθυντής του, αλλά και άλλα μέλη της Διοικούσας, βρίσκονται σε καθημερινή επαφή με τους φοιτητές και τους διδάσκοντες και παρεμβαίνουν συνεχώς με σκοπό την διαρκή βελτίωση του Προγράμματος.

1-III.1.3. Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών;

Με τον Οδηγό Σπουδών, την ειδική ιστοσελίδα του προγράμματος (www.uadphilecon.gr), αφίσες που στέλνονται σε πανεπιστήμια του εσωτερικού αλλά και του εξωτερικού, τις σειρές διαλέξεων που διαφημίζονται στο εσωτερικό αλλά και στο εξωτερικό, και τέλος από την ποιότητα των σπουδών που προσφέρει η οποία συζητείται από τους ξένους

διδάσκοντες (και τους ξένους αποφοίτους) στο εξωτερικό. Πρόσφατα μάλιστα γνωστός βρετανικός εκδοτικός οίκος συμπεριέλαβε σε βιβλίο του με θέμα τον πλουραλισμό στην οικονομική παιδεία κεφάλαιο το οποίο παραθέτει το ιστορικό ίδρυσης του Διδακτορικού Προγράμματος του Τμήματος ως παράδειγμα προς μίμηση για τα πανεπιστήμια του εξωτερικού που θέλουν να δημιουργήσουν ένα νέο πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών στις οικονομικές επιστήμες.

1-III.1.4. Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας όσων -απέκτησαν Διδακτορικό δίπλωμα από το Τμήμα;

Το νέο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών ιδρύθηκε το 2003. Από τότε παρακολουθείται συστηματικά η πορεία των αποφοίτων μας. Με χαρά παρατηρούμε ότι όλοι τους έχουν ακολουθήσει ακαδημαϊκή πορεία στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.

Δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών.

1-III.2.1. Προσφέρονται μαθήματα διδακτορικού κύκλου; Ποια είναι αυτά;

Απαιτείται η καθημερινή παρακολούθηση μαθημάτων για δύο συναπτά έτη. Ακολουθεί ο κατάλογος των μαθημάτων αυτών:

1ο έτος - 4 υποχρεωτικά μαθήματα

Advanced Microeconomic Theory Ec10

- *Module 1 – Parametric Choice* The Rational Choice Model, Expected Utility Theory and its discontents
- **Module 2 – Strategic Choice Theory of Strategic Choice, Game Theory (Non-cooperative, static, dynamic, evolutionary games), Models of Imperfect Competition**
- *Module 3 – Social Choice* Aggregation of Preferences, Social Welfare Functions, Compensation Principles, Impossibility Theorems
- *Module 4 – Production Technologies:* Production Functions, Cost, Technologies, Duality, Optimisation under price taking, Degrees of strategic competition
- *Module 5 – General Equilibrium Theory:* Brouwer's Fixed Point theorem, the 1st and 2nd Fundamental Theorems, the theorems of Arrow-Debreu
- *Module 6 – Market failures, Market power and Regulation:* Contracts, Incentives, Bargaining, Externalities, Mechanism Design

Advanced Macroeconomic Theory Ec11

- *Module 1 – Open Economy Macroeconomics and the Economics of the European Monetary Union:* Monetary and fiscal policy in Hicks' neoclassical synthesis, Money and Inflation, Interpretations of Competing interpretations of Keynes' effective demand, the Mundell-Fleming model and extensions, Euro-zone economics and lessons from Greece's entry into EMU
- *Module 2 - Business Cycles, Nominal Rigidities, and Macroeconomic Policy:* Flexible-price models with rational expectations, New-Keynesian Economics, monopolistic competition, staggered wage and price setting, introduction to dynamic stochastic general equilibrium

models with nominal rigidities, policy analysis in a New-Keynesian framework, monetary policy rules, optimal policy design

- *Module 3 – Growth and Cycles* Classical-Marxian reproduction, Growth and Cycles, Neoclassical Growth theory, New *versus* old Growth theories
- *Module 4 – Long run equilibrium in goods, money and stocks* Recursive macroeconomic theory, the equity premium puzzle, the behaviour of stock prices, overlapping generation models
- *Module 5 – Aggregate Savings* Expected and non-expected utility theories of savings, liquidity constraints, general equilibrium with incomplete markets, portfolio choice
- *Module 6 – Money and Capital Pricing* Money and interest, capital asset pricing models, inter-temporal asset pricing contracts

Quantitative Methods Q10

- *Module 1 – Differential equations; phase diagrams; Liapunov's theorem*
- *Module 2 – Optimisation: Unconstrained optimization, equality and inequality constrained optimization, Karush-Tucker conditions, convex programming, quadratic programming, Markowitz portfolio*
- *Module 3 – Calculus of variations and optimal control: Lagrange-Euler lemma, the Maximum Principle*
- *Module 4 - Topology*
- *Module 5 – Statistical Inference* Likelihood, ML estimators, Testing, Power functions, Likelihood ratio, Wald's decomposition, Lagrange multiplier tests, Confidence intervals, The Generalised Linear Model (Random variables, Estimators, Regression, Maximum likelihood), Least squares, Mis-specification, Non-linearities
- *Module 6 – Identification* Model choice: Heteroskedasticity, Serial dependence, Method of Moments, Correlation of Regressors with Errors, Instrumental Variables Estimator, SURE estimators, Kronecker products, Efficient estimation, Simultaneous Equations
  - *Module 7 – Applied Econometrics* Dynamic Models: Empirical models as derived entities, statistical representation for systems, theory of reduction, linking economics and econometrics. Dynamic models of aggregate demand, money demand, consumption. Stationarity, integratedness, random walks, the distribution of the autoregressive coefficient. Cointegration. Empirical illustrations

Economics as a Social Science Soc10

Soc101 – Political Philosophy

- *Module 1 – Consequentialism and Instrumental Rationality* Introduction to Political Philosophy. Economics as a branch of the Enlightenment Project. From Aristotle to Hobbes, Hume and, finally, to utilitarianism
- *Module 2 – Utilitarianism and Empiricism: A critical view* Instrumental rationality, utilitarianism and the Rational Choice Model. Empiricism, positivism, rationalism and the 'scientific' status of economic theories

Soc102 – Economic and Social History

- *Module 3 – The Transition to Capitalism:* The 15th-18th century period: Economic, social and demographic traits of pre-industrial Europe. The rise of commercial capitalism. Pre-industrial and proto-industrial forms of production. Origins of the industrial revolution. The factory system and the growth of the proletariat. The liberal period 1850-1875. Laissez-faire in industry and the great Boom. Economic unification of the World. Social changes (city, industry, working class). Bourgeoisie and Agriculture 1750-1875
- *Module 4 – Late Capitalism:* The 1875-1914 period. The great depression of 1875-1890. Protectionism, state regulation, imperialism. The second industrial revolution. Mass production and mass market. The scientific organization of labor (taylorism-fordism). The inter-war period (1918-1940). The rise of US economic domination. The economic reconstruction of Europe. The 1929 crisis. The 1950-1992 period: Post-war economic order. The decades of crisis 1973-1992: The rise of late globalization. The transition from competitive to oligopolistic capitalism. The rise of conglomerates. The Great Depression. The Post-War World Economic Order.

Soc103 – History of Economic Thought

- *Module 5 – Early and Classical Political Economy* Mercantilism, the Physiocrats, early equilibrium concepts Classical Political Economy – Smith, Ricardo and Marx. The marginalist revolution.
- *Module 6 – 20th Century Debates* Neoclassical value theory, the Keynes-vs-the-neoclassics controversies, the Cambridge controversies, the rise and fall of the rational expectations' revolution, recent trends and debates

2ο έτος - Μαθήματα επιλογής (6 από τα ακόλουθα)

1. GENERAL – ECONOMIC THEORY

- EcT201** – Seminal Texts on Philosophy and Economics
EcT202 – Seminal Texts on General Equilibrium, Game Theory and Social Choice
EcT203 – Reading Keynes' General Theory and the Keynesians
EcT204 – Seminal Texts on the Theory of Growth
EcT205 – Int. Macroeconomics and Public Finance
EcT206 – Marx's Economic Theory I
EcT207 – Marx's Economic Theory II
EcT208 – Comparative Economic Systems
EcT209 – Technology, Growth and Economic Change
EcT210* - Development Economics and Industrial Dynamics
EcT211 – The Theory of the Firm
EcT212 – Structural Policies and the Management of Change
EcT213 – International Trade
EcT214 – Postkeynesian Economics
EcT215 – New Political Economy
EcT216 – Seminal Texts on Institutional Economics
EcT217 – The Political Economy of Globalisation
EcT218 – Topics in Monetary Theory and Policy

2. FINANCE

- EcF201** – Seminal Texts on Financial Economics
EcF202 – Banking and Firm Finance
EcF203* – Financial Analysis
EcF204* – Math. Models of Derivative Pricing

3. APPLIED ECONOMICS

- EcA201** – Public Finance
EcA202 – Industrial Organisation
EcA203 – Labour Economics
EcA204 – Environmental Economics

4. ECONOMIC HISTORY

- EcH201** – History of Firms and Entrepreneurship
EcH202 – Greek Economic History I (19th century to the Mid-war years)
EcH203 - Greek Economic History II (Mid-war to date)
EcH204 = Ec112H – History of Economic Development
EcH205 – Topics in European Economic History

5. QUANTITATIVE METHODS

Q201– Seminal Texts on the Theory of Statistics and Probability

Q202 – Mathematical Programming

Q203 – Control and Economics

Q204 – Topics in Econometrics

Q205 – Statistical and Econometric Modelling

Q206 –Topology

1-III.2.2. Προσφέρονται μαθήματα ερευνητικής μεθοδολογίας; Ποια είναι αυτά;

Προσφέρονται δύο: (α) Research Method Seminar: Πρόκειται για μάθημα υποχρεωτικό για όλους τους φοιτητές του 2ου έτους κύκλου μαθημάτων με ειδικό βάρος 1/3 επί του βαθμού του 2ου έτους. (β) Economic History Research Method Seminar: Μάθημα ερευνητικών μεθόδων για φοιτητές που ενδιαφέρονται να συγγράψουν διατριβή με θέμα την οικονομική ιστορία

Εξεταστικό σύστημα

1-III.3.1. Υπάρχει συμμετοχή συναφών θεματικά ειδικών επιστημόνων από άλλα ΑΕΙ ή ερευνητικά Ιδρύματα στη σύνθεση των 7μελών και 3μελών επιτροπών;

Στις 3μελείς επιτροπές συμμετέχουν κατά μέσον όρο 8 καθηγητές εξωτερικού και 6 καθηγητές άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής.

1-III.3.2. Πώς παρακολουθείται διαχρονικά η επίδοση και η πρόοδος των υποψηφίων διδασκόντων;

Οι υποψήφιοι διδάκτορες είναι υποχρεωμένοι να παρουσιάζουν, και να υπεραμύνονται, την πρόοδο της διατριβής τους ετησίως μπροστά σε κοινό που απαρτίζεται από μέλη της Διοικούσας, τον επιβλέποντα, τον υπεύθυνο του Προγράμματος για την παρακολούθηση των διδακτορικών διατριβών, τα άλλα μέλη της τριμελούς, τους συμφοιτητές τους καθώς και άλλα μέλη ΔΕΠ. Η επίδοσή τους αξιολογείται και σε περίπτωση που κριθεί ανεπαρκής η Διοικούσα προβαίνει στην αναστολή της φοιτητικής ιδιότητας.

1-III.3.3. Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αποτύπωσης των υποψηφίων διδασκόντων;

Βλ. προηγούμενη παράγραφο.

1-III.3.4. Εφαρμόζονται κοινές (μεταξύ των διδασκόντων) διαδικασίες αποτύπωσης των υποψηφίων διδασκόντων;

Ναι. Η συγκρότηση του Προγράμματος είναι τέτοια ώστε το Πρόγραμμα να λειτουργεί ως συνεκτική ακαδημαϊκή κοινότητα με κοινά κριτήρια και διαδικασίες αποτύπωσης.

1-III.3.5. Πώς αξιολογείται η διαδικασία αποτύπωσης των υποψηφίων διδασκόντων;

Ως εξαιρετική. Βλ. 1-III.3.1.

1-III.3.6. Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διδακτορικής διατριβής;

Απόλυτα. Ανάθεση: Η ανάθεση γίνεται στην βάση (α) των επιδόσεων των φοιτητών κατά την διάρκεια του διετούς κύκλου μαθημάτων που προηγήθηκαν, και (β) στην ποιότητα της ερευνητικής τους πρότασης η οποία αποτελείται από (i) επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας, (ii) εισαγωγικό κεφάλαιο στο οποίο παρουσιάζεται η υπόθεση εργασίας στην οποία θα βασιστεί η διατριβή, και (iii) ένας ενδεικτικός πίνακας περιεχομένων της διατριβής. Εξέταση: Ο υποψήφιος παρουσιάζει, υπό την μορφή σεμιναρίου, την διατριβή του. Ακολουθούν ερωτήσεις από τα μέλη της 7μελούς εξεταστικής επιτροπής σχετικά με την διατριβή και σχετική συζήτηση. Κατόπιν, τα μέλη της 7μελούς εξεταστικής επιτροπής και άλλα μέλη ΔΕΠ θέτουν στον υποψήφιο γενικότερα ερωτήματα που άπτονται της οικονομικής επιστήμης στο σύνολό της. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, τα μέλη της 7μελούς εξεταστικής επιτροπής αποσύρονται.

1-III.3.7. Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη διδακτορική διατριβή; Ποιες;

Τρεις: (α) Το κατά πόσον η διατριβή εμπεριέχει αρκετό αυθεντικό ερευνητικό έργο ώστε δυνητικά να μπορεί να αποτελέσει πρώτη ύλη για τουλάχιστον 2 διεθνείς δημοσιεύσεις (σε ποιοτικά περιοδικά του εξωτερικού με κριτές). (β) Τον βαθμό στον οποίο η διατριβή προαγάγει γενικά την οικονομική επιστήμη. (γ) Την ποιότητα του λόγου και της παρουσίασης των θεωρητικών και εμπειρικών μερών της διατριβής.

Επιλογή των υποψηφίων διδασκόντων.

1-III.4.1. Ποια είναι η συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής υποψηφίων διδασκόντων;

Στάδιο 1: Αποστολή βιογραφικού, συμπλήρωση αίτησης και αποστολή κειμένου 2000 λέξεων σκοπός του οποίου είναι να εξηγήσουν τους λόγους που ενδιαφέρονται να εισέλθουν στο Διδακτορικό Πρόγραμμα. Στην βάση

αυτών των απαντήσεων και του βιογραφικού τους επιλέγονται εκείνοι που θα κληθούν για εξέταση-συνέντευξη.

Στάδιο 2: Όσοι κλήθηκαν στην εξέταση-συνέντευξη αρχικά συμμετέχουν σε γραπτή εξέταση επί ενός γενικού θέματος (στα αγγλικά) που άπτεται της επιστήμης. Η 5μελής Επιτροπή Αποτύπωσης Αιτήσεων καλεί τον κάθε υποψήφιο σε συνέντευξη. (Υποψήφιοι από το εξωτερικό έχουν την δυνατότητα συμμετοχής στην εξέταση-συνέντευξη εξ αποστάσεως.) Τα μέλη της, αφού έχουν διαβάσει το γραπτό του υποψηφίου, το βιογραφικό και το κείμενό του από το Στάδιο 1, του θέτουν (προφορικά) ερωτήματα που αφορούν τα ενδιαφέροντα, τα κίνητρό του, καθώς και τις δυνατότητες που έχει να παρακολουθεί συστηματικά τα μαθήματα και σεμινάρια του Προγράμματος. Στο τέλος της διαδικασίας, η Επιτροπή Αποτύπωσης Αιτήσεων δημοσιοποιεί τα ονόματα των εισακτέων.

1-III.4.2. Με ποια συγκεκριμένα κριτήρια επιλέγονται;

Την μόρφωσή τους, την ακαδημαϊκή τους συγκρότηση, την προοπτική να ωφεληθούν από την συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα, την προοπτική να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στις τεράστιες απαιτήσεις του Προγράμματος και., τέλος, στην προοπτική να υπηρετήσουν την οικονομική επιστήμη.

1-III.4.3. Ποιο είναι το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων διδασκόντων;^[1]

Κατά μέσον όρο 20%

1-III.4.4. Πώς δημοσιοποιείται η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων διδασκόντων;

Παρατίθενται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του Προγράμματος και στον Οδηγό Σπουδών.

1-III.4.5. Πώς διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής υποψηφίων διδασκόντων;

Η Επιτροπή Αποτύπωσης Αιτήσεων είναι 5μελής και αντιπροσωπευτική των διαφορετικών γνωστικών πεδίων και μεθοδολογικών προσεγγίσεων που θεραπεύει το Τμήμα. Συμμετέχουν και οι 5 στην εξέταση-συνέντευξη και αποφασίζουν στην βάση της ομοφωνίας. Τα αποτελέσματα της δουλειάς

^[1] Η ερώτηση αυτή μπορεί να απαντηθεί συμπληρώνοντας τον Πίνακα 7.8

τους δημοσιοποιούνται υπό την μορφή αρχείου που βαθμολογεί τους υποψήφιους σε τουλάχιστον 4 τομείς.

Σεμινάρια και ομιλίες

1-III.5.1. Υπάρχει γενικό σεμινάριο σε τακτή χρονική βάση (εβδομαδιαίο, μηνιαίο) όπου καθηγητές και ερευνητές στο Τμήμα παρουσιάζουν τη δουλειά τους για ενημέρωση των συναδέλφων τους, αλλά και των φοιτητών;

Το Διδακτορικό Πρόγραμμα του Τμήματος UADPhilEcon περηφανεύεται για την πληθώρα καθώς και την ποιότητα των σεμιναρίων και δημόσιων διαλέξεων που διοργανώνει. Κατά μέσον όρο, διοργανώνει 60 ερευνητικά σεμινάρια ετησίως στο πλαίσιο: (α) των εβδομαδιαίων σεμιναρίων στην οικονομική επιστήμη (Τρίτες), (β) των σεμιναρίων οικονομικής ιστορίας (Δευτέρες), (γ) των συνεδρίων που διοργανώνει τουλάχιστον μία φορά ετησίως, (δ) της Ετήσιας Δημόσιας Διάλεξης στην Μνήμη του Κοσμά Ψυχοπαίδη, και (ε) έκτακτων σειρών σεμιναρίων με ειδικά θέματα (όπως π.χ. το 2009 οι 19 διαλέξεις με θέμα την διεθνή οικονομική κρίση).

1-III.5.2. Υπάρχει δυνατότητα πρόσκλησης ομιλητών από άλλα παν/μια και ερευνητικά κέντρα για να δώσουν ομιλίες και να ενημερώσουν για το έργο τους;

Ετησίως, το Πρόγραμμα καλεί τουλάχιστον 30 καθηγητές από το εξωτερικό (και περί τους 8 από άλλα ελληνικά πανεπιστήμια) για να παρουσιάσουν ερευνητική τους εργασία

Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών.

1-III.6.1 Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό στις 7μελείς και 3μελείς επιτροπές; Σε ποιο ποσοστό;

Ναι. Στο 40% των υποψήφιων διδασκόντων υπάρχει τουλάχιστον ένας καθηγητής πανεπιστημίου του εξωτερικού στην 3μελή τους

1-III.6.2 Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών υποψηφίων διδασκόντων;

Συστηματικά. Το Πρόγραμμα έχει δεχθεί φοιτητές από την Φινλανδία, τις ΗΠΑ, την Τουρκία, η Γαλλία, η Ισπανία, το Ελ Σαλβαδόρ, την Ρωσία.

1-III.6.3 Παρέχεται δυνατότητα εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής σε ξένη γλώσσα;

Στα αγγλικά αλλά και σε άλλη ευρωπαϊκή γλώσσα εφόσον συμφωνήσουν τα μέλη της 3μελούς.

1-III.6.4 Υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;

Ναι. Με το Πανεπιστήμιο Complutense της Μαδρίτης. Ακολουθεί το κείμενο της συμφωνίας. Βλ. Παράρτημα παρακάτω

1-III.6.5 Παρέχονται από το Τμήμα κίνητρα στους υποψήφιους διδάκτορες για την συμμετοχή τους σε διεθνή «Θερινά Προγράμματα» (summer schools), διεθνή ερευνητικά συνέδρια, υποβολή άρθρων σε έγκριτα περιοδικά, κλπ.;

Ναι. Κίνητρα τα οποία συμπεριλαμβάνουν κάποια οικονομική βοήθεια.

1-III.6.6 Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών; Ποιες;

Το Πρόγραμμα αναφέρεται σε πολλές ακαδημαϊκές ιστοσελίδες ως πρότυπο. Βλ. ακόμα ειδικό κεφάλαιο που έχει αφιερωθεί στην ίδρυσή του, στην ποιότητα των σπουδών του και στον πλουραλισμό του στην ακόλουθη έκδοση:

Τίτλος βιβλίου: Economic Pluralism

Επιμελητές έκδοσης: Robert F. Garnett Jr, Erik Olsen, Martha Starr

Τίτλος Κεφαλαίου 20: A Most Peculiar Success: Constructing UADPhilEcon, a Doctoral Program in Economics at the University of Athens

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ UADPhilEcon και του Department of Applied Economics, University of Madrid Complutense

Article 1:

In the framework of the General Agreement between the UCM and the NKUA for the promotion of joint economic, scientific and cultural activities, and the cooperation between their Faculty, Departments, Institutes and Centres of research, the Departments of Economía Aplicada V de la UCM and Economics of NKUA agree in cooperating in all areas of common interest, that are settled in their respective academic schedules and programs of research, particularly those included in the present "agreement".

Article 2:

The foreground fields of collaboration between both Departments will be:

- 1) Joint research projects in areas of common interest;
- 2) Exchange of teachers, researchers and students to develop joint projects and academic activities in all fields of their activity;
- 3) Exchange of information in fields of common interest.

Article 3:

The specific activities to develop, the jeans of cooperation, as well as their duration, dates and number of participants, are the following:

- 1) A Plan to facilitate the exchange between students of Postgraduate courses from both Departments is established, and both Departments agree in the recognition by each one of them of the studies performed by their students in the other Department, though both keep to themselves the final decision about the number of credits to be recognized in all stays performed.
- 2) Another Plan is established to facilitate the exchange between teaches of both Departments, in order to participate in teaching activities programmed by each Department in the framework of their respective Programs, Courses and Seminars for Postgraduates, as well as in joint projects of research, both those which are in course at present or will be initiated subsequently, during the terms of this agreement.
- 3) The stays of the students will be carried out by quarter periods, going from a minimum of one to a maximum of three. For the students of the second or subsequent years of the Postgraduate Program, the quarter periods will be determined ad hoc by the recipient Department, in agreement with the other Department. For the students of the first year, the stays will adjust to the teaching schedules of the recipient Department, but both Departments will have a flexible stand in order to make possible that the courses taken by those students are compatible with their research activities *in situ*, and the sum of both be equivalent to the one performed by the other students registered in their respective Programs and courses.
- 4) Without the detriment that both departments will make an effort to gain external means of financing for all the activities included in the present agreement, both universities, UCM y NKUA, commit themselves to finance a maximum of two students per year in each direction. The economic regime of each normal stay will be the one established in the “Convocatoria Convenio-ESTUDIANTES” of the UCM (Vicerrectorado de Relaciones Internacionales) and in the equivalent call for students (summons) established by the NKUA in the framework of the Cooperation Agreement where this agreement is inscribed. In special circumstances, particularly due to the outstanding merits of the displaced students or their project, a Scholarship will be accorded to them, besides the free registration in the Program of Studies. This scholarship will amount to 1000 euro per quarter by each one of the universities, as well as a single Travel Grant of 300 euro. The cost of accommodation and maintenance during the stay will fall on the student in all cases.

Article 4:

The validity of the present agreement will be the same that the one of general agreement of Cooperation between UCM and NKUA, and will require the previous approval of the respective Boards of the Departments, Faculties and Centres and the final agreement of the Rectorates of both Universities.

4. Διδακτικό έργο

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα του επιτελούμενου σ' αυτό διδακτικού έργου, σε όλα τα επίπεδα σπουδών (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών), απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αποτύπωσης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
- β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

- 4.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού;
- 4.2. Πώς κρίνετε την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας;¹⁴
- 4.3. Πώς κρίνετε την οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου;
- 4.4. Πώς κρίνετε τα εκπαιδευτικά βοηθήματα;
- 4.5. Πώς κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές;
- 4.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών;
- 4.7. Πώς κρίνετε την αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και τη μεταξύ τους συνεργασία;
- 4.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα;
- 4.9. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο;
- 4.10. Πώς κρίνετε την κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;¹⁵

Αναλυτικά οι απαντήσεις έχουν ως εξής.

4.1 Αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού

- 4.1.1 Υπάρχει διαδικασία αποτύπωσης των διδασκόντων από τους φοιτητές; Πώς εφαρμόζεται;

Στον Τομέα IV λειτουργεί εδώ και 6 χρόνια Πρόγραμμα Αποτύπωσης των διδασκόντων από τους φοιτητές, το οποίο διεκπεραιώνεται με ερωτηματολόγια που

¹⁴ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τους Πίνακες 11-5.1 (για τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά εξάμηνα), 11-5.2 (για τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά εξάμηνα), 11-6.1, 11-6.2, 11-7.1 (για τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά εξάμηνα) και 11-7.2. (για τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά εξάμηνα)

¹⁵ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 11-8

συμπληρώνονται ανώνυμα σε κάθε μάθημα.. Επεξεργασία των αποτελεσμάτων των ερωτηματολογίων συζητείται γενικά στην αρμόδια Συνέλευση του Τομέα και σε διμερή βάση μεταξύ του Διευθυντή του Τομέα και του κάθε διδάσκοντα. Το Ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιείται είναι το ακόλουθο:

Αγαπητέ φοιτητή/τρια,

Στο πλαίσιο της προσπάθειας που καταβάλλει το Τομέας μας για τη βελτίωση της διδασκαλίας των μαθημάτων ζητά την δική σου αντικειμενική αποτύπωση για το μάθημα και τον διδάσκοντα. Απάντησε προσεκτικά στις 10 ερωτήσεις που ακολουθούν προσπαθώντας να αποδώσεις αντικειμενικά το επίπεδο της διδασκαλίας και την επιτυχία του διδάσκοντα στο μάθημα.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
Τομέας Οικονομικής των Επιχειρήσεων και Χρηματοοικονομικής

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρακαλείστε να συμπληρώσετε τα εξής:

Μάθημα _____

Διδάσκων _____

Έτος εισαγωγής σας στο Τμήμα _____

Σημειώστε με στυλό ή μολύβι την επιλογή που σας εκπροσωπεί σε κάθε μια από τις 10 παρακάτω ερωτήσεις που αφορούν τον διδάσκοντα.

	Ελάχιστη	Μικρή	Μέτρια	Μεγάλη	Μέγιστη
1. Αποτελεσματικότητα Διδασκαλίας (Μεταδοτικότητα)	☐	☐	☐	☐	☐
2. Προετοιμασία για το μάθημα	☐	☐	☐	☐	☐
3. Συνέπεια στη τήρηση ωραρίου	☐	☐	☐	☐	☐
4. Δημιουργία κλίματος μάθησης για τους φοιτητές	☐	☐	☐	☐	☐
5. Σαφήνεια στη παρουσίαση εννοιών	☐	☐	☐	☐	☐
6. Σαφήνεια και πληρότητα απαντήσεων στις ερωτήσεις	☐	☐	☐	☐	☐
7. Δημιουργική συζήτηση στο μάθημα	☐	☐	☐	☐	☐
8. Διαθεσιμότητα στις ώρες γραφείου και ενδιαφέρον για τους φοιτητές	☐	☐	☐	☐	☐
9. Απαιτήσεις του μαθήματος σε σχέση με άλλα μαθήματα	☐	☐	☐	☐	☐
10. Δώστε την συνολική αποτύπωση για τη συνεισφορά του διδάσκοντα	☐	☐	☐	☐	☐

Κατέθεσε τα σχόλιά σου σχετικά με τα ενδιαφέροντα στοιχεία του μαθήματος, τις προτάσεις για βελτίωση του μαθήματος, ή ότι άλλο σχετικό επιθυμείς.

Σε μικρότερη έκταση αποτύπωση γίνεται και από τον Τομέα ΙΙ.

Επιπλέον και κατά περίπτωση διδάσκοντες έχουν υλοποιήσει διαδικασία αποτύπωσης των μαθημάτων τους από τους φοιτητές.

4.1.2 Πώς αξιοποιούνται τα αποτελέσματα της αποτύπωσης των διδασκόντων από τους φοιτητές;

Αποψη 1

Τα αποτελέσματα της αποτύπωσης στηρίζονται σε συμπλήρωση ερωτηματολογίων και εξάγονται χρήσιμα συμπεράσματα για την πορεία του διδακτικού έργου. Τα αποτελέσματα λαμβάνονται πολύ σοβαρά υπόψη από τους τομείς που διενεργούν την αποτύπωση για τη βελτίωση των αδυναμιών και τη διατήρηση των σημαντικών στοιχείων στο διδακτικό έργο.

Αποψη 2

Δεν μπορεί να υπάρξει θεσμοθετημένη και επιστημονικά τεκμηριωμένη διαδικασία για τον εξής λόγο: Στα πανεπιστήμια του εξωτερικού, οι φοιτητές που παρακολουθούν ένα μάθημα είναι εκείνοι που, ως επί τον πλείστον, εξετάζονται. Στο ελληνικό πανεπιστήμιο αυτό δεν ισχύει. Οι φοιτητές που παρακολουθούν συστηματικά τις διαλέξεις και τα σεμινάρια είναι η μειοψηφία των εξεταζόμενων στο εν λόγω μάθημα. Αυτό σημαίνει ότι η αποτύπωση στην βάση ερωτηματολογίων δεν μπορεί να είναι σε καμία περίπτωση ακριβής. Αν τα ερωτηματολόγια διανεμηθούν στα αμφιθέατρα, θα απαντηθούν από μία μικρή μειοψηφία των φοιτητών που στο τέλος του εξαμήνου θα εξεταστούν. Αντίθετα, αν διανεμηθούν στην διάρκεια των εξετάσεων, θα συμπληρωθούν από πολλούς φοιτητές οι οποίοι ίσως εκείνη την στιγμή αντικρίζουν τον καθηγητή για πρώτη φορά. Πολλά μέλη ΔΕΠ βεβαίως, οι οποίοι ενδιαφέρονται να έχουν τις απόψεις των φοιτητών τους που παρακολουθούν, μοιράζουν τέτοια ερωτηματολόγια και χρησιμοποιούν τις απαντήσεις τους κατά το δοκούν. Όμως αυτά τα αποτελέσματα δεν μπορούν, και δεν πρέπει, να χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο θεσμοθετημένης αποτύπωσης από την στιγμή που η διανομή και συλλογή των ερωτηματολογίων γίνεται από τους ίδιους τους διδάσκοντες και όχι από μία ανεξάρτητη αρχή.

4.1.3 Ποιος είναι ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;

Ο μέσος όρος παροχής διδακτικού έργου από τα μέλη ΔΕΠ πλήρους απασχόλησης του τμήματος είναι 6 ώρες, ενώ για τους μερικής απασχόλησης είναι 3 ώρες. Στην πραγματικότητα τα ωράρια και στις δυο κατηγορίες διδασκόντων παραβιάζονται προς τα πάνω.

Δεν είναι ασύνηθες, επομένως, ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου για τα μέλη ΔΕΠ πλήρους απασχολήσεως να είναι 6-9 ώρες, ενίοτε δε και 12 ώρες την εβδομάδα.

4.1.4 Πόσα από τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών;

ΠΜΣ Εφαρμοσμένης Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής

2008-2009: 12 μέλη ΔΕΠ

2009-2010: α' εξάμηνο 7 μέλη

ΠΜΣ – Ελεγκτικής

11 μέλη ΔΕΠ

Διδακτορικό Πρόγραμμα

2008-2009: α' έτος 12 μέλη ΔΕΠ

β' έτος 10 μέλη

22/ 47 στο σύνολο των μελών ΔΕΠ.

2009-2010: α' εξάμηνο α' έτος 6 μέλη

β' έτος 6 μέλη

2.1.5. Υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες/βραβεία διδασκαλίας;

Ναι, υπάρχουν υποτροφίες στα μεταπτυχιακά προγράμματα, καθώς επίσης και κεντρικές υποτροφίες από το ίδιο το Ίδρυμα (ΕΚΠΑ).

Επανειλημμένως το Τμήμα έχει παράσχει χρηματική ενίσχυση για τη συμμετοχή σε διεθνείς επιστημονικές δραστηριότητες μελών ΔΕΠ.

4.1.5 Συνεισφέρουν στο διδακτικό έργο οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος και σε τί ποσοστό;

Στην πρόσφατη αναμόρφωση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, η ΓΣ του Τμήματος αποφάσισε την θεσμοθέτηση φροντιστηριακών τάξεων οι οποίες διδάσκονται από υποψήφιους διδάκτορες οι οποίες επιλέγονται για αυτό τον σκοπό μετά από συνεργασία του Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος με την Διοικούσα Επιτροπή του Διδακτορικού Προγράμματος.

Διατηρούνται στοιχεία ανά έτος και εξ αυτών απορρέουν τα εξής ποσοστά συνεισφοράς:

Οι μεταπτυχιακοί του μονοετούς στα εργαστήρια πληροφορικής του Τμήματος κατά ένα 40% περίπου, ενώ της Λογιστικής –Ελεγκτικής κατά ένα ποσοστό κάτω του 5%.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του Διδακτορικού Προγράμματος συνεισφέρουν στα εργαστήρια κατά 15%.

Οι υποψήφιοι διδάκτορες του Διδακτορικού Προγράμματος στα εργαστήρια, στα υπόλοιπα μαθήματα του Προγράμματος αλλά και του Τμήματος περίπου κατά 30%.

Οι υποψήφιοι διδάκτορες με το παλαιό σύστημα συνεισφέρουν κατά 10%.

Συγκεκριμένα, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος συνεισφέρουν στη διεκπεραίωση των εργαστηριακών μαθημάτων Πληροφορικής (MS Office, Visual Basic, MS Access), σε ορισμένα μαθήματα Μαθηματικών (Αριθμητικά Μαθηματικά) με χρήση πακέτων λογισμικού (Mathematica, Matlab) και σε μαθήματα Στατιστικής και Οικονομετρίας. Στα μαθήματα πληροφορικής οι φοιτητές χωρίζονται σε ομάδες των 20 ατόμων με υποχρεωτική παρακολούθηση 24ώρων συνήθως εργαστηρίων. Επίσης, περιστασιακά ειδικό υποψήφιοι διδάκτορες παρέχουν ειδικά σεμιναριακά μαθήματα (HTML, ανάπτυξη ιστότοπων, κλπ).

4.2 Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας.¹⁶

Πίνακας 11-6.1 Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Κατανομή Βαθμών (%)			Σύνολο αποφοίτων
	5.00-6.49	6.50-8.49	8.50-10.00	
2004-2005	281	208	4	493
2005-2006	262	226	7	495
2006-2007	241	163	3	407
2007-2008	258	152	3	413
2008-2009	132	109	2	243
Σύνολο	1174	858	19	2051

¹⁶ Πολλές από τις ερωτήσεις αυτές μπορούν να απαντηθούν συγκεντρωτικά συμπληρώνοντας τους Πίνακες 7.1.1, 7.1.2, 7.4, 7.5.1, 7.5.2 και 7.7.

Πίνακας 11-6.2 Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Έτος εισαγωγής	Έτος αποφοίτησης	Διάρκεια σπουδών (χρόνια)								
		Κ	Κ+1	Κ+2	Κ+3	Κ+4	Κ+5	Κ+6	Κ+7 και άνω	Σύνολο
2001-2002	2004-2005	85	197	99	36	24	4	5	43	493
2002-2003	2005-2006	81	193	102	48	22	10	10	29	495
2003-2004	2006-2007	36	140	108	58	23	8	12	22	407
2004-2005	2007-2008	32	138	104	52	20	16	11	40	413
2005-2006	2008-2009	27	85	52	28	16	10	6	19	243

Πίνακας 0-1.2. Μαθήματα Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Τα μαθήματα έχουν περιγραφεί ανωτέρω.

Πίνακας 0-1. Εξέλιξη αριθμού εισακτέων στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

	2009-2008	2008-2007	2007-2006	2006-2005	2005-2004
Εισαγωγικές εξετάσεις	322	335	334	375	373
Μετεγγραφές	8	13	11	13	25
Πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ	11	17	19	21	18
Άλλες Κατηγορίες	31	30	39	43	47
Σύνολο	372	395	403	452	463

Επεξηγήσεις: Στη γραμμή «Μετεγγραφές» αναγράφεται ο καθαρός αριθμός μετεγγραφόμενων φοιτητών (εισροές-εκροές προς και από το Τμήμα)

4.2.1 Ποιές συγκεκριμένες διδακτικές μέθοδοι χρησιμοποιούνται;

Εξαρτάται από το μάθημα. Χρησιμοποιούνται αναλυτικές ή ολικές μέθοδοι διδασκαλίας συνεπικουρούμενες από ΤΠΕ και επίλυση ασκήσεων. Χρησιμοποιούνται: (α) Οι παραδοσιακές διαλέξεις με προβολή διαφανειών ή και με χρήση μεθόδων εικονικής πραγματικότητας, (β) οι φροντιστηριακές τάξεις που χωρίζονται σε (i) μαζικά φροντιστήρια και (ii) ειδικές φροντιστηριακές τάξεις όπου ο αριθμός των φοιτητών δεν ξεπερνά τους 20 και οι συμμετέχοντες παραδίδουν εργασίες και συμμετέχουν σε προόδους εντός των τάξεων αυτών, (γ) Ηλεκτρονικές δυνατότητες εκπαίδευσης (π.χ.

e-class). Μερικά μέλη ΔΕΠ αναρτούν υλικό του μαθήματος στο eclass του Πανεπιστημίου (eclass.uoa.gr / Οικονομικό Τμήμα/ Τομέας/ Μάθημα).

4.2.2 Υπάρχει διαδικασία επικαιροποίησης του περιεχομένου των μαθημάτων και των διδακτικών μεθόδων;

Βλέπε ανωτέρω την αλλαγή του ΠΠΣ. Πράγματι, διαρκώς, τόσο ανά διδάσκοντα και μάθημα, όσο και ανά Τομέα, ως προς τις κριτικές τοποθετήσεις των άλλων Τομέων του Τμήματος.

Το Τμήμα και οι Τομείς συστηματικά ανανεώνουν και αξιολογούν το περιεχόμενο των μαθημάτων και την επάρκεια των συγγραμμάτων. Πρόσφατα (2009) ανανεώθηκε στο σύνολό του το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών με κατάργηση και συγχώνευση μαθημάτων, δημιουργία νέων, αναπροσαρμογή των αντικειμένων, αντικατάσταση συγγραμμάτων και συγγραφή από μέλη ΔΕΠ νέων συγγραμμάτων, όπου κρίθηκε ότι δεν υπάρχει κατάλληλο.

4.2.3 Ποιο είναι το ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις;

Όλοι οι εγγραφόμενοι στο μάθημα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Τμήματος. Στα υποχρεωτικά μαθήματα συμμετέχει ένα ποσοστό της τάξεως του 50% σε σχέση με αυτούς που δηλώνουν τα μαθήματα. Στα μαθήματα επιλογής η συμμετοχή των φοιτητών στις εξετάσεις, σε σχέση με τις δηλώσεις των μαθημάτων, αντιστοιχεί περίπου στο 56%.

4.2.4 Ποια είναι τα ποσοστά επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις;

Τα ποσοστά επιτυχίας κυμαίνονται μεταξύ 20% σε κάποια μαθήματα (ποσοτικά, μαθηματικά, κλπ.) και φτάνει το 100% σε αρκετά ολιγομελή μαθήματα.

4.2.5 Ποιος είναι ο μέσος βαθμός πτυχίου;

Ο μέσος όρος του πτυχίου είναι περίπου 6,5 με άριστα το 10.

4.2.6 Ποια είναι η μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου;

-

4.3 Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου

4.3.1 Πώς γνωστοποιείται στους φοιτητές η ύλη των μαθημάτων στην αρχή του εξαμήνου;

Με τον Οδηγό Σπουδών, με φυλλάδια που διανέμουν τα μέλη ΔΕΠ στο αμφιθέατρο, την ανάρτηση στον ιστότοπο του Τμήματος και μέσω γραπτών ανακοινώσεων στους πίνακες ανακοινώσεων του τμήματος.

4.3.2 Περιγράφονται οι μαθησιακοί στόχοι των μαθημάτων και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;

Ναι, βλέπε Οδηγό Σπουδών 2009-10. Περιγράφονται πλήρως και με σαφήνεια οι μαθησιακοί στόχοι των μαθημάτων, ενώ το μοναδικό προσδοκώμενο αποτέλεσμα ορίζεται ως η μόρφωση των φοιτητών στο συγκεκριμένο πεδίο.

4.3.3 Υπάρχει διαδικασία μέτρησης της επίτευξης των μαθησιακών στόχων των μαθημάτων;

Η επίτευξη του μοναδικού στόχου του κάθε μαθήματος, δηλαδή η μόρφωση των φοιτητών στο συγκεκριμένο πεδίο, κρίνεται από την ποιότητα των απαντήσεων των φοιτητών στα προς εξέταση θέματα.

4.3.4 Σε ποιο βαθμό τηρείται το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων;

Τηρείται σχεδόν απόλυτα. Μπορεί να παραβιάζεται μόνο μετά από αίτημα του διδάσκοντα του μαθήματος για σοβαρούς προσωπικούς λόγους.

4.3.5 Είναι ορθολογική η οργάνωση και δομή του ωρολογίου προγράμματος μαθημάτων;

Η οργάνωση και η δομή του ωρολογίου προγράμματος των μαθημάτων είναι ορθολογική σε σημαντικό βαθμό, αλλά υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης. Βασίζεται στη συνεργασία των μελών ΔΕΠ, της Γραμματείας και του συλλόγου των φοιτητών προκειμένου να είναι ευέλικτο και να καλύπτει τις ανάγκες και απαιτήσεις των συμμετεχόντων στη μαθησιακή διδασκαλία.

4.3.6 Πόσα (και ποια) από τα βασικά εισαγωγικά Μαθήματα διδάσκονται από μέλη ΔΕΠ/ΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων;

Η βαθμίδα του διδάσκοντα στα 20 μαθήματα Κορμού (υποχρεωτικά μαθήματα του Πίνακα 1 που παρατίθεται στη σχετική περιγραφή του ΠΠΣ) φαίνεται παρακάτω:

1. Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία, **Καθηγητής**
2. Εισαγωγή στην Οικονομική Ανάλυση, **Επίκουρος Καθηγητής**
3. Εισαγωγή στη Μακροοικονομική Ανάλυση, **Αναπληρωτής Καθηγητής**
4. Εισαγωγή στην Οικονομική Ιστορία **Αναπληρωτής Καθηγητής**
5. Πολιτική Οικονομία της Απασχόλησης και του Χρήματος **Αναπληρωτής Καθηγητής**
6. Μακροοικονομική Θεωρία **Καθηγητής**
7. Μικροοικονομική Ανάλυση της Κατανάλωσης και της Παραγωγής **Επίκουρος Καθηγητής**
8. Μικροοικονομική Ανάλυση των Αγορών και της Κοινωνικής Ευημερίας **Καθηγητής**
9. Προχωρημένη Οικονομική Ανάλυση, -
10. Πολιτική Οικονομία της Ανάπτυξης και της Μεγέθυνσης, **Επίκουρος Καθηγητής**
11. Δημόσια Οικονομική, **Καθηγητής**
12. Οικονομική των Επιχειρήσεων, **Αναπληρωτής Καθηγητής**
13. Διεθνής Οικονομική, -
14. Λογιστική 1, **Αναπληρωτής Καθηγητής**
15. Μαθηματικά 1, **Επίκουρος Καθηγητής**
16. Μαθηματικά 2, **Επίκουρος Καθηγητής**
17. Στατιστική 1, **Αναπληρωτής Καθηγητής**
18. Στατιστική 2, **Αναπληρωτής Καθηγητής**
19. Οικονομετρία, **Καθηγητής**
20. Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών και την Επεξεργασία Πληροφοριών, **Καθηγητής**

Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η διδασκαλία των μαθημάτων αυτών από μέλη ΔΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα (μερική απασχόληση, άδειες, αριθμός ανά γνωστικό αντικείμενο).

4.3.7 Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν μαθήματα που δεν εμπίπτουν στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό τους πεδίο;

Όλα τα μέλη διδάσκουν μαθήματα που εμπίπτουν στο γνωστικό τους πεδίο.

4.4 Εκπαιδευτικά βοηθήματα

4.4.1 Είδη και αριθμός βοηθημάτων (π.χ. βιβλία, σημειώσεις, υλικό σε ιστοσελίδες, κλπ) που διανέμονται στους φοιτητές.

Βλπ Σχετικό Πίνακα στο Παράρτημα 9 σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και κατόπιν αποφάσεων του Τμήματος:

(α) Εγχειρίδια, τουλάχιστον δύο ανά μάθημα, (β) Πλούσιο επί πλέον υλικό (αρκετό στην αγγλική), συμπεριλαμβανομένων σημειώσεων των μελών ΔΕΠ, άρθρων, πηγών και συνδέσμων στην ιστοσελίδα του Τμήματος και στο eclass.

4.4.2 Υπάρχει διαδικασία επικαιροποίησης των βοηθημάτων; Πώς εφαρμόζεται;

Ακολουθείται τα τελευταία χρόνια μια διαδικασία επικαιροποίησης των βοηθημάτων μέσω της συνεχούς ανανέωσης και αναβάθμισης των εκδόσεων των ήδη υπάρχοντων συγγραμμάτων και χρησιμοποίησης νεοκυκλοφορούμενων συγγραμμάτων.

Αποτελεί μόνιμο θέμα συζήτησης και διερεύνησης δυνατοτήτων στους Τομείς. Ετησίως οι Τομείς προβαίνουν σε κρίση και πιθανώς στην αντικατάσταση συγγραμμάτων από νεότερα καθώς και στη συγγραφή (από μέλη ΔΕΠ) νέων συγγραμμάτων, όπου κρίνεται ότι δεν υπάρχει κατάλληλο. Η επίσημη διαδικασία ολοκληρώνεται πριν το τέλος του Β εξαμήνου με την κατάρτιση σχετικών πινάκων βοηθημάτων.

4.4.3 Πώς και πότε συγκεκριμένα διατίθενται τα βοηθήματα;

Διατίθενται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Δυστυχώς η διάθεση των βοηθημάτων καθυστερεί πολύ με ευθύνη της Πολιτείας, η οποία έχει θεσμοθετήσει ένα γραφειοκρατικό σύστημα που, εξ ορισμού του, οδηγεί στη διάθεση των συγγραμμάτων πολλές εβδομάδες μετά την αρχή του εξαμήνου.

4.4.4 Ποιο ποσοστό της διδασκόμενης ύλης καλύπτεται από τα βοηθήματα;

Το μέγιστο στα βασικά μαθήματα. Στα μαθήματα εξειδίκευσης και επιλογής ποικίλει από 75-90%.

4.4.5 Παρέχεται βιβλιογραφική υποστήριξη πέραν των διανεμόμενων συγγραμμάτων;

Ναι, παρέχεται επιπλέον βιβλιογραφία και υλικό (πχ λογισμικό, βάσεις δεδομένων, ηλεκτρονικά περιοδικά στο eclass ή με αναφορά σε ιστοδιευθύνσεις). Βλ. 2.4.1 παραπάνω

4.5 Μέσα και υποδομές.

4.5.1 Αίθουσες διδασκαλίας:

- (α) Αριθμός και χωρητικότητα.
- (β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα.
- (γ) Βαθμός χρήσης.
- (δ) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του υποστηρικτικού εξοπλισμού.

Μέγαρο Θεωρητικών Επιστημών

Οι κτηριακές εγκαταστάσεις στο Μέγαρο Θεωρητικών Επιστημών (Σόλωνος και Σίνα) είναι σύγχρονες με αίθουσες ευρύχωρες, λειτουργικές και εξοπλισμένες με τα κατάλληλα εποπτικά μέσα (βιντεοπροβολείς κλπ).. Για τις διδακτικές ανάγκες του Τμήματος χρησιμοποιούνται οι εξής αίθουσες του 5ου ορόφου του Νέου Κτηρίου της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου με χωρητικότητα ως ακολούθως:

Αίθουσα 9 153 καθίσματα
Αίθουσα 10 306 καθίσματα
Αίθουσα 11 75 καθίσματα
Αίθουσα 12 73 καθίσματα

Αίθουσα Οικονομίδου 224 καθίσματα

Δυστυχώς οι αίθουσες αυτές δεν επαρκούν για τον αριθμό των φοιτητών μας, ιδιαίτερα στα βασικά μαθήματα, όπου υπάρχει συνωστισμός.

Αριστείδου 11

Βρίσκεται η αίθουσα Αγγελοπούλου καθώς επίσης στεγάζεται η θυρίδα εξυπηρέτησης των φοιτητών, χωρητικότητας 240 θέσεων

Ευριπίδου 14

3ος όροφος, 2 αίθουσες για το προπτυχιακό, χωρητικότητας 99 και 20 θέσεων αντίστοιχα.

4ος όροφος, 1 αίθουσα για το ΠΜΣ, χωρητικότητας 80 θέσεων, με δυνατότητα διαχωρισμού σε δύο μέρη.

5ος όροφος, 1 αίθουσα για το Διδακτορικό, χωρητικότητας 70 θέσεων, με δυνατότητα διαχωρισμού στα δύο.

6ος όροφος, 1 αίθουσα χωρητικότητας 60 θέσεων, κυρίως για ερευνητικές διαλέξεις των μεταπτυχιακών προγραμμάτων

Σταδίου 5, 2ος και 3ος όροφος

Στον 2ο όροφο υπάρχουν 2 αίθουσες πολλαπλών χρήσεων:

Αίθουσα 1 «Κοσμά Ψυχοπαίδη» χωρητικότητας 30 θέσεων περίπου

Αίθουσα 2 «Ομότιμων Καθηγητών» χωρητικότητας 30 θέσεων περίπου.

Το γραφείο 211 το οποίο είναι Εργαστήριο Επενδυτικών Εφαρμογών

Καθώς επίσης υπάρχουν 11 γραφεία καθηγητών, 1 γραφείο για τους 407 και το γραφείο το δικό μου που είναι η Γραμματεία.

Στον 3ο όροφο υπάρχουν 14 γραφεία τα οποία χρησιμοποιούνται από καθηγητές και γραφεία που επίκειται να παραχωρηθούν προς χρήση (305, 314, 318). Επίσης το γραφείο 312 που έχει μέσα ένα φωτοτυπικό και το δίκτυο του Πανεπιστημίου.

4.5.2 Εκπαιδευτικά εργαστήρια:

- (α) Αριθμός και χωρητικότητα
- (β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων.
- (γ) Βαθμός χρήσης.
- (δ) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού.
- (ε) Επάρκεια αποθηκών (εργαστηριακού εξοπλισμού, αντιδραστηρίων, κλπ)

Για το ΠΜΣ και το Διδακτορικό υπάρχει ένα εργαστήριο με 30 υπολογιστές στον 4ο όροφο του κτηρίου της Ευριπίδου 14. Επίσης παρέχονται προσωπικοί υπολογιστές στα γραφεία των υποψηφίων διδασκόντων.

Για το ΠΠΣ υπάρχουν 50 υπολογιστές, καταμετρημένοι σε δύο αίθουσες (εργαστήρια) και ένα μικρό γραφείο στο κτήριο της Ευριπίδου 14 (Βλπ Σχετικές εκθέσεις στο Παράρτημα 10).

Ουσιαστική ανεπάρκεια χώρων για το πλήθος των Προπτυχιακών φοιτητών και των αναγκών του Τμήματος. Μέτρια ποιότητα χώρων.

Κατά τη διάρκεια του εκπαιδευτικού μέρους των εξαμήνων χρησιμοποιούνται από 9.00 πμ έως 9.00 μμ.

Σύγχρονος εξοπλισμός, οριακά επαρκής, πολύ καλή συντήρηση.

Δεν διατίθενται αποθήκες, αλλά ένας μικρός χώρος στην Ευριπίδου.

Ωστόσο, προβλέπεται η λειτουργία 4 σύγχρονων εργαστηρίων 120 θέσεων εργασίας στο ανακατασκευασμένο κτήριο των Θεωρητικών Επιστημών Σόλωνος, Σίνα και Μασσαλίας εντός του ακαδημαϊκού έτους.

4.5.3 Είναι διαθέσιμα τα εκπαιδευτικά εργαστήρια για χρήση εκτός προγραμματισμένων ωρών;

Διαρκώς διαθέσιμα στους φοιτητές από τις 9:00 - 21:00. Στο έργο αυτό συνδράμουν και οι φοιτητές που κρατούν ανοιχτή την αίθουσα. Κρατείται παρουσιολόγιο με υπογραφή στη γραμματεία του 4ου ορόφου Ευριπίδου.

4.5.4 Επάρκεια και ποιότητα των χώρων και του εξοπλισμού των εργαστηρίων.

Απαντήθηκε παραπάνω: εκπαιδευτικά εργαστήρια

4.5.5 Σπουδαστήρια:

- (α) Αριθμός και χωρητικότητα
- (β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων.
- (γ) Βαθμός χρήσης.

Υπάρχει ένα Σπουδαστήριο που λειτουργεί στο χώρο της Βιβλιοθήκης στην οδό Ναυαρίνου 14Α (βλπ σχετική ενότητα). Είναι άκρως ποιοτικό, αλλά δεν επαρκεί για τις ανάγκες του Τμήματος και επιπλέον χρησιμοποιείται συνεχώς και από φοιτητές άλλων ειδικοτήτων του Πανεπιστημίου, πράγμα που δημιουργεί κορεσμό και έλλειψη για τους φοιτητές του Τμήματος. Υπάρχει ανάγκη για επαύξηση.

4.5.6 Προσωπικό Διοικητικής/Τεχνικής/Ερευνητικής Υποστήριξης

- (α) Αριθμός και ειδικότητες
- (β) Επάρκεια ειδικοτήτων

(α) Στο Τμήμα υπάρχει ένα μέλος ΕΕΔΙΠ, το οποίο είναι τοποθετημένο στο Εργαστήριο Πληροφορικής και τρία μέλη ΕΕΔΙΠ/ΕΤΕΠ για τη Βιβλιοθήκη. Κατ' αρχήν, υπάρχει ουσιαστική και επείγουσα ανάγκη ενίσχυσης του ΕΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ προσωπικού του Εργαστηρίου (κατά την ίδρυσή του είχε 6 άτομα προσωπικό που απορροφήθηκαν από το Πανεπιστήμιο). Κατά δεύτερον, οι Τομείς πάσχουν από πλήρη έλλειψη γραμματειακής στήριξης. Θα ήταν ικανοποιητικό να διέθετε η Πολιτεία ένα ΕΕΔΙΠ ανά Τομέα, τουτέστιν 7 συνολικά.

(β) Το προσωπικό της Γραμματείας, πλέον της Γραμματέως, συνίσταται από οκτώ (8) μέλη, εκ των οποίων τα δύο (2) απουσιάζουν και το ένα (1) είναι κλητήρας. Εξ αυτών δύο (2) είναι πτυχιούχοι.

Είναι απόλυτα απαραίτητο και αποτελεί επιτακτική ανάγκη να ενισχυθεί η Γραμματεία τουλάχιστον με δύο (2) διοικητικά στελέχη ΠΕ και δύο (2) επιπλέον διοικητικά στελέχη εξειδικεύσεως Πληροφορικής. Τονίζουμε ότι το Τμήμα χρειάζεται υποστήριξη σε ζητήματα Πληροφορικής (hardware και software, Τηλεπικοινωνιών) διότι είναι εγκατεστημένο στο κέντρο της Αθήνας, ενώ η κύρια πληροφοριακή στήριξη παρέχεται

από εγκαταστάσεις Πανεπιστημιούπολης στου Ζωγράφου. Επομένως, υπάρχει μεγάλη δυστοκία στην επίλυση επιμέρους προβλημάτων που ανακύπτουν εσωτερικά.

4.6 Αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Προλεγόμενα

Το Πρόγραμμα ΠΣ αναμορφώθηκε σε σημαντικό βαθμό με τη συμμετοχή του Τμήματος στο ΕΠΕΑΕΚ 2003-08 που αφορούσε στην εισαγωγή ΤΠΕ (βλπ Παράρτημα 13-2).

4.6.1 Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην παρουσίαση των μαθημάτων; Πώς;

Το Τμήμα κάνει ευρύτατη χρήση ΤΠΕ. Σημειώνουμε ότι ενισχύθηκε η τεχνολογική συνιστώσα του Τμήματος με το Πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ (2003–2007, βλπ Παράρτημα 13). Πχ έχουν συγγραφεί αρκετά εγχειρίδια χρήσης πακέτων λογισμικού και διατίθεται ένας αριθμός πακέτων λογισμικού για τις εκπαιδευτικές ανάγκες. Εξαρτώμενου από το διδάσκοντα και το μάθημα, πολλά μαθήματα έχουν οργανωμένες διαφάνειες με powerpoint, υλικό στο eclass του Πανεπιστημίου και τους ιστότοπους των μελών ΔΕΠ, συνεδρίες συζήτησης στο eclass κλπ.

4.6.2 Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στη διδασκαλία; Πώς;

Το Τμήμα κάνει ευρύτατη χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία, όπως πχ χρήση διαφανειών, υπολογιστών, επιδειοσκοπίων, ψηφιακών προβολέων (για προβολή εντύπων), τηλεπικοινωνιακές συνδέσεις και βιντεοπαρουσιάσεις, κλπ.

4.6.3 Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην εργαστηριακή εκπαίδευση; Πώς;

Το Τμήμα κάνει συνεχή χρήση ΤΠΕ στην εργαστηριακή εκπαίδευση, όπως αναφέρθηκε παραπάνω στις μεθόδους διδασκαλίας. Λεπτομέρειες θα πρέπει να αναζητηθούν στο εργαστήριο πληροφορικής (βλπ Παράρτημα 10) και στο εργαστήριο επιχειρηματικότητας.

4.6.4 Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην αποτύπωση των φοιτητών; Πώς;

Προσφέρονται μαθήματα που χρησιμοποιούν ΤΠΕ (πχ Εφαρμογές της Πληροφορικής στην Οικονομία, Προγραμματισμός Υπολογιστών, Βάσεις Δεδομένων) που έχουν πλήρως ανεπτυγμένα ερωτηματολόγια στο Διαδίκτυο και το eclass.

Επίσης σε μεταπτυχιακό επίπεδο χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών στην αποτύπωση των φοιτητών, όπως γίνεται σε αρκετά βασικά μαθήματα του μεταπτυχιακού προγράμματος του τμήματος «Εφαρμοσμένη Οικονομική και Χρηματοοικονομική» με ειδίκευση την «Εφαρμοσμένη Ελεγκτική και Λογιστική».

4.6.5 Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην επικοινωνία των φοιτητών με τον διδάσκοντα; Πώς;

Κατ' εξοχήν. Η επικοινωνία μεταξύ φοιτητών και διδάσκοντα γίνεται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, eclass και ειδικού φόρουμ επικοινωνίας που βρίσκεται σε ειδικές εκπαιδευτικές πλατφόρμες του διαδικτύου.

4.6.6 Ποιο το ύψος των επενδύσεων του Τμήματος σε ΤΠΕ κατά την τελευταία πενταετία;

Το ύψος των επενδύσεων του Τμήματος σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και επικοινωνιών κατά την τελευταία πενταετία σύμφωνα με τους Απολογισμούς του Προέδρου του Τμήματος 2005-07 και 2007-09 φαίνεται να υπερβαίνει το ποσόν των 200.000 ευρώ (βλπ «Ενότητα II. Οι οικονομικοί πόροι λειτουργίας του ΤΟΕ» και «Παράρτημα 2, Απολογισμός Οικονομικού Έτους 2006» στον «Απολογισμό Οικονομικού Έτους 2006» στο Παράρτημα 11).

Κατά την περίοδο αυτή, και κατόπιν συνεργασίας με άλλες υπηρεσίες του ΕΚΠΑ (Κεντρική Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη), επιλύθηκε οριστικά το χρονίζον πρόβλημα πρόσβασης των μελών ΔΕΠ, των συνεργατών και των φοιτητών του τμήματος στην βιβλιογραφική βάση δεδομένων Jstore (το κόστος για τα έτη 2009 και 2010 ανέρχεται σε 2.600€). Παράλληλα, όπως είχε δρομολογηθεί ήδη από το 2007, αποκτήθηκε πρόσβαση στην βάση δεδομένων Eco Win της Reuters, ενώ πραγματοποιήθηκαν και σχετικά σεμινάρια για την εξοικείωση των καθηγητών, υποψηφίων διδασκόντων και μεταπτυχιακών φοιτητών του τμήματος με την εφαρμογή αυτή. Επιπλέον, η συνεργασία του ΤΟΕ με τη Reuters μας επέτρεψε να αποκτήσουμε πρόσβαση και στο Thompson Reuters DataStream, το οποίο και αποτελεί πολύτιμο εργαλείο για την ερευνητική δραστηριότητα του τμήματος. Τέλος, κατά το 2009 επήλθε συμφωνία του τμήματος με την PRS Group για την απόκτηση πρόσβασης διάρκειας ενός έτους στην βάση δεδομένων ICRG. Η συγκεκριμένη βάση δεδομένων έχει ήδη αρχίσει να αξιοποιείται από μεταπτυχιακούς φοιτητές του τμήματος.

1	Ινστιτούτο SAS Ανώνυμη Εταιρεία	784,40€
2	Finance 2009 effect AE (Ανανέωση χρήσης WNDW SAS)	1.640,21€
3	REUTERS HELLAS (2008) ECO WIN	6.970,42€
4	Σύστημα SPSS HELLAS	5.677,00€
5	REUTERS 3000 EXTPA & ECOP WIN	14.172,00€
6	PRS Group	3.250,00 USD
7	Thompson Reuters data stream	10.276,25 USD
	BIBΛΙΟΘΗΚΗ	
8	Jstore2009+2010	2.600,00€

4.7 Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και η μεταξύ τους συνεργασία

4.7.1 Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα μαθήματα.

Κατά μέσο όρο αντιστοιχεί ένας (1) διδάσκοντας ανά σαράντα τρεις (43) φοιτητές μέσα στις τάξεις.

Ωστόσο υπάρχουν διαφοροποιήσεις που εξαρτώνται από το μάθημα. Πχ στα μαθήματα Α και Β έτους η αναλογία μπορεί να ανέλθει στο 1/250. Στα μαθήματα επιλογής στο 1/20 ή 1/80. Δεν υπάρχει μονοσήμαντη απάντηση.

4.7.2 Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα εργαστήρια.

Εργαστήρια Πληροφορικής: 2/20, όπου 2 = μεταπτυχιακοί φοιτητές ανά εργαστήριο.
Εργαστήρια Οικονομετρίας ή χρηματοοικονομικής: 1/20.

4.7.3 Έχουν οι διδάσκοντες ανακοινωμένες ώρες γραφείου για συνεργασία με τους φοιτητές; Τις τηρούν; Αξιοποιούνται από τους φοιτητές;

Κατά κανόνα τηρούνται οι ώρες γραφείου και αξιοποιούνται από τους φοιτητές ιδίως κατά το χρονικό διάστημα των εξετάσεων, αλλά όλο και περισσότερο με την πάροδο των ετών.

Επιπλέον, οι φοιτητές αρχίζουν να χρησιμοποιούν το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο για την εκπόνηση εργασιών, επίλυση αποριών ή ακόμη και φοιτητικών ζητημάτων.

Οι διδάσκοντες ανακοινώνουν στην αρχή κάθε εξαμήνου τις ώρες γραφείου στην ιστοσελίδα του Τμήματος, έξω από το γραφείο τους και στο πρώτο μάθημα που διδάσκουν στην τάξη. Σε περίπτωση που κάποια φορά δεν μπορούν είναι συνεπείς λόγω προσωπικών τους ζητημάτων ανακοινώνουν έγκαιρα μέσω της γραμματείας και έξω από τα γραφεία τους ότι δεν θα μπορέσουν να είναι παρόντες.

4.8 Σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα

4.8.1 Πώς μεθοδεύεται η εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία (π.χ. αναζήτηση και χρήση βιβλιογραφίας);

Για τους προπτυχιακούς φοιτητές: Με την εκπόνηση εργασιών επιτυγχάνεται η ανάπτυξη αναλυτικών δεξιοτήτων, εμπειρικών αναλύσεων οικονομικών θεμάτων, η εξοικείωση με τη χρήση εργαλείων λογισμικού και η ικανότητα αναζήτησης στο διαδίκτυο με παράλληλη αξιοποίηση της πληροφορίας.

Υπάρχουν υποδομές του Τμήματος που διευκολύνουν τους φοιτητές στο ερευνητικό τους έργο. Πρόκειται για βάσεις δεδομένων που χρησιμοποιούνται κυρίως από μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες. Αυτές οι βάσεις είναι οι SAS, SAS, ECO WIN και Thomson Data stream από τη REUTERS, ICRG, SPSS, και Jstore.

4.8.2 Παρέχεται στους φοιτητές δυνατότητα συμμετοχής σε ερευνητικά έργα;

Παρέχεται αυτή η δυνατότητα.

Κατά κύριο λόγο σε όλα τα ερευνητικά έργα εργάζονται φοιτητές, οι οποίοι επιλέγονται για να συμμετάσχουν σε αυτά με αξιοκρατικές διαδικασίες και ανάλογα με τις απαιτήσεις του εκάστοτε προγράμματος.

4.9 Συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο

4.9.1 Με ποια εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού συνεργάζεται το Τμήμα και πώς;

Το Τμήμα έχει συνεργασίες με **(α)** Τμήματα του ιδίου Ιδρύματος (Νομικό, Μαθηματικό, Πολιτικό και Δημόσιας Διοίκησης, Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Νοσηλευτικό, Φαρμακευτικό), **(β)** τα Πανεπιστήμια: Αιγαίου (Μαθηματικό), Οικονομικό (Πληροφορικής), ΕΜΠ (Μηχανικών Η/Υ και Ηλεκτρολόγων Μηχανικών, **(γ)** το Ινστιτούτο Εκπαίδευσης Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (ΙΕΣΟΕΛ στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού προγράμματος του τμήματος «Εφαρμοσμένη Οικονομική και Χρηματοοικονομική» με ειδίκευση την «Εφαρμοσμένη Ελεγκτική και Λογιστική») και **(δ)** το ΙΝΕ ΓΣΕΕ στο πλαίσιο του διδακτορικού προγράμματος.

4.9.2 Με ποια εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού συνεργάζεται το Τμήμα και πώς;

Με το London School of Economics (Dept. of Economics) στο πλαίσιο του ΠΜΣ του Τμήματος. Επίσης, αναπτύσσονται συνεργασίες μελών ΔΕΠ του Τμήματος βάσει διμερών συμφωνιών του ΕΚΠΑ με ιδρύματα του εξωτερικού.

4.9.3 Αναπτύσσονται συγκεκριμένες εκπαιδευτικές συνεργασίες με τοπικούς, περιφερειακούς ή εθνικούς κοινωνικούς φορείς;

Βλπ 4.9.1.

Έχουν αναπτυχθεί και συνεχίζουν να αναπτύσσονται στενές και συνεχείς εκπαιδευτικές συνεργασίες με τοπικούς, περιφερειακούς και εθνικούς φορείς στα πλαίσια εκτέλεσης των ερευνητικών προγραμμάτων που αναλαμβάνει να διεκπεραιώσει το τμήμα.

4.10 Κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών.¹⁷

4.10.1 Υπάρχει στρατηγικός σχεδιασμός του Τμήματος σχετικά με την κινητικότητα των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας;

Δεν υπάρχει στρατηγικός σχεδιασμός, αλλά το Τμήμα ενθαρρύνει την κινητικότητα των μελών του.

4.10.2 Πόσες και ποιες συμφωνίες έχουν συναφθεί για την ενίσχυση της κινητικότητας του διδακτικού προσωπικού ή/και των φοιτητών;

Οι συμφωνίες αφορούν το Ίδρυμα και απευθύνονται στα Τμήματα. Ο πίνακας που ακολουθεί καθώς και οδηγίες από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Διεθνών Σχέσεων, απεστάλη από τον Υπεύθυνο σε όλα τα τμήματα του Πανεπιστημίου (βλπ Παράρτημα 8).

ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ**ΑΛΒΑΝΙΑ**

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
2.	University of Skhodra "Luigj Gurakuqi"	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
3.	The "Aleksander Xhuvani" University of Elbasan	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	University of Cordoba		ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
------------	---------------------	-------------	---------------------

¹⁷ Κάποιες από τις ερωτήσεις αυτές μπορούν να απαντηθούν συγκεντρωτικά συμπληρώνοντας τον Πίνακα 7.9.

2.	Macquarie University	14/7/2006	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ
3.	University of New South Wales	20/6/1996	ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΙΣΧΥΕΙ ΜΟΝΟ Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
4.	University of Technology (UTS)	17/7/2007	ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΙΣΧΥΕΙ ΜΟΝΟ Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
7.	University of Adelaide	26/3/2012	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΑΥΣΤΡΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	University of Vienna	-----	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ
2.	University of Salzburg	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	<u>ΘΑ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΖΕΤΑΙ ΚΑΘΕ ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΠΟΜΕΝΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ 2011</u>

ΒΕΛΓΙΟ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
2.	The Rijksuniversiteit Gent (State University of Gent)	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
-----	--------------	------	--------------

1.	The National Sports Academy "Vasil Levski"	9/10/2012	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
2.	University St. Kliment Ohridsky	23.6.2014	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΒΡΑΖΙΛΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Πανεπιστήμιο Faculdades Unidas do Notre de Minas-Funorte Βραζιλίας	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ (15/6/2011)	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΓΑΛΛΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Université Paul-Valery Montpellier III		ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ
2.	Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	
3.	Πανεπιστήμιο Franche-Comte	27/2/2011	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
4.	Εθνικό Πολυτεχνείο της Γκρενόμπλ	14/2/2010	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Friedrich-AlexanderUniversität Erlangen-Nürnberg	5/3/2010	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
2.	Universität zu Köln	16/5/2010	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
3.	University of Wurzburg (Julius-Maximilians University)	13/11/2010	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
4.	Ludwig – Maximilians – University of Munich (LMU)	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
6.	Eberhard-Karls Universität Tübingen	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

7.	Freie Universität Berlin	-----	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ
11.	Ruhr Universität Bochum	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Academy of Science of Georgia	20/9/2011	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
2.	Technical University of Georgia	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΕΛΒΕΤΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
2.	Universität Basel (Πανεπιστήμιο της Βασιλείας)	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ <u>ΘΑ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΖΕΤΑΙ</u> <u>ΚΑΘΕ ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ</u> <u>ΕΠΟΜΕΝΗ</u> <u>ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ</u> 31/3/2012

ΕΣΘΟΝΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Πανεπιστήμιο Tartu	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
2.	Πανεπιστήμιο Tartu (τομέας μαθηματικών)	1/7/2010	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΗΝΩΜΕΝΑ ΑΡΑΒΙΚΑ ΕΜΙΡΑΤΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Ittihad University	16/12/2012	ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ. Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ

Η Π Α

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
-----	--------------	------	--------------

1.	Πανεπιστήμιο TUFTS	30/6/2011	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
2.	Belle W. Baruch Ινστιτούτο Θαλάσσιας Βιολογίας και Παράκτιας Έρευνας του Πανεπιστημίου Νότιας Καρολίνα	31/12/2009	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
3.	Κρατικό Πανεπιστήμιο του Σαν Ντιέγκο, Καλιφόρνια	15/9/2009	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
4.	Richard Stockton College of New Jersey		ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ
5.	California Davis University		ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ
6.	New York University		ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ
7.	University of Illinois at Urbana-Champaign		ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ
8.	University of Minnesota		ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΙΑΠΩΝΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	University of KEIO	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
2.	Waseda University	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
3.	Hirosima University	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗΣ
4.	Ritsumeikan Asia Pacific University & Ritsumeikan University	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΙΡΑΝ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	University of Tehran	6/10/2010	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΙΣΛΑΝΔΙΑ

A/α	Πανεπιστήμιο	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Institute of Archaeology	3/1/2012	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΙΣΠΑΝΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Πανεπιστήμιο Γρανάδας (συμφωνία-πλαίσιο)	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΙΤΑΛΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Πανεπιστήμιο La Sapienza, Rome	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
2.	Universita degli studi di Napoli "L' Orientale	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
3.	Universita degli studi di Roma Tor Vergata		ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΚΑΝΑΔΑΣ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Πανεπιστήμιο York	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
2.	Πανεπιστήμιο Montreal	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
3.	Πανεπιστήμιο Simon Fraser	2/12/2009	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΚΙΝΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Zhejiang University	19/9/2010	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

2.	The Sichuan Normal University	16/9/2010	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
3.	Shanghai International Studies University	22/9/2010	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
4.	China University of Political Science and Law	-----	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΕΛΙΚΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΚΟΛΟΜΒΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	National University of Education		ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΕΛΙΚΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΚΟΡΕΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Sogang University	ΣΙΩΠΗΡΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
2.	Seoul National University	2/5/2011	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
3.	Hankuk University of foreign studies	27/4/2011	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
5.	Korea University	1/5/2011	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΚΥΠΡΟΣ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	University of Cyprus	18/5/2012	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
2.	Cyprus University of Technology	10/6/2014	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΛΙΒΥΗ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	University of Garyounis	-----	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΜΟΛΔΑΒΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Law Academy of Moldova	15/9/2009	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
2.	Κρατικό Πανεπιστήμιο Μολδαβίας	15/9/2009	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	The University of Auckland	ΣΙΩΠΗΡΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	The University of Amsterdam	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Semmelweis University Faculty of Physical Education & Sport Sciences	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
2.	Eötvös Loránd University of Budapest	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΟΥΚΡΑΝΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Ταυρικό Εθν. Παν. Βερνάντσκι (πρώην Κρατικό Παν Συμφερούπολης)	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
2.	Kharkiv National University of Ukraine	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
3.	Εθνικό Παιδαγωγικό Πανεπιστήμιο του Κιέβου 'Μ. Δραγομάνοβ'	27/1/2011	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

4.	Πανεπιστήμιο της Λβιβ- Ivan Franko	10/9/2010	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
6.	National Academy of Sciences of Ukraine Bogolyubov Institute for Theoretical Physics	15/6/2011	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
7.	Mariupol State University of Humanities		ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Πανεπιστήμιο Μοντεβιδέο της Ουρουγουάης	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.			

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Πανεπιστήμιο Βουκουρεστίου	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
2.	The Ch. Asachi Technical University of Iasi	10/2010	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
3.	The University of Brasov	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
4.	Πανεπιστήμιο Babes-Bolyai	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΡΩΣΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Saint Petersburg State University	-----	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ
2.	Russian University of Physical Education, Sport and Tourism	-----	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

3.	The State University of Higher Education Moscow Humanitarian Teacher Training Institute	10.6.2014	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
4.	M.V. Lomonosov Moscow University	-----	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ
5.	Saint Petersburg State Marine Technical University	ΣΙΩΠΗΡΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
7.	Moskovskij Gumanitarnij Pedagogicheskij Institut	-----	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ
16.	Institut of Nuclear Physics	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
17.	Moscow Medical Stomatology Institute (MMSI)	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΙΝΑΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΤΗΣ ΜΟΣΧΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΔΟΝΤΡΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ
19.	Petrozavodsk State University (PetrSU)	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
22.	The Institute for High Energy Physics (IHEP)	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΣΕΡΒΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	University of Belgrade	-----	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΣΟΥΗΔΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Lund University	19/10/2011	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΣΛΟΒΑΚΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
-----	--------------	------	--------------

1.	The Comenius University in Bratislava	3/3/2013	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
2.	Slovak Technical University	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΤΑΪΒΑΝ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	National Taiwan University	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΤΟΥΡΚΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Πανεπιστήμιο Βοσπόρου	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΤΣΕΧΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	Charles University in Prague	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

A/α	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΛΗΞΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1.	University of Helsinki	ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

4.10.3 Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;

Σύμφωνα με το Γραφείο Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σχέσεων ένας ικανός αριθμός μελών ΔΕΠ μετακινείται προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο των διμερών συμφωνιών.

Περίπου 10 μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος ετησίως μετακινούνται προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών και ερευνητικών δραστηριοτήτων την τελευταία πενταετία.

Τουλάχιστον τέσσερα μέλη από τους διδάσκοντες στο Διδακτορικό Πρόγραμμα Σπουδών έλαβαν εκπαιδευτική άδεια ή μετακινήθηκαν σε άλλα Ιδρύματα.

Παράλληλα μέλη ΔΕΠ αναπτύσσουν ακαδημαϊκές δραστηριότητες σε ατομική βάση με συναδέλφους Ιδρυμάτων εντός και εκτός Ελλάδος. Γενικά πλήθος μελών ΔΕΠ συστηματικά μετακινείται προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών /ερευνητικών δραστηριοτήτων.

4.10.4 Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;

Για το σεμινάριο στο Διδακτορικό Πρόγραμμα: Τουλάχιστον 80 μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία εκ των οποίων τουλάχιστον 68 από Ιδρύματα του εξωτερικού.

Περίπου 15 μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού ετησίως μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών και ερευνητικών δραστηριοτήτων την τελευταία πενταετία.

Επισημαίνεται ότι το ΠΜΣ έχει διμερή συμφωνία με το London School of Economics, έτσι ώστε σε ετήσια βάση και για σύντομα χρονικά διαστήματα έρχονται επισκέπτες καθηγητές για διδακτικές δραστηριότητες.

4.10.5 Πόσοι φοιτητές του Τμήματος μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;

Πίνακας 11-8. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά Προγράμματα Σπουδών

	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε ξένο ΑΕΙ	24	13	20	16	16	89
Επισκέπτες φοιτητές ξένων ΑΕΙ στο Τμήμα	11	10	8	5	8	42
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που μετακινήθηκαν σε άλλο ΑΕΙ	-	-	1	-	2	3
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων ΑΕΙ που μετακινήθηκαν στο Τμήμα						

4.10.6 Πόσοι φοιτητές άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;

42 (βλπ Πίνακα 11.8)

4.10.7 Υπάρχουν διαδικασίες αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου που πραγματοποιήθηκε σε άλλο Ίδρυμα;

Υπάρχουν διαδικασίες αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου που συντελείται σε άλλα Ιδρύματα. Πιο συγκεκριμένα αυτό γίνεται συστηματικά στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus και αναγνωρίζονται τα μαθήματα στα οποία έχουν εξεταστεί επιτυχώς οι φοιτητές.

Σε περίπτωση κρίσεων μελών ΔΕΠ υπάρχει διαδικασία αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου των υποψηφίων.

4.10.8 Πόσο ικανοποιητική είναι η λειτουργία και η στελέχωση του κεντρικού Γραφείου Διεθνών / Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και των συνδέσμων τους;

Η λειτουργία και στελέχωση του κεντρικού Γραφείου Διεθνών / Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων κρίνεται ικανοποιητική.

4.10.9 Τι ενέργειες για την προβολή και ενημέρωση της ακαδημαϊκής κοινότητας για τα προγράμματα κινητικότητας αναλαμβάνει το Τμήμα;

Το Τμήμα ενημερώνει σχετικά με τις ανακοινώσεις του Ιδρύματος.

Η προβολή και ενημέρωση της Ακαδημαϊκής κοινότητας για την κινητικότητα που αναλαμβάνει το Τμήμα παρουσιάζονται με συνεχή ανανέωση στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

4.10.10 Οργανώνονται εκδηλώσεις για τους εισερχόμενους φοιτητές από άλλα Ιδρύματα;

Ειδικά για τους εισερχόμενους φοιτητές από άλλα Ιδρύματα, όχι. Ωστόσο, οι εισερχόμενοι φοιτητές από άλλα Ιδρύματα συμμετέχουν στις εκδηλώσεις του Τμήματος για τους νεοεισερχόμενους φοιτητές.

4.10.11 Πώς υποστηρίζονται οι εισερχόμενοι φοιτητές;

Οι εισερχόμενοι φοιτητές ενημερώνονται από τη Γραμματεία με γραπτές οδηγίες και συνεχώς από την ιστοσελίδα του τμήματος.

Οι εισερχόμενοι φοιτητές από άλλα Ιδρύματα υποστηρίζονται από το Γραφείο Erasmus του Ιδρύματος και το μέλος ΔΕΠ που είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία του Erasmus εντός του Τμήματος. Επίσης παρέχονται μαθήματα Ελληνικής γλώσσας από το Διδασκαλείο εκμάθησης της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας.

4.10.12 Πόσα μαθήματα διδάσκονται σε ξένη γλώσσα για εισερχόμενους αλλοδαπούς σπουδαστές;

Τα μαθήματα που διδάσκονται σε ξένη γλώσσα (αγγλική) για τους εισερχόμενους αλλοδαπούς φοιτητές είναι τουλάχιστον 14, αλλά αυτός ο αριθμός μπορεί να μεταβάλλεται ανά έτος (βλπ ανωτέρω πρόγραμμα «Έρασμος»)

4.10.13 Υπάρχει πρόσθετη (από το Τμήμα ή/και το Ίδρυμα) οικονομική ενίσχυση των φοιτητών και των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού που λαμβάνουν μέρος στα προγράμματα κινητικότητας;

Το Πανεπιστήμιο εξετάζει αιτήσεις των μελών ΔΕΠ για πρόσθετη οικονομική. Τα ΠΜΣ διαθέτουν επίσης κονδύλια ενίσχυσης.

4.10.14 Πώς προωθείται στο Τμήμα η ιδέα της κινητικότητας φοιτητών και μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού και της Ευρωπαϊκής διάστασης γενικότερα;

Παρέχοντας συνεχή ενημέρωση για τα Προγράμματα κινητικότητας μέσω του Γραφείου Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και του Γραφείου Διεθνών Σχέσεων του Ιδρύματος.

Η ιδέα της κινητικότητας των φοιτητών και μελών του Ακαδημαϊκού προσωπικού προωθείται επίσης στα πλαίσια των ερευνητικών προγραμμάτων και της αυτοτελούς χρηματοδότησης

4.10.15 Πώς ελέγχεται η ποιότητα (και όχι μόνον η ποσότητα) της κινητικότητας του ακαδημαϊκού προσωπικού;

-

5. Ερευνητικό Έργο

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα του επιτελούμενου σ' αυτό ερευνητικού έργου, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αποτύπωσης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
- β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

- 5.1. Πώς κρίνετε την προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος;
- 5.2. Πώς κρίνετε τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα;
- 5.3. Πώς κρίνετε τις διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές;
- 5.4. Πώς κρίνετε τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;¹⁸
- 5.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους;¹⁹
- 5.6. Πώς κρίνετε τις ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος;
- 5.7. Πώς κρίνετε τις διακρίσεις και τα βραβεία ερευνητικού έργου που έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος;
- 5.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα;

¹⁸ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 11-9

¹⁹ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 11-10

Πίνακας 11-9. Επιστημονικές δημοσιεύσεις

ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2003-09 (ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΗΚΑΝ)

	A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ	I
2009									
2008									
2007									
2006									
2005									
2004									
2003									
Σύνολο	89	285	28	116	20	71	202	181	57

Επεξηγήσεις:

- A: Βιβλία/μονογραφίες
- B: Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές
- Γ: Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές
- Δ: Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές
- E: Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές
- Z: Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
- H: Άλλες εργασίες
- Θ: Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που εκδίδουν πρακτικά
- I: Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

Κείμενο που συνοδεύει τον Πίνακα 11.9

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών είναι υπερήφανο για το πλούσιο ερευνητικό του έργο (βλ. παρακάτω Πίνακα) για το οποίο θέλει να αξιολογηθεί. Παράλληλα όμως το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών θέλει να επιστήσει την προσοχή στους αναγνώστες της παρούσας έκθεσης, και πιο συγκεκριμένα στην Ανεξάρτητη Αρχή, σε μια σειρά ζητημάτων που προκύπτουν από την παρούσα διαδικασία καταμέτρησης-αποτύπωσης του ερευνητικού έργου.

Θεωρούμε άκρως ανησυχητικό ότι:

1. **Η Αρχή δεν έχει θεσπίσει κανόνες για το πως ορίζονται οι κατηγορίες του Πίνακα 11.9. Π.χ. πως ορίζεται ένα βιβλίο** (ένα εγχειρίδιο, ή μια συλλογή σημειώσεων, θεωρούνται βιβλία, όπως και μία μονογραφία που έχει εκδοθεί στο εξωτερικό από σημαντικό εκδότη;), **ένα άρθρο σε επιστημονικό περιοδικό** (π.χ. μία συν-δημοσίευση σε ένα εγχώριο περιοδικό με κριτές έχει το ίδιο βάρος με μία αυτοδύναμη δημοσίευση σε περιοδικό διεθνούς βεληνεκούς;), **μία ετεροαναφορά** (σε ποιες βάσεις δεδομένων πρέπει να αναφέρεται για να προσμετράται;) κλπ.
2. **Η μη πρόβλεψη κάποιου ελεγκτικού μηχανισμού (auditing) των ποσοτήτων που το κάθε Τμήμα αναφέρει στον Πίνακα 11.9 δημιουργεί εύλογη ανησυχία για την αξιοπιστία των στοιχείων.**

Οι παραπάνω δύο ανησυχίες εντείνονται περισσότερο από την προοπτική σύγκρισης του ερευνητικού έργου διαφορετικών Τμημάτων στην βάση των ποσοτήτων που αναφέρει το κάθε Τμήμα στον Πίνακα 11.9. Δεδομένης της έλλειψης κοινών κανόνων διαμόρφωσης αυτών των αριθμών [βλ. (1) παραπάνω] και ελεγκτικού μηχανισμού [βλ. (2) παραπάνω], μια τέτοια σύγκριση είναι όχι μόνο ανούσια αλλά και απειλεί την όλη διαδικασία καθώς δίνει στρεβλά κίνητρα στο κάθε Τμήμα που θα οδηγήσουν, με μαθηματική ακρίβεια, σε πληθωρισμό δεικτών και υποβάθμιση της ίδιας της διαδικασίας αξιολόγησης.

Πέραν από το ζήτημα της διασφάλισης της ποιότητας των στοιχείων, τίθενται μια σειρά από άλλα ζητήματα που άπτονται τόσο της ακαδημαϊκής δεοντολογίας όσο και της πολιτικής οικονομίας. Συγκεκριμένα, κάθε προσπάθεια ποσοτικοποίησης ποιοτικών αξιών (σε εκπαιδευτικά ιδρύματα, στον χώρο της υγείας, στην δικαιοσύνη κ.ο.κ.) οδηγεί σε στρεβλώσεις που τείνουν να είναι σοβαρές όταν η ποσοτικοποίηση γίνεται στην βάση κάποιας απλής "φόρμουλας" που μεταφράζει στατιστικές εισροές σε δείκτες απόδοσης. Όταν μάλιστα οι δείκτες αυτοί έχουν σκοπό να χρησιμοποιηθούν (ή ακόμα κι όταν οι "μετρούμενοι" προσδοκούν ότι αυτοί οι δείκτες *μπορεί* να χρησιμοποιηθούν) στο πλαίσιο της κατανομής πόρων μεταξύ Τμημάτων τότε το πρόβλημα μεταφέρεται στον χώρο της πολιτικής οικονομίας και εγείρονται σημαντικά ερωτήματα για την αποτελεσματικότητα και την δεοντολογία του εγχειρήματος.

Πίνακας 11-10. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου

	A	B	Γ	Δ	Ε	Z	H
2009							
2008							
2007							
2006							
2005							
2004							
2003							
Σύνολο							

Επεξηγήσεις:

- A: Ετεροαναφορές
- B: Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου
- Γ: Βιβλιοκρισίες
- Δ: Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων
- Ε: Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών
- Z: Προσκλήσεις για διαλέξεις
- H: Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΟΙ ΑΝΩΤΕΡΩ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΕΝΤΥΠΟ «ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ»

5.1 Προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος.

5.1.1 Υπάρχει συγκεκριμένη ερευνητική πολιτική του Τμήματος; Ποια είναι;

Το θέμα της ερευνητικής πολιτικής θα απασχολήσει τα όργανα του Τμήματος στο επόμενο διάστημα.

Ωστόσο, το Τμήμα ενθαρρύνει γενικά την ερευνητική δραστηριότητα των μελών του, διαθέτοντας εργαστήρια (με εγκεκριμένους κανονισμούς), υπολογιστές, ειδικό λογισμικό, βάσεις δεδομένων, υψηλές δαπάνες για εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης, πλέον της σύνδεσης στο HEAL-Link που παρέχει το Πανεπιστήμιο.

Ανάγκες για ιδιαίτερες υποδομές μέχρι στιγμής δεν έχουν εμφανιστεί και τα εργαστήρια υπολογιστών (unix, pc) διατίθενται για υπολογισμούς προσομοίωσης ή για υπολογισμούς μεγάλης κλίμακας.

Επίσης αρκετά μέλη ΔΕΠ διεκπεραιώνουν την έρευνά τους μέσω προγραμμάτων που διαχειρίζεται ο ΕΛΚΕ (βλπ Παράρτημα 13).

5.1.2 Πώς παρακολουθείται η υλοποίηση της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος;

-

5.1.3 Πώς δημοσιοποιείται ο απολογισμός υλοποίησης της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος;

-

5.1.4 Παρέχονται κίνητρα για τη διεξαγωγή έρευνας στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας; Ποια είναι αυτά;

Υπάρχουν προγράμματα χαμηλής χρηματοδότησης του ΕΛΚΕ καθώς επίσης προκηρύσσονται και εθνικά προγράμματα.

Γενικά, δεν παρέχονται κίνητρα μέσω συστηματικής προώθησης της έρευνας των μελών ΔΕΠ, αλλά η έρευνα πραγματοποιείται κατόπιν προσωπικών πρωτοβουλιών και (συνήθως) προσωπικής οικονομικής επιβάρυνσης.

5.1.5 Πώς ενημερώνεται το ακαδημαϊκό προσωπικό για δυνατότητες χρηματοδότησης της έρευνας;

Διά των διαδικασιών και των ενεργειών του Γραφείου Ενημέρωσης του ΕΚΠΑ περί Ερευνητικών Προγραμμάτων.

5.1.6 Πώς υποστηρίζεται η ερευνητική διαδικασία;

Βλπ 5.1.1 παραπάνω.

Ωστόσο, οι πόροι και η οικονομική υποστήριξη στην πραγματοποίηση ερευνητικών έργων δεν είναι επαρκείς για το επίπεδο και την ποιότητα της έρευνας των μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

5.1.7 Υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες έρευνας;

Όχι από τους πόρους του Τμήματος. Ωστόσο, είναι θεσμοθετημένη από το Πανεπιστήμιο για αποφοίτους του Τμήματος (Τμήμα Υποτροφιών Πανεπιστημίου) η υποτροφία «Μαθίλδη Βαρβαρέσου» που παρέχει 700€ το μήνα για σπουδές στο εξωτερικό.

Επίσης παρέχονται υποτροφίες έρευνας της τάξεως των 1500€ περίπου από τον ΕΛΚΕ υπό την επωνυμία «Καποδίστριας», οι οποίες προκηρύσσονται κάθε 18 περίπου μήνες και στις οποίες μπορούν να υποβάλλουν τα μέλη ΔΕΠ.

Ας σημειωθεί ότι πρόσφατα θεσμοθετήθηκαν από το Πανεπιστήμιο, μέσω του ΕΛΚΕ, υποτροφίες για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.

5.1.8 Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα στο εσωτερικό του Τμήματος;

Οργάνωση συνεδρίων, ημερίδων, σεμιναρίων, διανομής discussion papers, δημοσιεύσεων σε ερευνητικά περιοδικά, ιστοσελίδας.

5.1.9 Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα εκτός Τμήματος, στην ελληνική και διεθνή ακαδημαϊκή και επιστημονική κοινότητα;

Διά των δημοσιεύσεων άρθρων και βιβλίων (έντυπων και ηλεκτρονικών), των ανακοινώσεων και συμμετοχών μελών ΔΕΠ σε διεθνή και ελληνικά συνέδρια, της οργάνωσης ημερίδων και συνεδρίων στο Τμήμα μας ή σε άλλους χώρους υπό την αιγίδα άλλων φορέων (προσφάτως-ήτοι Νοε 2009, ΤΤΕ, Βουλή των Ελλήνων, Βιβλιοπωλεία), της συμμετοχής μελών ΔΕΠ στην οργάνωση εθνικών και διεθνών συνεδρίων κλπ.

5.1.10 Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα στο τοπικό και εθνικό κοινωνικό περιβάλλον;

Με τον Τύπο και το Διαδίκτυο.

Με συγγραφές βιβλίων, πρακτικά συνεδρίων, δημοσιεύσεων των μελών ΔΕΠ σε περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων, ανακοινώσεων κλπ.

Με οργάνωση ημερίδων ή συμμετοχών σε συνέδρια. Βλπ παραπάνω.

5.2 Ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα.

5.2.1 Ποια ερευνητικά προγράμματα και δραστηριότητες υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη κατά την τελευταία πενταετία;

Υπάρχουν προγράμματα μελών ΔΕΠ για υποψήφιους διδάκτορες, Ηράκλειτος, ΠΕΝΕΔ, τα οποία τελούν υπό την έγκριση του Τμήματος.

Επίσης, υπάρχουν σε διαρκή ροή διάφορα ερευνητικά προγράμματα και δραστηριότητες μελών ΔΕΠ του Τμήματος που βρίσκονται σε εξέλιξη μέσω του ΕΛΚΕ (βλπ Παράρτημα 13-1 και 13-2).

5.2.2 Ποιο ποσοστό μελών ΔΕΠ/ΕΠ αναλαμβάνει ερευνητικές πρωτοβουλίες;

-

5.2.3 Συμμετέχουν εξωτερικοί συνεργάτες ή/και μεταδιδακτορικοί ερευνητές στα ερευνητικά προγράμματα;

Ναι, συμμετέχουν εξωτερικοί συνεργάτες και μεταδιδακτορικοί ερευνητές στα ερευνητικά προγράμματα που αναλαμβάνει το Τμήμα.

5.3 Ερευνητικές υποδομές

5.3.1 Αριθμός και χωρητικότητα ερευνητικών εργαστηρίων.

Ένα ερευνητικό εργαστήριο με 4 συστήματα Unix 10ετίας.

Ένα εργαστήριο 20 θέσεων (pc) αποκλειστικά για χρήση των μεταπτυχιακών φοιτητών που περιέχει συνδέσεις σε βάσεις δεδομένων και εγκαταστάσεις ειδικών πακέτων λογισμικού για οικονομετρία και υπολογισμούς. Το εργαστήριο χρησιμοποιείται και εκπαιδευτικά, αλλά και για τις ερευνητικές ανάγκες των μεταπτυχιακών φοιτητών.

5.3.2 Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων των ερευνητικών εργαστηρίων.

Αρκετά στενόχωρα. Γενικά υπάρχει μεγάλη έλλειψη χώρου για την άνετη τακτοποίηση των μηχανών με αποτέλεσμα τη διασπορά κάποιων μηχανημάτων.

5.3.3 Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού.

Οριακά επαρκής εξοπλισμός

Τακτικές ανανεώσεις μηχανών (pc)

Ετήσιες ανανεώσεις λογισμικού (πχ SAS)

Ετήσιες ανανεώσεις λογισμικού βάσεων

Τακτικές ανανεώσεις λογισμικού ειδικής χρήσεως (πχ enviews, MAPLE, Mathematica)

5.3.4 Καλύπτουν οι διαθέσιμες υποδομές τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας;

Οριακά. Παρέχονται ωστόσο υπολογιστές στα μέλη ΔΕΠ και τους υποψήφιους διδάκτορες. Επίσης διατίθεται το λογισμικό που αιτούνται για την εκπόνηση της έρευνάς τους.

5.3.5 Ποια ερευνητικά αντικείμενα δεν καλύπτονται από τις διαθέσιμες υποδομές;

Οι υψηλής κλίμακας υπολογισμοί. Σε τέτοιες περιπτώσεις όμως υπάρχει πολύ θετική ανταπόκριση από το Κέντρο Υπολογιστών του Πανεπιστημίου και διαθεσιμότητα υπολογιστικής ισχύος και υποδομής (κυρίως σε λογισμικό).

5.3.6 Πόσο εντατική χρήση γίνεται των ερευνητικών υποδομών;

Περιστασιακά, πολύ εντατική. Πχ πολύμηνη χρήση εργαστηρίου για υπολογισμούς προσομοίωσης. Εξαρτάται βεβαίως από την έρευνα που διεκπεραιώνεται και τη φάση.

5.3.7 Πόσο συχνά ανανεώνονται οι ερευνητικές υποδομές; Ποια είναι η ηλικία του υπάρχοντος εξοπλισμού και η λειτουργική του κατάσταση και ποιες οι τυχόν ανάγκες ανανέωσης/επικαιροποίησης;

- Τα εργαστήρια υπολογιστών PC ανανεώνονται ανά τετραετία, περίπου. Συντηρούνται δύο φορές το έτος και τελούν υπό συνεχή επίβλεψη για τη σωστή λειτουργία τους
- Ηλικία συστημάτων Unix: 10 χρόνια
- Ηλικία λογισμικού Fortran: 5 έως 9 χρόνια, εξαρτώμενου από το πακέτο
- Ηλικία λογισμικού SAS: ανανεώνεται ετησίως από το Πανεπιστήμιο
- Ηλικία λογισμικού SPSS: ανανεώνεται ετησίως από το Πανεπιστήμιο
- Ηλικία λογισμικού Matlab: ανανεώνεται τακτικά
- Ηλικία λογισμικού MAPLE: 4 χρόνια

Υπάρχουν ανάγκες επικαιροποίησης, ιδιαίτερα για το λογισμικό

5.3.8 Πώς χρηματοδοτείται η προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών;

- προμήθεια και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών με δημόσιες δαπάνες, ερευνητικά προγράμματα των μελών ΔΕΠ και ίδιους πόρους του Τμήματος
- συντήρηση συνήθως με δημόσιες δαπάνες και ίδιους πόρους του Τμήματος

5.4 Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία

5.4.1 Πόσα βιβλία/μονογραφίες δημοσίευσαν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;

5.4.2 Πόσες εργασίες δημοσίευσαν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ;

- (α) Σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές ;
- (β) Σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές;
- (γ) Σε Πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων με κριτές;
- (δ) Σε Πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων χωρίς κριτές;

5.4.3 Πόσα κεφάλαια δημοσίευσαν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε συλλογικούς τόμους;

- 5.4.4 Πόσες άλλες εργασίες (π.χ. βιβλιοκρισίες) δημοσίευσαν τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;
- 5.4.5 Πόσες ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια που δεν εκδίδουν Πρακτικά έκαναν τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;
- (α) Σε συνέδρια με κριτές
(β) Σε συνέδρια χωρίς κριτές

5.5 Αναγνώριση της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους

- 5.5.1 Πόσες ετεροαναφορές (citations) υπάρχουν σε δημοσιεύσεις μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;
- 5.5.2 Πόσες αναφορές του ειδικού ή του επιστημονικού τύπου έγιναν σε ερευνητικά αποτελέσματα μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;
- 5.5.3 Πόσες βιβλιοκρισίες για βιβλία μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά;
- 5.5.4 Πόσες συμμετοχές μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων υπήρξαν κατά την τελευταία πενταετία; Να γίνει διάκριση μεταξύ ελληνικών και διεθνών συνεδρίων.
- 5.5.5 Πόσες συμμετοχές μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών υπάρχουν; Να γίνει διάκριση μεταξύ ελληνικών και διεθνών περιοδικών.
- 5.5.6 Πόσες προσκλήσεις μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος από άλλους ακαδημαϊκούς / ερευνητικούς φορείς για διαλέξεις/παρουσιάσεις κλπ. έγιναν κατά την τελευταία πενταετία;

- 5.5.7 Πόσα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος και πόσες φορές έχουν διατελέσει κριτές σε επιστημονικά περιοδικά;
- 5.5.8 Πόσα διπλώματα ευρεσιτεχνίας απονεμήθηκαν σε μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;
- 5.5.9 Υπάρχει πρακτική αξιοποίηση (π.χ. βιομηχανικές εφαρμογές) των ερευνητικών αποτελεσμάτων των μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;

5.6 Ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος

- 5.6.1 Υπάρχουν ερευνητικές συνεργασίες και ποιες
- (α) Με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του ιδρύματος;
  - (β) Με φορείς και ιδρύματα του εσωτερικού;
  - (γ) Με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού;

Υπάρχουν ερευνητικές συνεργασίες:

ΓΣΕΕ (Παρατηρητήριο Φτώχειας)

Τράπεζα της Ελλάδος, ΓΓΕΤ (ΠΕΝΕΔ)

Δεν υπάρχει πλήρης απάντηση στο ερώτημα.

5.7 Διακρίσεις και βραβεία ερευνητικού έργου που έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος

- 5.7.1 Ποια βραβεία ή/και διακρίσεις έχουν απονεμηθεί σε μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;
- (α) σε επίπεδο ακαδημαϊκής μονάδας;
  - (β) σε επίπεδο ιδρύματος;
  - (γ) σε εθνικό επίπεδο;
  - (δ) σε διεθνές επίπεδο;

(δ) *Best Student Paper Award* of the 2007 International Conference of Computational Statistics and Data Engineering.

Best Paper Award of the 2008 International Conference of Computational Statistics and Data Engineering. Proceedings of the World Congress on Engineering 2008, Imperial College, London, U.K.

5.7.2 Ποιοι τιμητικοί τίτλοι (επίτιμοι διδάκτορες, επισκέπτες καθηγητές, ακαδημαϊκοί, αντεπιστέλλοντα μέλη ακαδημιών κλπ). έχουν απονεμηθεί από άλλα ιδρύματα σε μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;

University College London (UCL), Department of Computer Science. The title of Honorary Research Fellow (Visiting)

5.8 Συμμετοχή των φοιτητών στην έρευνα

5.8.1 Πόσοι προπτυχιακοί φοιτητές συμμετέχουν σε ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος; Πόσοι μεταπτυχιακοί και πόσοι υποψήφιοι διδάκτορες;

Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός έργων, διαφόρων μεγεθών, όπου μετέχουν προπτυχιακοί φοιτητές, μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες. Γίνεται προσπάθεια ώστε να καταγραφούν τα οι σχετικοί αριθμοί.

6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/ παραγωγικούς φορείς

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των σχέσεων του με ΚΠΠ φορείς, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αποτύπωσης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
- β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

6.1. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς;

6.2. Πώς κρίνετε τη δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

6.3. Πώς κρίνετε τις δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

6.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία;

6.5. Πώς κρίνετε τη συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη;

Η δράση του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών με ΚΠΠ φορείς είναι τόσο πολύπλευρη που δεν μπορεί να καλυφθεί από το ερωτηματολόγιο της ΑΔΙΠ. Ως εκ τούτου αναφερόμαστε κατ' αρχήν στις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ μελών ΔΕΠ με ΚΠΠ φορείς και στη συνέχεια σε επιμέρους συνεργασίες του Τομέα ΙV, του ΠΜΣ, του Διδακτορικού Προγράμματος, του Κέντρου Χρηματο-οικονομικών Μελετών, του ΚΕΚ του ΕΚΠΑ για το e-learning. Διατηρείται η αρίθμηση ανά περίπτωση.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ ΜΕ ΚΠΠ ΦΟΡΕΙΣ

Η συμμετοχή των μελών ΔΕΠ του Τμήματος στην δημόσια ζωή της χώρας είναι ίσως μοναδική μεταξύ όλων των Πανεπιστημιακών Τμημάτων της χώρας μας. Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν λάβει υψηλές δημόσιες θέσεις, στην Κυβέρνηση, σε Διεθνείς Οργανισμούς, σε Δημόσιους Οργανισμούς της χώρας. Επίσης, πολλά μέλη ΔΕΠ συνεχίζουν να συνεργάζονται ενεργά με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς παράγοντας σημαντικό έργο.

Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συμμετείχαν σ' αυτά:

- Με την Κυβέρνηση ο τ. Υπουργός Κ. Βαϊτσος, ο τ. Υπουργός Τ. Γιαννίσης, η νυν Υπουργός Λ. Κατσέλη, ο Γενικός Γραμματέας του Υπ.Οι.Ο. Γ. Μέργος
- Με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ο Αντιπρόεδρος της ΕΚΤ ο Λ. Παπαδήμος
- Με τον ΟΟΣΑ η Λ. Κατσέλη
- Με τη Unesco εκπρόσωπος ο Γ. Κριμπάς και ο Ι. Παπαδάκης
- Με το ΦΑΟ των Ηνωμένων Εθνών ο Α. Σαρρής

- Με την Τράπεζα της Ελλάδος ο Λ. Παπαδήμος, ο Γ. Προβόπουλος και ο Ι. Παπαδάκης
- Με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ο Σ. Θωμαδάκης.
- Με τον ΟΤΕ οι Κ. Κιουλάφας, Δ. Παπούλιας και Β. Ράπανος
- Με τη ΔΕΗ ο Δ. Παπούλιας
- Με το ΙΚΑ ο Γ. Μέργος
- Με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης ο Γ. Δονάτος
- Με το Χρηματιστήριο Αθηνών οι Μ. Ξανθάκης και Π. Αλεξάκης
- Με το ΙΟΒΕ ο ο Γ. Προβόπουλος και ο Ι. Στουρνάρας
- Με την Εμπορική Τράπεζα οι Γ. Προβόπουλος, Ι. Στουρνάρας, Δ. Μόσχος
- Με την Κτηματική Τράπεζα ο Β. Ράπανος
- Με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ο Λ. Παπαδήμος
- Με την Εθνική Τράπεζα ο Β. Ράπανος, διοικητής
- Με τη ΔΕΠΑ, ο Τ. Γιαννίσης

Επίσης συμβουλευτικά η Λ. Τσιπούρη με τον ΟΟΣΑ και άλλοι με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλους Οργανισμούς, πχ ο Ν. Μυλωνάς με την Aspis Bank και την ΑΕΔΑΚ Ασφαλιστικών Οργανισμών, η Φραγκουδάκη με το Εκπαιδευτικό Κέντρο της Εθνικής Τράπεζας).

Γενικώς, δεν υπάρχουν μηχανισμοί και διαδικασίες για την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών. Το Τμήμα βεβαίως παρέχει στα μέλη ΔΕΠ την ελευθερία να προωθούν συνεργασίες και δραστηριότητες, οι οποίες τελικά όχι μόνο συμβάλλουν στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας, αλλά ταυτόχρονα ενισχύουν την εικόνα του Τμήματος και μεταφέρουν τεχνογνωσία και εμπειρία στη διδακτική διαδικασία.

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος αντιμετωπίζουν θετικά την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών. Η συνεργασία μεταξύ των μελών ΔΕΠ είναι άψογη.

Οι ΚΠΠ φορείς αντιμετωπίζουν την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών θετικά. Η συμβολή αυτή των μελών ΔΕΠ του Τμήματος στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας εκτιμάται τόσο από τους φορείς, όσο και από τα άλλα μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου μας.

ΤΟΜΕΑΣ IV

Ο Τομέας Οικονομικής των Επιχειρήσεων και Χρηματοοικονομικής έχει από την φύση των αντικειμένων που περιέχονται στο διδακτικό του πρόγραμμα πολλές επαφές και συνεργασίες με ΚΠΠ. Πρώτα πρέπει να αναφερθεί ότι ο Τομέας προσφέρει βασική στήριξη στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα, όπου ειδικά η κατεύθυνση της Εφαρμοσμένης Λογιστικής και Ελεγκτικής λειτουργεί σε μόνιμη συνεργασία με το Ινστιτούτο του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (ΙΕΣΟΕΛ) για την προσφορά του διπλώματος Μάστερ στην κατεύθυνση αυτή. Περισσότερα σχετικά στοιχεία αναπτύσσονται στην παράγραφο, η οποία αναφέρεται στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 ο Τομέας οργανώνει πρόγραμμα με ομιλίες στελεχών επιχειρήσεων και οργανισμών για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες. Έχουν ήδη πραγματοποιηθεί κατά τα προηγούμενα δύο έτη 12 ομιλίες και ήδη έχουν προγραμματισθεί τέσσερις ακόμη για το τρέχον πρώτο εξάμηνο του έτους 2009-2010. Το πρόγραμμα αυτό σκοπό έχει να φέρει σε άμεση επαφή το φοιτητικό μας κοινό με αξιόλογα στελέχη επιχειρήσεων, με τον προβληματισμό και τις προσεγγίσεις που εμφανίζονται στο επίπεδο της επιχειρηματικής δράσης, με τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων και με τις προτεραιότητες του επιχειρηματικού τομέα είτε στην ιδιωτική είτε στην δημόσια σφαίρα.

Οι ομιλίες στελεχών επιχειρήσεων παρακολουθούνται κατά κανόνα από 30-70 φοιτητές και φοιτήτριες. Λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο του μαθήματος Οικονομική των Επιχειρήσεων αλλά προσκαλούνται και φοιτητές ή φοιτήτριες που παρακολουθούν και άλλα μαθήματα του τομέα την ίδια χρονική στιγμή. Με τον τρόπο αυτό οι διαλέξεις των επιχειρηματικών στελεχών ενσωματώνονται άμεσα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Μετά από κάθε ομιλία ακολουθεί χρόνος ερωτήσεων και σχολίων από φοιτητές αλλά και διδάσκοντες.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών «Χρηματοοικονομικής και Εφαρμοσμένης Οικονομικής» έχει από πενταετίας οργανωθεί η κατεύθυνση «Ελεγκτική και Εφαρμοσμένη Λογιστική». Η κατεύθυνση αυτή έχει συνδιοργανωθεί με το Ινστιτούτο Εκπαίδευσης του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (ΙΕΣΟΕΛ). Το πρόγραμμα, που περιλαμβάνει μαθήματα διδασκόμενα και από το ΙΕΣΟΕΛ, προσφέρει μάστερ και ικανά προσόντα για την απόκτηση της ιδιότητας του Ορκωτού Ελεγκτή. Παρακολουθείται κατά μέσο όρο από 55 φοιτητές και φοιτήτριες. Οι απόφοιτοι του προγράμματος απασχολούνται στην πλειοψηφία τους σε ελεγκτικές εταιρίες. Πρόκειται για πρωτοποριακό πρόγραμμα που συνδέει την μεταπτυχιακή εκπαίδευση με την επαγγελματική προπαρασκευή στελεχών υψηλού επιπέδου σε ένα κλάδο μεγάλης σημασίας για την οικονομία και την κοινωνία.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Σχέσεις με κοινωνικούς / πολιτιστικούς / παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

1.1 Συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς

1.1.1 Ποια έργα συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς εκτελούνται ή εκτελέστηκαν στο Τμήμα κατά την τελευταία πενταετία;

Η κατεύθυνση «Εφαρμοσμένη Ελεγκτική και Λογιστική» του μεταπτυχιακού προγράμματος «Εφαρμοσμένη Οικονομική και Χρηματοοικονομική».

Το Διδακτορικό Πρόγραμμα στις Οικονομικές Επιστήμες UADPhilEcon του Τμήματος ξεκίνησε συνεργασία με το Ινστιτούτο Εργασίας (ΙΝΕ) της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (ΓΣΕΕ). Η συνεργασία υπεγράφη από τον Αντιπρύτανη του ΕΚΠΑ και τον Πρόεδρο της ΓΣΕΕ και έχει, αρχικά, τετραετή διάρκεια. Στο πλαίσιο της συμφωνίας, το Διδακτορικό Πρόγραμμα του Τμήματος ανέλαβε μία σειρά από αμιγώς ακαδημαϊκού χαρακτήρα δραστηριότητες οι οποίες εμπίπτουν στα ενδιαφέροντα του ΙΝΕ της ΓΣΕΕ. Σε αυτές συμπεριλαμβάνονται: (α) η Ίδρυση μόνιμου Παρατηρητηρίου Φτώχειας, Εισοδημάτων, Ανισοτήτων και Κοινωνικού Αποκλεισμού (με το ακρώνυμο ΠΑΦΕΑΚ) το οποίο εκδίδει ετήσια, αναλυτική έκθεση για το μέγεθος και τα χαρακτηριστικά της φτώχειας στην Ελλάδα, (β) εκδόσεις επιστημονικών εγχειριδίων που αφορούν τον ρόλο της εργασίας στην οικονομία, (γ) διοργάνωση διεθνών συνεδρίων με θεματολογία που αφορά την εξέλιξη των εργασιακών σχέσεων παγκοσμίως, και (δ) εισαγωγή εξειδικευμένων μαθημάτων στην θεωρία των οικονομικών της εργασίας και των εργασιακών σχέσεων στο Πανεπιστήμιο. Από την μεριά του, το ΙΝΕ της ΓΣΕΕ προσφέρει στο Διδακτορικό Πρόγραμμα του Τμήματος μια σειρά από παροχές (π.χ. πληρωμή καθηγητών του εξωτερικού και άλλων πανεπιστημίων της ημεδαπής που διδάσκουν στο Πρόγραμμα, συμμετέχουν στο ΠΑΦΕΑΚ και στα συνέδρια που διοργανώνονται, παραδίδουν σεμινάρια, υποτροφίες για φοιτητές του Προγράμματος, εξοπλισμός) αξίας που ανέρχεται στα €150000 ετησίως. Τονίζεται ότι τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, τα οποία συμμετέχουν σε αυτή την συνεργασία του Διδακτορικού μας προγράμματος με το ΙΝΕ της ΓΣΕΕ δεν πληρώνονται για αυτή τους την συνεισφορά.

1.1.2 Πόσα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος συμμετείχαν σ' αυτά;

Δέκα (10) μέλη του τμήματος συμμετείχαν στη διδασκαλία των μαθημάτων στην κατεύθυνση «Εφαρμοσμένη Ελεγκτική και Λογιστική» του μεταπτυχιακού προγράμματος «Εφαρμοσμένη Οικονομική και Χρηματοοικονομική».

Στη συνεργασία του Διδακτορικού Προγράμματος του Τμήματος με το ΙΝΕ της ΓΣΕΕ δραστηριοποιούνται, άμεσα και έμμεσα, δώδεκα μέλη ΔΕΠ.

1.1.3 Πόσοι προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί φοιτητές του Τμήματος συμμετείχαν σε αυτά;

Δέκα (10) μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες του τμήματος συμμετείχαν ως εκπαιδευτές στη διδασκαλία των μαθημάτων στην κατεύθυνση «Εφαρμοσμένη Ελεγκτική και Λογιστική» του μεταπτυχιακού προγράμματος «Εφαρμοσμένη Οικονομική και Χρηματοοικονομική».

Στη συνεργασία του Διδακτορικού Προγράμματος του Τμήματος με το ΙΝΕ της ΓΣΕΕ δραστηριοποιούνται, άμεσα και έμμεσα, τριάντα οκτώ διδακτορικοί φοιτητές.

1.1.4 Πώς αναγνωρίζεται και προβάλλεται η επιστημονική συνεργασία του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς;

Η επιστημονική συνεργασία του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς προωθείται μέσω των ανακοινώσεων στον τύπο

Η συνεργασία του Διδακτορικού Προγράμματος του Τμήματος με το ΙΝΕ της ΓΣΕΕ δημοσιοποιεί το ερευνητικό της έργο με ποικίλους τρόπους. *Πρώτον*, μέσα από συνεντεύξεις τύπου που διοργανώνονται τόσο στο κτήριο της ΓΣΕΕ, στην Οδό Πατησίων, όσο και σε χώρους του Πανεπιστημίου, όπου μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, ο Πρόεδρος και μέλη του προεδρείου της ΓΣΕΕ και μέλη ΔΕΠ από άλλα ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια ενημερώνουν τον τύπο και το κοινό για τα πορίσματα της συνεργασίας. *Δεύτερον*, με επιστημονικές εκδόσεις στα ελληνικά και αγγλικά της συνεργασίας πανελλαδικής αλλά και διεθνούς εμβέλειας. *Τρίτον*, από την ιστοσελίδα του Τμήματος αλλά και από ειδική ιστοσελίδα της Συνεργασίας γενικότερα και του ΠΑΦΕΑΚ (Παρατηρητηρίου Φτώχειας, Εισοδημάτων, Ανισοτήτων και Κοινωνικού Αποκλεισμού) ειδικότερα. *Τέταρτον*, από τα συνέδρια που διοργανώνονται σχετικά.

6.2 Δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς

6.2.1 Υπάρχουν μηχανισμοί και διαδικασίες για την ανάπτυξη συνεργασιών; Πόσο αποτελεσματικοί είναι κατά την κρίση σας;

Υπάρχουν αρκετές διαδικασίες για την ανάπτυξη συνεργασιών, οι οποίες όμως δεν είναι τόσο έντονες όσο θα προσδοκούσαμε.

Η υπογραφή της τετραετούς συμφωνίας μεταξύ του Διδακτορικού Προγράμματος στις Οικονομικές Επιστήμες UADPhilEcon του Τμήματος και του Ινστιτούτου Εργασίας (ΙΝΕ) της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (ΓΣΕΕ), με προϋπολογισμό ύψους €600000, επετεύχθη μετά από επισταμένες προσπάθειες μελών ΔΕΠ του Τμήματος, του Προέδρου της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών και του Διευθυντή του Διδακτορικού Προγράμματος. Οι παραπάνω ανέλαβαν σημαντικές πρωτοβουλίες, επένδυσαν χρόνο και ενέργεια στην εκπόνηση της πρότασης συνεργασίας η οποία και τελικά υπεγράφη.

6.2.2 Πώς αντιμετωπίζουν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών;

Άποψη 1

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος αντιμετωπίζουν τέτοιες συνεργασίες με τον απαιτούμενο βαθμό σοβαρότητας. Κάθε πρόταση συνεργασίας κρίνεται στην βάση των ακαδημαϊκών αξιών που υπηρετεί, των κινδύνων εμπορευματοποίησης της γνώσης και του δημόσιου πανεπιστημίου και της αξίας των δυναμικών αποτελεσμάτων της για την πανεπιστημιακή κοινότητα και, γενικότερα, την κοινωνία.

Άποψη 2

Αρκετά μέλη ΔΕΠ του τμήματος αντιμετωπίζουν την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών με κάποιο σκεπτικισμό αναφορικά με τα οφέλη που θα προσδώσουν στο τμήμα και κατ' επέκταση στους φοιτητές αυτού τέτοιου είδους συνεργασίες.

6.2.3 Πώς αντιμετωπίζουν οι ΚΠΠ φορείς την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών;

Άποψη 1

Με ενθουσιασμό, εφόσον οι προσπάθειες της ακαδημαϊκής κοινότητας είναι σοβαρές, μετρημένες και προσδίδουν κύρος και ουσιαστική γνώση στις δικές τους προσπάθειες.

Άποψη 2

Οι ΚΠΠ φορείς αντιμετωπίζουν την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών με ακόμα μεγαλύτερο σκεπτικισμό.

6.2.4 Διαθέτει το Τμήμα πιστοποιημένα εργαστήρια για παροχή υπηρεσιών;

Το Τμήμα δεν διαθέτει ακόμα πιστοποιημένα εργαστήρια για παροχή υπηρεσιών.

Ωστόσο, το Τμήμα παρέχει σειρές μαθημάτων (πχ πληροφορικής και παιδαγωγικής) που παρέχουν επάρκεια και αναγνωρίζονται από το ΑΣΕΠ.

6.2.5 Αξιοποιούνται οι εργαστηριακές υποδομές του Τμήματος στις συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς;

Μέχρι στιγμής οι εργαστηριακές υποδομές του τμήματος δεν έχουν χρησιμοποιηθεί στις συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς.

6.3 Δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς.

6.3.1 Ανακοινώνονται τα αποτελέσματα των έργων συνεργασίας σε ειδικά περιοδικά ή στον τύπο;

Τα αποτελέσματα των συνεργασιών ανακοινώνονται σε επιστημονικά κείμενα.

6.3.2 Οργανώνει ή συμμετέχει το Τμήμα σε εκδηλώσεις με σκοπό την ενημέρωση ΚΠΠ φορέων σχετικά με τους σκοπούς, το αντικείμενο και το παραγόμενο έργο του Τμήματος;

Αναφερόμαστε στις συνεντεύξεις τύπου, τα συνέδρια και τις εκδόσεις της Συνεργασίας του Διδακτορικού Προγράμματος στις Οικονομικές Επιστήμες UADPhilEcon του Τμήματος με το Ινστιτούτο Εργασίας (INE) της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (ΓΣΕΕ) - βλ. παραπάνω.

Το Τμήμα συμμετέχει σε εκδηλώσεις με σκοπό την ενημέρωση ΚΠΠ φορέων περιοδικά, εφόσον προσκαλείται και εφόσον το ίδιο οργανώνει παρόμοιες δραστηριότητες.

6.3.3 Υπάρχει επαφή και συνεργασία με αποφοίτους του Τμήματος που είναι στελέχη ΚΠΠ φορέων;

Μια τέτοιου είδους συνεργασία βρίσκεται σε εμβρυακό στάδιο και επί του παρόντος υπάρχει πολύ περιορισμένη επαφή.

6.4 Σύνδεση της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία.

6.4.1 Σύνδεση της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία.

Με σχετικές προσκλήσεις στελεχών για παροχή διαλέξεων

6.4.2 Εντάσσονται οι εκπαιδευτικές επισκέψεις των φοιτητών σε ΚΠΠ χώρους στην εκπαιδευτική διαδικασία;

Μέσω της πρακτικής άσκησης πολλοί φοιτητές εκπαιδεύονται και εργάζονται σε ΚΠΠ χώρους.

6.4.3 Οργανώνονται ομιλίες / διαλέξεις στελεχών ΚΠΠ φορέων;

Οργανώνονται συστηματικά από στελέχη επιχειρήσεων ομιλίες σε φοιτητές – πολλές φορές στα πλαίσια μαθημάτων – προκειμένου οι φοιτητές να μυηθούν στους κλάδους της οικονομίας και να αντιληφθούν τι είναι αυτό που τους αντιπροσωπεύει.

6.4.4 Απασχολούνται στελέχη ΚΠΠ φορέων ως διδάσκοντες;

Τα στελέχη ΚΠΠ δεν απασχολούνται ως διδάσκοντες, παρά μόνο για να δώσουν κάποιες διαλέξεις

6.5 Συμβολή του τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη.

6.5.1 Πόσο σταθερές και βιώσιμες είναι οι υπάρχουσες συνεργασίες;

Οι συνεργασίες που υπάρχουν μέσω ερευνητικών προγραμμάτων είναι εξαιρετικά σταθερές και βιώσιμες.

6.5.2 Συνάπτονται προγραμματικές συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ Τμήματος και ΚΠΠ φορέων;

Συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ τμήματος και ΚΠΠ φορέων συνάπτονται στην περίπτωση που το επιβάλλουν τα ερευνητικά προγράμματα συνεργασίας.

6.5.3 Εκπροσωπείται το Τμήμα σε τοπικούς και περιφερειακούς οργανισμούς και αναπτυξιακά όργανα;

Πολλά μέλη ΔΕΠ του τμήματος συμμετείχαν και εξακολουθούν να συμμετέχουν σε εγχώριους και διεθνείς οργανισμούς (διοικητές Τραπέζης Ελλάδος, αντιπρόεδρος Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας), σε Διοικητικά Συμβούλια επιχειρήσεων και τραπεζών, σε ερευνητικά κέντρα (επιστημονικοί υπεύθυνοι), υπουργεία, (υπουργοί, υφυπουργοί, γενικοί γραμματείς) στο χρηματιστήριο (επιτροπή κεφαλαιαγοράς, χρηματιστήριο αξιών, χρηματιστήριο παραγώγων).

6.5.4 Συμμετέχει ενεργά το Τμήμα στην εκπόνηση τοπικών /περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης;

Το Τμήμα συμμετέχει ενεργά στην εκπόνηση τοπικών και περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης, ανάλογα με την περίπτωση (π.χ. Τομέας Ιστορίας)

6.5.5 Υπάρχει διάδραση ή/και συνεργασία του Τμήματος με το περιβάλλον του, ιδίως με αντίστοιχα Τμήματα άλλων ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης;

Υπάρχουν σε σημαντικό βαθμό συνεργασίες με συναδέλφους άλλων τμημάτων της ημεδαπής και της αλλοδαπής, οι οποίοι διδάσκουν στο Τμήμα μας σαν επισκέπτες καθηγητές.

6.5.6 Αναπτύσσει το Τμήμα και διατηρεί σχέσεις με την τοπική και περιφερειακή κοινωνία, καθώς και με την τοπική, περιφερειακή ή/και εθνική οικονομική υποδομή;

Το Τμήμα συμμετέχει και διατηρεί σε σημαντικό βαθμό σχέσεις με την τοπική, περιφερειακή και οικονομική υποδομή.

6.5.7 Πώς συμμετέχει το Τμήμα στα μείζονα περιφερειακά, εθνικά και διεθνή ερευνητικά και ακαδημαϊκά δίκτυα;

Το τμήμα συμμετέχει στα περιφερειακά, εθνικά και διεθνή ερευνητικά και ακαδημαϊκά δίκτυα σε σημαντικό βαθμό κυρίως μέσω ερευνητικών προγραμμάτων, τα οποία βοηθούν εκτός των άλλων και στην ανάπτυξη υποανάπτυκτων περιοχών της Ελλάδας.

6.5.8 Το Τμήμα διοργανώνει ή/και συμμετέχει στη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων που απευθύνονται στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον;

Το Τμήμα διοργανώνει και συμμετέχει στη διοργάνωση εκδηλώσεων που αφορούν την κοινωνία. Παράδειγμα αυτής της δράσης του Τμήματος, πρόσφατα, αποτελεί η οικονομική κρίση του 2008, όπου και διοργανώθηκε μία σειρά από διαλέξεις - από επιφανείς οικονομολόγους και μεγάλα στελέχη επιχειρήσεων - που αφορούσαν τις πηγές τη κρίσης και τους τρόπους αντιμετώπισης αυτής.

Το Διδακτορικό Πρόγραμμα στις Οικονομικές Επιστήμες UADPhilEcon του Τμήματος διοργανώνει ετήσια δημόσια διάλεξη, με μεγάλη εμβέλεια στην κοινωνία, με θέμα την διασύνδεση οικονομικών και φιλοσοφίας. Ακόμα, διοργανώνει πολιτιστικά γεγονότα, π.χ. πρόσφατη συναυλία Αμερικανού καθηγητή-μουσικού, τα οποία ελκύουν το ενδιαφέρον πλατύτερου κοινού.

7. Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα της στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αποτύπωσης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
- β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

7.1 Πώς κρίνετε τη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

Το Τμήμα δεν έχει τις δυνατότητες να αναπτύξει στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης όπως αναφέρεται παρακάτω.

7.2 Πώς κρίνετε τη διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

-

Προχωρούμε στην αναλυτική θεώρηση του 7.1 .

7.1 Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

7.1.1 Υπάρχει διαδικασία διαμόρφωσης συγκεκριμένου βραχυ-μεσοπρόθεσμου (λ.χ. 5ετούς) σχεδίου ανάπτυξης; Πόσο αποτελεσματική κρίνετε ότι είναι η διαδικασία αυτή;

Το Τμήμα ως όργανο περιορίζεται από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο ως προς κρίσιμους παράγοντες της ανάπτυξης του όπως: αριθμός φοιτητών, θέσεις μελών ΔΕΠ, κατανομή θέσεων μελών ΔΕΠ στα γνωστικά αντικείμενα, διαθέσιμοι πόροι από τον τακτικό προϋπολογισμό, έλλειψη ευελιξίας στη διάθεση πόρων. Επομένως, τα Προγράμματα Σπουδών που βρίσκονται στον αποκλειστικό έλεγχό μας αποτελούν τα μόνα διαθέσιμα εργαλεία και όπως ήδη αναφέραμε πρόσφατα (2009) έλαβε χώρα μία μεγάλη ανανέωση. Αντίστοιχα για τα ΠΜΣ και το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών.

7.1.2 Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης αυτού του σχεδίου ανάπτυξης; Πόσο αποτελεσματική κρίνετε ότι είναι;

Όσον αφορά τα Προγράμματα Σπουδών, προκηρύξεις θέσεων προσωπικού και ανάπτυξη υποδομών το Τμήμα προβαίνει σε συνεχή παρακολούθηση.

7.1.3 Υπάρχει διαδικασία δημοσιοποίησης αυτού του σχεδίου ανάπτυξης και των αποτελεσμάτων του;

-

7.1.4 Ποια είναι η συμμετοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας στη διαμόρφωση και παρακολούθηση της υλοποίησης, και στη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των αναπτυξιακών του στρατηγικών;

-

7.1.5 Συγκεντρώνει και αξιοποιεί το Τμήμα τα απαιτούμενα για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό της ακαδημαϊκής ανάπτυξης του στοιχεία και δείκτες;

Το Τμήμα παρακολουθεί συστηματικά στοιχεία που αφορούν: βαθμολογικές επιδόσεις, κατανομή προτιμήσεων ως προς τα προσφερόμενα μαθήματα και τις κατευθύνσεις σπουδών, συμμετοχή και διεκπεραίωση εξεταστικής διαδικασίας. Αξιοποιεί τα στοιχεία αυτά για τη βελτίωση των σπουδών και τη λειτουργία του Τμήματος.

7.1.6 Τι προσπάθειες κάνει το Τμήμα προκειμένου να προσελκύσει μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου;

Οι προσπάθειες του Τμήματος για προσέλκυση περιορίζονται σε επικοινωνίες των μελών ΔΕΠ. Όπως όλα τα Ελληνικά Πανεπιστήμια το Τμήμα δεν διαθέτει πόρους και άλλα μέσα ώστε να παράσχει κίνητρα για την προσέλκυση μελών υψηλού ακαδημαϊκού επιπέδου.

7.1.7 Πώς συνδέεται ο προγραμματισμός προσλήψεων και εξελίξεων μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού με το σχέδιο ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

-

7.1.8 Πόσους φοιτητές ζητάει τεκμηριωμένα το Τμήμα ανά έτος; Πόσοι φοιτητές τελικά σπουδάζουν ανά έτος και ποια είναι η προέλευσή τους ανά τρόπο εισαγωγής (εισαγωγικές εξετάσεις, μετεγγραφές, ειδικές κατηγορίες, κλπ);

Το Τμήμα, τα τελευταία χρόνια, με το σχετικό έγγραφο που αποστέλλει στη Σύγκλητο ζητά σταθερά 200 φοιτητές.

Για τον αριθμό των φοιτητών επαναλαμβάνομε τον Πίνακα 0-1

Πίνακας 0-1. Εξέλιξη αριθμού εισακτέων στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

	2009-2008	2008-2007	2007-2006	2006-2005	2005-2004
Εισαγωγικές εξετάσεις	322	335	334	375	373
Μετεγγραφές	8	13	11	13	25
Πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ	11	17	19	21	18
Άλλες Κατηγορίες	31	30	39	43	47
Σύνολο	372	395	403	452	463

Επεξηγήσεις: Στη γραμμή «Μετεγγραφές» αναγράφεται ο καθαρός αριθμός μετεγγραφόμενων φοιτητών (εισροές-εκροές προς και από το Τμήμα)

Ωστόσο, η προέλευσή των φοιτητών αφορά σε κεντρικές αποφάσεις του ΥΠΕΠΘ (εισαγωγικές εξετάσεις, μετεγγραφές, ειδικές κατηγορίες, κλπ).

7.1.9 Τι προσπάθειες κάνει το Τμήμα προκειμένου να προσελκύσει φοιτητές υψηλού επιπέδου;

Στηρίζεται στην ποιοτική δουλειά του και τη σχετική διάχυση αυτής της πληροφορίας στην Κοινωνία.

Διαθέτει ένα σύγχρονο ΠΜΣ με χρήσιμες ειδικεύσεις

Αναπτύσσει συνεργασίες με άλλα τμήματα και πανεπιστήμια για επιμέρους ΠΜΣ (διοίκηση τηλεπικοινωνιών, διοίκηση υγείας, μαθηματικά αγοράς και παραγωγής κλπ).

Διαθέτει ένα σύγχρονο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών.

8. Διοικητικές Υπηρεσίες και Υποδομές

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των διοικητικών υπηρεσιών και των υποδομών του, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αποτύπωσης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
- β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

Τίθενται οι ερωτήσεις, οι οποίες στη συνέχεια απαντώνται αναλυτικά:

8.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών;

8.2. Πώς κρίνετε τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας;

8.3. Πώς κρίνετε τις υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα;

8.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου);

8.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού;

8.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων;

Αναλυτική θεώρηση.

8.1. Αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών.

8.1.1 Πώς είναι στελεχωμένη και οργανωμένη η Γραμματεία του Τμήματος και των Τομέων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Γραμματέας Τμήματος και

Προσωπικό Γραμματείας: 8 άτομα (2 απουσιάζουν νομίμως)

Τα γραφεία της Γραμματείας του Τμήματος στεγάζονται στο κτήριο της οδού Πεσμαζόγλου 8, στον 3^ο όροφο (τηλ. 210 3223187, 210 3311185). Η Γραμματεία δέχεται τους φοιτητές στη θυρίδα του κτηρίου της οδού Αριστείδου 11 (ισόγειο), κάθε Δευτέρα-Τετάρτη-Παρασκευή 10.30-13.30.

Οι γενικές ανακοινώσεις που αφορούν τους φοιτητές του Τμήματος βρίσκονται αναρτημένες σε ειδικά πλαίσια δεξιά των θυρίδων της Γραμματείας. Παρουσιάζονται επίσης στην ιστοσελίδα του Τμήματος <http://www.econ.uoa.gr>.

Οι εργασίες που διεκπεραιώνονται από το Προσωπικό της Γραμματείας είναι οι εξής:

- Εγγραφές πρωτοετών, Κατατάξεις πτυχιούχων, Μετεγγραφές, υποτροφίες ΙΚΥ, ανανέωση φοιτητικού εισιτηρίου, Πανεπιστημιακή κατάσταση σίτισης, θεώρηση βιβλιαρίων νοσηλείας
- Δηλώσεις μαθημάτων, Καταχώριση βαθμολογίας, Ορκωμοσίες, Υποδοχή κοινού
- Πιστοποιητικά φοίτησης, πιστοποιητικά αναλυτικής βαθμολογίας, αντίγραφα πτυχίου, θέματα σχετικά με πρόγραμμα σπουδών (βαθμολογία, μαθήματα, κατάλογοι πτυχιούχων, ορκωμοσία), Αντίγραφα πτυχίων, περγαμηνές, αποφοιτήρια (διαγραφές) αναστολή σπουδών και φοιτητικά δάνεια. Υποδοχή κοινού
- Καθαρογραφή πρακτικών, εκτέλεση αποφάσεων, ορισμός εκλεκτορικών σωμάτων και διεκπεραίωση αλληλογραφίας τους
- Σύνταξη ωρολογίων προγραμμάτων, προγραμμάτων εξετάσεων και επιτηρήσεων, διαδικασία πρόσληψης επιστημόνων Π.Δ. 407
- Καταχώριση βαθμολογίας, Κατάσταση πτυχιούχων, Ορκωμοσίες
- Πιστοποιητικά, Υποδοχή κοινού
- Καθήκοντα Κλητήρα

Το προσωπικό της Γραμματείας συνίσταται από οκτώ (8) μέλη, εκ των οποίων τα δύο (2) μέλη απουσιάζουν, το ένα (1) είναι κλητήρας. Εξ αυτών, τα δύο (2) πτυχιούχοι.

Η στελέχωση είναι ανεπαρκής και ελλιπής, όπως ήδη αναφέρθηκε, και ως εκ τούτου είναι απόλυτα απαραίτητο και αποτελεί επιτακτική ανάγκη να ενισχυθεί η Γραμματεία με τουλάχιστον δύο (2) διοικητικά στελέχη ΠΕ και δύο (2) επιπλέον διοικητικά στελέχη εξειδικεύσεως Πληροφορικής.

Πλην του Τομέα IV, οι Τομείς δεν διαθέτουν γραμματειακή στήριξη.

8.1.2 Πόσο αποτελεσματικές θεωρείτε πως είναι οι παρεχόμενες υπηρεσίες και το ωράριο λειτουργίας της Γραμματείας του Τμήματος και των Τομέων για την εξυπηρέτηση των αναγκών του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;

Οι υπηρεσίες πάσχουν και λόγοι αναφέρονται στο 8.1.1.

8.1.3 Πόσο αποτελεσματική είναι η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος; Πόσο ικανοποιητική για τις ανάγκες του Τμήματος είναι

- (α) η οργάνωση και το ωράριο λειτουργίας της Βιβλιοθήκης;
- (β) των Υπηρεσιών Πληροφόρησης;

- Η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος είναι αποτελεσματική.
- Για τη Βιβλιοθήκη βλπ παρακάτω σχετική εκτενή αναφορά.
- Για τις Υπηρεσίες Πληροφόρησης, υπάρχει περιθώριο βελτίωσης, αλλά και έντονη ανάγκη ενίσχυσης του προσωπικού.

8.1.4 Πώς είναι στελεχωμένα και πώς οργανώνονται τα Εργαστήρια ή/και τα Σπουδαστήρια του Τμήματος;

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Βλπ Παράρτημα 5 για εσωτερικούς κανονισμούς.

Α. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

(Δικτυακός τόπος: <http://it.econ.uoa.gr>)

Για εκτενή αναφορά των υπηρεσιών του Εργαστηρίου παρέχονται οι αναλυτικές εκθέσεις πεπραγμένων για τις περιόδους 1990-2000 και 2000-2009 (βλπ Παράρτημα 10) καθώς επίσης δίνεται μια περιγραφή της ηλεκτρονικής υποδομής του Τμήματος για το έτος 2000.

Το Εργαστήριο αυτό παρέχει την πληροφορική εκπαίδευση και επιμόρφωση των φοιτητών του Τμήματος.

Το Εργαστήριο Πληροφορικής λειτουργεί υπό την ευθύνη του Τομέα Μαθηματικών και Πληροφορικής και είναι προσωρινά εγκατεστημένο στον 1ο και τον 6ο όροφο της οδού Ευριπίδου 14 (η βασική του εγκατάσταση είναι στο υπό ανακαίνιση κτήριο στο ΜΘΕ, Μασσαλίας, 3ος όροφος). Επικουρεί το εκπαιδευτικό έργο των μελών ΔΕΠ του Τμήματος που χρειάζονται υπολογιστική στήριξη και παρέχει επιμορφωτικά σεμινάρια χειρισμού υπολογιστών, εφαρμογών πληροφορικής, προγραμματισμού και διαδικτυακών εφαρμογών (τρεχόντως παρέχεται σεμινάριο στην η-διακυβέρνηση και εργαστήριο στην ανάπτυξη ιστότοπων). Το Εργαστήριο, από την ίδρυσή του (1990) έως σήμερα έχει εκπαιδεύσει περισσότερους από 20000 φοιτητές (έως το έτος 2000 εκπαιδεύε και φοιτητές της Σχολής ΝΟΠΕ, ενώ έως το έτος 2004 και φοιτητές του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης). Αυτό κατέστη δυνατό με ελάχιστα μέσα, λίγο προσωπικό και αποτελεσματική οργάνωση.

Ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός του Εργαστηρίου συνίσταται από 50 σύγχρονα PC που λειτουργούν με Windows XP σε δύο τοπικά δίκτυα και πρόσβαση στο Διαδίκτυο μέσω του δικτύου του Πανεπιστημίου. Η βιβλιοθήκη λογισμικού του Εργαστηρίου περιλαμβάνει πλέον του Microsoft Office, τίτλους πολυμέσων στατιστικής και μαθηματικών, την IMSL σε έκδοση Fortran, το σύστημα SAS (στρατηγική ανάλυση, στατιστική και επιχειρησιακή έρευνα), το μαθηματικό πρόγραμμα Mathematica, τη φοιτητική έκδοση του GAMS, διάφορες γλώσσες προγραμματισμού κλπ.

B. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

(Δικτυακός τόπος: <http://learningsupport.elke.uoa.gr>)

Για εκτενή αναφορά βλπ Παράρτημα 5.

Πρόκειται για εργαστήριο μελέτης της ανάπτυξης επιχειρηματικότητας στα πλαίσια του τομέα Ανάπτυξης και Προγραμματισμού. Ο ρόλος του εργαστηρίου είναι:

A) Ερευνητικός: Πραγματοποιείται επισταμένη μελέτη του φαινομένου της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα και σύγκριση με τις διεθνείς εξελίξεις. Το ερευνητικό αποτέλεσμα είναι μια σειρά επιστημονικών άρθρων και μελετών που καλύπτουν το φάσμα της ανάπτυξης επιχειρηματικότητας και θα δημοσιευθούν σε μεγάλα επιστημονικά περιοδικά του εξωτερικού.

B) Συμβουλευτικός: Το εργαστήριο παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη σε υποψήφιους νέους επιχειρηματίες αποφοίτους του ΕΚΠΑ και μη, οι οποίοι ενδιαφέρονται να ξεκινήσουν την δική τους επιχειρηματική προσπάθεια και χρειάζονται ενημέρωση, πληροφόρηση και υποστήριξη.

Γ. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ

Πρόκειται για το πρώτο εργαστήριο στην Ελλάδα όπου διεξάγονται πειραματικές μελέτες, υπό αυστηρές εργαστηριακές συνθήκες, στην οικονομική και κοινωνική θεωρία. Η πειραματική προσέγγιση σε βασικά ζητήματα της οικονομικής επιστήμης βασίζεται στην παρακολούθηση της συμπεριφοράς ατόμων υπό εργαστηριακές συνθήκες με στόχο την εμπειρική μελέτη, την επαλήθευση ή την απόρριψη συγκεκριμένων οικονομικών και κοινωνικών θεωριών. Τα άτομα (α) επιλέγονται με συγκεκριμένα κριτήρια, (β) επικοινωνούν μεταξύ τους μέσω υπολογιστή στο πλαίσιο κανόνων που έχουν καθορίσει οι ερευνητές, (γ) αμείβονται βάσει κανόνων οι οποίοι στόχο έχουν να δώσουν στα άτομα τα κατάλληλα κίνητρα ώστε να συμπεριφέρονται με τρόπο που να καταδεικνύει την ορθότητα ή μη των εξεταζόμενων θεωριών.

Αντίστοιχη εμπειρία στο εξωτερικό: Από το 1980 η πειραματική οικονομική (experimental economics) έχει αναδειχθεί σε ένα σημαντικότερο ερευνητικό κλάδο ο οποίος, σε συνδυασμό με την αυξανόμενη σημασία της θεωρίας παιγνίων, αποτελεί πλέον ισχυρότατο πόλο έλξης στους κόλπους της οικονομικής θεωρίας. Δεν υπάρχει φημισμένο τμήμα οικονομικών επιστημών το οποίο να μην διαθέτει εργαστήριο πειραματικών μελετών. Τα αποτελέσματα των μελετών τους δημοσιεύονται στα γνωστά διεθνή περιοδικά και αποτελούν αντικείμενο συζητήσεων σε σεμινάρια, συμπόσια και συνέδρια παγκοσμίως. Στελέχη του Εργαστηρίου Πειραματικών Ερευνών στις Οικονομικές και Κοινωνικές Θεωρίες του Πανεπιστημίου Αθηνών έχουν πρωτοστατήσει στην ίδρυση δύο τέτοιων εργαστηρίων στο εξωτερικό.

Δ. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Πρόκειται για εργαστήριο που αναπτύσσει ερευνητικό έργο σε υπολογισμούς βελτιστοποιήσεων υψηλής κλίμακας. Επίσης αναπτύσσονται και σχετικές οικονομικές εφαρμογές που απαιτούν υπολογισμούς. Τα ερευνητικά αποτελέσματα έχουν βρει ευμενή αποδοχή σε διεθνή συνέδρια όπου παρουσιάζονται, έχουν λάβει δύο διεθνή βραβεία και σχετικά επιστημονικά άρθρα δημοσιεύονται σε διακεκριμένα διεθνή περιοδικά.

Για εκτενή αναφορά βλπ Παράρτημα 5.

Ε. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

Το Εργαστήριο Επενδυτικών Εφαρμογών (ΕΠΕΦΑ) λειτουργεί στο πλαίσιο του Τομέα Οικονομικής των Επιχειρήσεων και Χρηματοοικονομικής και βρίσκεται στο 2ο όροφο της Σταδίου 5. Σκοπός του ΕΠΕΦΑ είναι η μεθοδική επιστημονική ανάλυση και μελέτη επίκαιρων θεμάτων της χρηματοοικονομικής και της οικονομικής των επιχειρήσεων για την επίλυση θεμάτων και προβλημάτων που αντιμετωπίζουν δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς. Μεταξύ άλλων το ΕΠΕΦΑ στοχεύει:

1. στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών, ερευνητικών και συναφών δραστηριοτήτων σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τον κανονισμό έρευνας του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Πανεπιστημίου.
2. στην οργάνωση σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων, διαλέξεων, καθώς και την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων.
3. σε κάθε μορφή συνεργασία με κέντρα ερευνών και ακαδημαϊκά ιδρύματα, Ελληνικά και Αλλοδαπά, εφόσον οι επιστημονικοί στόχοι συμπίπτουν, συμβαδίζουν και αλληλοσυμπληρώνονται με αυτούς του εργαστηρίου.
4. σε συνεργασίες με Δημόσιους φορείς, Οργανισμούς, Ινστιτούτα και ιδιωτικές εταιρίες, με σκοπό τη συμβολή στη μελέτη και στην ανάπτυξη λύσεων για την αντιμετώπιση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν σημαντικοί κλάδοι και η Ελληνική οικονομία.

8.1.5 Πόσο αποτελεσματική θεωρείτε πως είναι η λειτουργία τους;

Απαντήθηκε παραπάνω.

8.1.6 Πώς υποστηρίζονται οι υποδομές και υπηρεσίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών του Τμήματος; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Οι υποδομές και υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών υποστηρίζονται κεντρικά από το Ίδρυμα.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, το Τμήμα είναι εγκατεστημένο σε διάφορα κτήρια στο κέντρο της Αθήνας. Ως εκ τούτου χρειάζεται μεγάλη υποστήριξη σε θέματα δικτυώσεων. Επιπλέον, επειδή είναι μακριά από τις εγκαταστάσεις της Πανεπιστημιούπολης του Ζωγράφου παρουσιάζεται δυστοκία στην άμεση εξυπηρέτηση των μελών ΔΕΠ σε θέματα hardware, software και τηλεπικοινωνιών και δικτύων, παρόλο που πρόθυμα ενεργοποιούνται τα στελέχη πληροφορικής. Η διά ζώσης πληροφοριακή στήριξη

παρέχεται με αποστολή τεχνικού προσωπικού. Η τηλεφωνική υποστήριξη λειτουργεί ικανοποιητικά.

Επιπλέον, βρίσκεται σε εξέλιξη εργασία εκσυγχρονισμού της μηχανογράφησης της Γραμματείας στο πλαίσιο της ομογενοποίησης τέτοιων εργασιών από το ΕΚΠΑ.

8.2 Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας.

Προλεγόμενα

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

α. Φοιτητική Μέριμνα

Η ιδιότητα του φοιτητή αποκτάται με την εγγραφή του και αποβάλλεται με τη λήψη του πτυχίου. Η ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών είναι 8 εξάμηνα.

Οι φοιτητές για διάστημα 6 ετών από την εγγραφή τους (συνολικά 12 εξάμηνα) έχουν:

- πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη (χορηγείται βιβλιάριο υγείας). Πληροφορίες: Υγειονομική Υπηρεσία Πανεπ/κής Λέσχης, Ιπποκράτους 15,
- δωρεάν σίτιση (Γραφ. συσσιτίου, Ιπποκράτους 15) ανάλογα με την οικονομική τους κατάσταση,
- δωρεάν στέγαση σε ξενοδοχεία του κέντρου της Αθήνας, ανάλογα με την οικονομική τους κατάσταση (για τις προϋποθέσεις στέγασης υπάρχουν αναρτημένες αναλυτικές ανακοινώσεις),
- δωρεάν παροχή συγγραμμάτων, σημειώσεων κλπ. Εκδίδεται ειδική ανακοίνωση για τον τόπο και τρόπο διανομής των συγγραμμάτων.
- διευκολύνσεις στις μετακινήσεις τους (χορηγείται ειδική ταυτότητα),
- δικαίωμα χορήγησης υποτροφίας από το ΙΚΥ (Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών, Λυσικράτους 14) ή από Κληροδοτήματα του Πανεπιστημίου (Χρ. Λαδά 6, 6ος όροφος) ανάλογα με τις επιδόσεις τους στα μαθήματα και την οικονομική τους κατάσταση
- συμμετοχή σε διεθνείς Παν/κές ανταλλαγές,

Επίσης στην Παν/κή Λέσχη λειτουργεί ο Πολιτιστικός όμιλος φοιτητών Παν. Αθηνών, με δραστηριότητες στον θεατρικό, χορευτικό, κινηματογραφικό και φωτογραφικό τομέα.

Από την Παν/κή Λέσχη, Ιπποκράτους 15, μπορούν να ενημερώνονται οι φοιτητές για μαθήματα ξένων γλωσσών (Διδασκαλείο), στέγη, εργασία (Γραφ. Δημ. Σχέσεων) και αθλητικές δραστηριότητες (Παν/κό Γυμναστήριο Παν/λης),

β. Ταμείο Αρωγής Φοιτητών

Σκοπός του Ταμείου είναι η ηθική και υλική σε είδος ή σε χρήμα ενίσχυση των φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών τους, που δεν μπορούν, κατά την κρίση της Διοικούσας Επιτροπής, να αντιμετωπισθούν διαφορετικά, όπως:

α) η βοήθεια φοιτητών που πάσχουν από σοβαρές παθήσεις καθώς και φοιτητών που βρίσκονται σε Νοσοκομεία

β) η χορήγηση οποιασδήποτε μορφής περίθαλψης πέραν απ' αυτή που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.

γ) η κάλυψη σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εν όλω ή εν μέρει, εξόδων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στο εξωτερικό, σε φοιτητές που πάσχουν από πολύ σοβαρό νόσημα

δ) η παροχή οικονομικού βοηθήματος, εφ' άπαξ ή περιοδικά για ορισμένο χρόνο, σε άπορους φοιτητές, ιδιαίτερα σε φοιτητές που κατάγονται από επαρχία ή από την αλλοδαπή.

ε) η παροχή οικονομικού επιδόματος σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών των φοιτητών, που βρίσκονται σε δυσχερή οικονομική θέση, έστω παροδικά, εξαιτίας οικογενειακών ή οικονομικών πληγμάτων

στ) η χορήγηση βοήθειας σε κάθε άλλη έκτακτη ανάγκη των φοιτητών

ζ) η συμπαράσταση του Πανεπιστημίου με κάθε τρόπο στους φοιτητές του που νοσηλεύονται σε Νοσοκομεία.

Πληροφορίες: Πανεπιστημιακή Λέσχη, Ιπποκράτους 15, 3ος όροφος, τηλ. 210 3688221-3688240-3688256.

γ. Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία (ΦμεΑ)

Στόχος της Μονάδας Προσβασιμότητας ΦμεΑ του Πανεπιστημίου Αθηνών είναι να πετύχει στην πράξη ισότιμη πρόσβαση στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πρόσβασης.

Η Μονάδα Προσβασιμότητας ΦμεΑ περιλαμβάνει:

- Υπηρεσία Καταγραφής Αναγκών των ΦμεΑ.
- Τμήμα Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας.
- Τμήμα Προσβασιμότητας στο Δομημένο Χώρο.
- Υπηρεσία Μεταφοράς.

Αξίζει να επισημανθεί η μέριμνα του Πανεπιστημίου με την πρόσφατη τοποθέτηση στην Αίθουσα Αγγελοπούλου (Αριστείδου 11) κυλιόμενης κλίμακας

8.2.1 Πώς εφαρμόζεται ο θεσμός του Σύμβουλου Καθηγητή;

Ατύπως τα μέλη ΔΕΠ λειτουργούν συμβουλευτικά προς τους φοιτητές. Ωστόσο στις διαδικασίες του Νέου Προγράμματος Σπουδών (2009) περικλείεται και ο θεσμός του Σύμβουλου Καθηγητή, ο οποίος έχει απασχολήσει επανειλημμένως τις ΓΣ του Τμήματος τα τελευταία δύο χρόνια.

8.2.2 Πόσο αποτελεσματικά υποστηρίζεται η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών;

Αρκετά ικανοποιητικά από πλευράς του Ιδρύματος, αλλά απουσιάζει η εσωτερική υποστήριξη.

8.2.3 Υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης των εργαζόμενων φοιτητών; Πόσο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της;

Βλπ παραπάνω, **Ταμείο Αρωγής Φοιτητών**.

8.2.4 Υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης των περισσότερο αδύναμων φοιτητών και εκείνων που δεν ολοκληρώνουν εμπρόθεσμα τις σπουδές τους; Πόσο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της;

Βλπ παραπάνω, **Ταμείο Αρωγής Φοιτητών**.

8.2.5 Παρέχονται υποτροφίες στους άριστους φοιτητές ή σε ειδικές κατηγορίες φοιτητών (πέραν των υποτροφιών του ΙΚΥ);

Βλπ παραπάνω, **Φοιτητική Μέριμνα**.

Επίσης αναφέρθηκε οι υποτροφίες «Μαθίλδης Βαρβαρέσου» στην ενότητα «Ερευνητικό Έργο».

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών χορηγεί κάθε χρόνο υποτροφίες για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό ή το εξωτερικό καθώς και βραβεία σε φοιτητές, συγγραφείς επιστημονικής πραγματείας κ.λπ. Οι υποτροφίες και τα βραβεία χορηγούνται, σύμφωνα με τη θέληση του διαθέτη κάθε κληροδοτήματος, με ορισμένες προϋποθέσεις, άλλοτε με διαγωνισμό και άλλοτε με επιλογή. Ο αριθμός των υποτρόφων δεν είναι συγκεκριμένος ή ο ίδιος κάθε χρόνο γιατί αυτό εξαρτάται από τα έσοδα κάθε κληροδοτήματος.

Περισσότερες πληροφορίες δίνονται από τη Διεύθυνση Κληροδοτημάτων του Πανεπιστημίου Αθηνών (Χρήστου Λαδά 6, 6ος όροφος στα τηλέφωνα: 210 3689131-4).

8.2.6 Υπάρχει συγκεκριμένη πολιτική του Τμήματος για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων στο Τμήμα φοιτητών; Πόσο αποτελεσματική είναι;

Υπάρχουν διαδικασίες εγγραφής με παράλληλη ενημέρωση για φοιτητικά θέματα (φοιτητικά εισιτήρια, βιβλιάρια υγείας, παροχή Οδηγού Σπουδών, ενημέρωση στον ιστότοπο του Τμήματος, φυλλάδιο – οδηγός για νεοεισαχθέντες, επίσημος χαιρετισμός από τον Πρόεδρο και το Τμήμα, κλπ) βλπ παράρτημα Οδηγός για νεοεισαχθέντες.

Επίσης παρέχεται από το Πανεπιστήμιο, Οδηγός για νεοεισερχόμενους φοιτητές.

8.2.7 Πώς συμμετέχουν οι φοιτητές στη ζωή του Τμήματος και του Ιδρύματος γενικότερα;

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Από τη δεκαετία του '60 λειτουργεί ο Σύλλογος Φοιτητών του Οικονομικού Τμήματος. Από τις πρώτες κιόλας στιγμές της δημιουργίας του έδωσε το δυναμικό του "παρών" σε κάθε κρίσιμη μάχη της νεολαίας και του φοιτητικού κινήματος, και κατάφερε να καταξιωθεί ως ένας από τους ισχυρότερους και σημαντικότερους του Πανεπιστημίου.

Οι αγώνες της γενιάς του 114, του 15% για την Παιδεία και η ηρωική πράξη αντίστασης και το ξεκίνημα της πτώσης της χούντας, η κατάληψη της Νομικής το '73, σηματοδοτούν τον πολιτικό και κοινωνικό χαρακτήρα της δράσης του. Σταθερά προσανατολισμένοι στις αρχές της δημοκρατίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της εθνικής ανεξαρτησίας και της λαϊκής κυριαρχίας, όπως αυτές εκφράζονται και μέσα από το καταστατικό της ΕΦΕΕ, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Οικονομικού παρεμβαίνουν με τον αγώνα τους, αντιστεκόμενοι σε κάθε αντικοινωνική και αντιακαδημαϊκή πολιτική.

Επιπλέον ο Σύλλογος έχει να επιδείξει μια σημαντική επιστημονική παρουσία, διοργανώνοντας συζητήσεις και εκδηλώσεις γύρω από διάφορα οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα.

Χρήσιμες πληροφορίες:

- Μέλος του Συλλόγου θεωρείται κάθε φοιτητής και φοιτήτρια του Τμήματος.
- Οικονομικές υποχρεώσεις από τα μέλη του δεν υπάρχουν - Ο Σύλλογος διοικείται από 9μελές Δ.Σ., το οποίο συγκροτείται μετά από τις φοιτητικές εκλογές που διενεργούνται κάθε χρόνο.
- Ανώτερο καθοδηγητικό όργανο του Συλλόγου είναι η Γενική Συνέλευση των φοιτητών.
- Δικαίωμα συμμετοχής στις διαδικασίες έχουν όλα τα μέλη ανεξαιρέτως, όπως και κάθε είδους και προσανατολισμού παρατάξεις (εκτός από αυτές που έχουν φασιστικό ή ακροδεξιό χαρακτήρα - σύμφωνα με το καταστατικό της ΕΦΕΕ της οποίας ο Σύλλογος είναι μέλος).
- Από τις διαδικασίες του Συλλόγου εκλέγονται και οι εκπρόσωποι των φοιτητών που συμμετέχουν στα διοικητικά όργανα του Πανεπιστημίου (Σύγκλητος, Δ.Σ., Γ.Σ. Τμήματος και τομείς).
- Οι εκπρόσωποι των φοιτητών στα διοικητικά όργανα του τμήματος συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση του προγράμματος σπουδών και σε όλες τις αποφάσεις που σχετίζονται με τις σπουδές.

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

Για την ψυχαγωγία και την ανάπτυξη της καλλιτεχνικής ταυτότητας των φοιτητών λειτουργεί ο Πολιτιστικός Όμιλος Φοιτητών ο οποίος περιλαμβάνει τον Θεατρικό, τον Χορευτικό, τον Κινηματογραφικό και τον Φωτογραφικό τομέα. Εκεί θα έχετε τη δυνατότητα να διοργανώσετε διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις και να ανακαλύψετε τις καλλιτεχνικές σας κλίσεις και δεξιότητες.

Ο **Θεατρικός τομέας** διοργανώνει μαθήματα υποκριτικής, ορθοφωνίας, και κνησιολογίας ενώ κάθε χρόνο πραγματοποιεί τέσσερις με πέντε παραστάσεις.

Ο **Χορευτικός τομέας** ιδρύθηκε το 1976. Το 1990 ο Τομέας άρχισε μια σειρά εκδηλώσεων σε κεντρικά θέατρα των Αθηνών που σήμερα έχει πάρει τη μορφή ετήσιου θεσμού.

Ο **Κινηματογραφικός τομέας** πραγματοποιεί προβολές ταινιών μικρού μήκους με καλεσμένους τους ίδιους τους σκηνοθέτες, κάνει παραγωγές ταινιών μικρού μήκους και διοργανώνει σεμινάρια.

Ο **Φωτογραφικός τομέας** είναι ο νεότερος από όλους, καθώς ιδρύθηκε το 1987. Τα σεμινάρια του τομέα συνίστανται στην περιγραφή και στην εκμάθηση της λειτουργίας της φωτογραφικής μηχανής, καθώς και στις τεχνικές και τους κανόνες που διέπουν τη φωτογραφική πρακτική.

Για να γίνετε μέλη του Π.Ο.Φ.Π.Α. αρκεί μια γραπτή αίτηση στο γραφείο που στεγάζεται στον ημιώροφο της Πανεπιστημιακής Λέσχης (Ιπποκράτους 15). Οι μέρες και οι ώρες λειτουργίας καθορίζονται από τα ίδια μέλη. Αν σας ενδιαφέρει, επικοινωνήστε με το 210 368 8205.

Μουσικό Τμήμα

Μουσικό Τμήμα Υπάρχει όμως και το Μουσικό Τμήμα της Λέσχης με σκοπό τη μουσική μόρφωση και την ανάπτυξη της μουσικής στο Πανεπιστήμιο, με μαθήματα, οργάνωση φοιτητικής χορωδίας, ορχήστρας, συναυλιών, κ.λπ.

Το Τμήμα στεγάζεται στον Δ' όροφο της Πανεπιστημιακής Λέσχης, Ιπποκράτους 15. Περισσότερες πληροφορίες για τις ακροάσεις κλπ. μπορείτε να πάρετε στα τηλέφωνα: 210 3612206, 210 3688229.

Οι φοιτητές ενημερώνονται για τις δραστηριότητες του Πανεπιστημίου στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών στο κεντρικό κτήριο. Φυσικά και σε άλλους χώρους πραγματοποιούνται πολλές και ενδιαφέρουσες εκδηλώσεις. Για όλα αυτά καθώς και για φοιτητικές δραστηριότητες και θέματα της Παιδείας μπορεί κανείς να ενημερωθεί από την δεκαπενθήμερη έκδοση **ΤΟ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ**. Η εφημερίδα διανέμεται δωρεάν από κεντρικά σημεία στις Σχολές, τα Τμήματα και τις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου.

8.2.8 Πώς υποστηρίζονται ειδικά οι αλλοδαποί φοιτητές που μετακινούνται προς το Τμήμα;

Υπάρχει σχετική μέριμνα από το Πανεπιστήμιο.

8.3 Υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα.

Προλεγόμενα

Αναφερόμαστε κατ' αρχήν στη Βιβλιοθήκη του Τμήματος και στη συνέχεια απαντούμε στις σχετικές ερωτήσεις.

Εσωτερικός Κανονισμός στο Παράρτημα 5

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ιστορικό:

Το Σπουδαστήριο του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών εμφανίζεται για πρώτη φορά στην Επετηρίδα του Πανεπιστημίου Αθηνών του έτους 1932 και σύμφωνα με πληροφορίες στην ίδρυσή του συνέβαλε ο καθηγητής του Τμήματος κος Ξενοφών Ζολώτας. Κατ' αρχάς και μέχρι το 1997 λειτουργούσε στο κτίριο της Νομικής Σχολής. Από το 1998 λειτουργεί στο χώρο του νέου Χημείου και καλύπτει τις εκπαιδευτικές ανάγκες του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών, των φοιτητών του καθώς και φοιτητών συγγενών σχολών. Παρέχει δυνατότητα χρήσης καθημερινά σε 160 φοιτητές σαν αναγνωστήριο και ανήκει σε μια από τις 12 Κεντρικές Βιβλιοθήκες του Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι μια σύγχρονη βιβλιοθήκη, με ιδιαίτερη αισθητική, που συνδυάζει την παραδοσιακή με την ηλεκτρονική βιβλιοθήκη. Επί πλέον διαθέτει αίθουσα ηλεκτρονικών υπολογιστών στην οποία οι χρήστες μπορούν να κάνουν βιβλιοθηκονομικές και άλλες αναζητήσεις σε βάσεις δεδομένων και στο Internet. Επίσης, στον τεχνικό εξοπλισμό της βιβλιοθήκης περιλαμβάνονται 3 φωτοτυπικά μηχανήματα και άλλοι τόσοι εκτυπωτές με αντίστοιχους καρτοδέκτες μέσω των οποίων οι χρήστες φωτοτυπούν ή εκτυπώνουν στοιχεία που τους ενδιαφέρουν.

Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας της Βιβλιοθήκης βρίσκεται στο Παράρτημα 5 της εν λόγω έκθεσης.

Συλλογή:

Γνωστικό Αντικείμενο:

Οικονομική Επιστήμη και συναφείς κλάδοι

Βιβλία:

Η συλλογή περιλαμβάνει 20000 τίτλους βιβλίων που χρονολογούνται από τις αρχές του 20 αιώνα έως σήμερα και χωρίζεται σε παλαιά και νέα.

Περιοδικά:

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει 170 τίτλους περιοδικών, 16 από τους οποίους αποτελούν τρέχουσες συνδρομές. Επίσης διατίθεται μεγάλος αριθμός τίτλων στις βάσεις των Ηλεκτρονικών Περιοδικών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η λίστα με τα περιοδικά της Βιβλιοθήκης σε έντυπη μορφή που συνεχίζει να παίρνει η Βιβλιοθήκη είναι η παρακάτω. Βέβαια υπάρχουν γύρω στους 180 τίτλοι περιοδικών που υπάρχουν από ιδρύσεως της Βιβλιοθήκης αλλά δεν ανανεώνονται πλέον καθώς τους βρίσκουμε ηλεκτρονικά.

Αναφέρεται η πρώτη χρονιά και το τελευταίο τεύχος του αντίστοιχου περιοδικού αλλά κάποια απ' αυτά είναι ελλιπή. Εικόνα μπορεί κάποιος να έχει και από τον ΟΡΑC του Πανεπιστημίου

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΣΕ ΕΝΤΥΠΗ ΜΟΡΦΗ

Antitrust Bulletin (1998 - Vol. 52 no 3-4 Fall-Winter 2007)
Economic Development and Cultural Change (1968 - Vol. 56 no 1 October 2007)
Economist _UK Edition (1952 - November 2007)
Harvard Business Review (1970 - Vol. 85 no 12 December 2007)
Industrial and Labor Relations Review (1976 - Vol. 61 no1 October 2007)
International Journal of Political Economy (Vol. 36 no 3 Fall 2007)
Journal of Economic Literature (1969 - Vol. 45 no 3 September 2007)
American Economic Review (1939 - Vol. 97 no 5 December 2007)
Journal of Economic Perspective (1987 - Vol. 21 no3 Summer 2007)
Journal of Political Economy (1939 - Vol. 115 no 6 December 2007)
Journal of Post Keynesian Economics (1978 - Vol. 29 no 4 Summer 2007)
Journal of the American Statistical Association - Print & Internet (1968 - Vol. 102 no 480 December 2007)
Management Science (1989 - Vol. 53 no12 December 2007)
Revue Historique (1991 - No. 644 October 2007)
Science and Society (2001 - Vol. 71 no4 October 2007)
Studies in Political Economy : Socialist review (Vol. 80 Autumn 2007)

Έχουμε ενημέρωση ότι βρίσκεται σε εξέλιξη ο διαγωνισμός για την προμήθεια των ετών 2008, 2009 και 2010.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ

Μέσω της Βιβλιοθήκης μας έχουμε πρόσβαση στην βάση δεδομένων JSTOR, <http://www.jstor.org/> , για οικονομικά θέματα, την οποία ανανεώνουμε κάθε χρόνο με χρήματα του Τμήματος

Πληροφορίες για τις Βιβλιοθήκες και τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες που παρέχουν υπάρχουν στην σελίδα <http://www.lib.uoa.gr>.

Το ΕΚΠΑ παρέχει, μέσω του Δικτύου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (HEAL-Link), ηλεκτρονική πρόσβαση, σε περισσότερους από 9000 τίτλους περιοδικών με ευρεία θεματική κάλυψη.

Όμως τους τελευταίους μήνες (3ο τρίμηνο 2009) οι Βιβλιοθήκες δεν έχουν πρόσβαση σε πολλούς τίτλους ηλεκτρονικών περιοδικών. Παρακάτω παραθέτομε μια ανακοίνωση από το Σύνδεσμο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών που μας πληροφορεί για την πρόσβαση στα ηλεκτρονικά επιστημονικά περιοδικά.

Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Σ.Ε.Α.Β./HEAL-Link), σε συνέχεια προηγούμενης ανακοίνωσής του, πληροφορεί την ακαδημαϊκή και ερευνητική κοινότητα για τα ακόλουθα:

1. Παρά την ολοκλήρωση της ένταξης του έργου της οριζόντιας δράσης των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών «Έρευνα και καινοτομία στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες», το ΥπΕΠΘ δεν θα προχωρήσει προς το παρόν στην υλοποίηση του Υποέργου που αφορά στην πληρωμή των συνδρομών των ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών λόγω της μη ολοκλήρωσης ακόμα των διαπραγματεύσεων με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσον αφορά στην επιλεξιμότητα της εν λόγω δαπάνης.

2. Με βάση την παραπάνω εξέλιξη, ο Σ.Ε.Α.Β. προχώρησε σε συντονισμένες παρεμβάσεις προς την πολιτεία, με στόχο την κατ' αρχήν πληρωμή των εν λόγω συνδρομών από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Παρά, όμως, τις προφορικές διαβεβαιώσεις των αρμοδίων ότι η λύση αυτή θα προχωρήσει, καμία δυστυχώς ενέργεια εκ μέρους τους δεν έγινε προς την κατεύθυνση αυτή, ούτε προβλέπεται να γίνει πριν τις εθνικές εκλογές.

3. Κατόπιν των ανωτέρω δεν καθίσταται δυνατή η υπογραφή των συμβάσεων με τους εκδότες/παρόχους ηλεκτρονικής πληροφόρησης, άρα και η αποκατάσταση της πρόσβασης στα ηλεκτρονικά επιστημονικά περιοδικά.

Ο Σ.Ε.Α.Β. θα σας κρατά ενήμερους για κάθε νεώτερη εξέλιξη.

Υπηρεσίες

Η βιβλιοθήκη λειτουργεί στην οδό Ναυαρίνου 13^α στο κτίριο του Χημείου, στο κέντρο της Αθήνας. Τα τηλέφωνα επικοινωνίας είναι 210-3688023-25, 3688086 και το email της οικonepist@lib.uoa.gr. Το ωράριο λειτουργίας είναι: Δευτέρα-Παρασκευή: 09:00-20:00

Άλλες Υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης:

1. Αίθουσα Ηλεκτρονικών Υπολογιστών για χρήση του Διαδικτύου (Internet) αποκλειστικά για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

2. Φωτοτυπικά μηχανήματα για την εξυπηρέτηση των χρηστών. Τα μηχανήματα λειτουργούν με ειδική μαγνητική κάρτα την οποία μπορούν να προμηθευτούν από τους βιβλιοθηκονόμους.

3. Εξοπλισμός για πρόσβαση στις βιβλιογραφικές βάσεις και λοιπές πηγές πληροφόρησης για **Άτομα με Ειδικές Ανάγκες**

Προσωπικό

Στη βιβλιοθήκη απασχολούνται 4 άτομα

Ένα μέλος Ε.Ε.ΔΙ.Π Οικονομολόγος. Ασχολείται με Διοικητικές και Οικονομικές υποθέσεις της βιβλιοθήκης, τις παραγγελίες, καθώς και με την εξυπηρέτηση και εκπαίδευση φοιτητών στις οικονομικές βιβλιοθηκονομικές βάσεις δεδομένων.

ΕΤΕΠ-Βιβλιοθηκονόμος
ΠΕ Διοικητικός, αορίστου χρόνου
ΕΤΕΠ- Βιβλιοθηκονόμος
ΠΕ Διοικητικός, αορίστου χρόνου
ΤΕ Βιβλιοθηκονόμος, αορίστου χρόνου

Όλοι οι υπάλληλοι είναι πτυχιούχοι ΤΕΙ Βιβλιοθηκονομίας με τις εξής αρμοδιότητες:

- Επεξεργασία των βιβλίων (καταλογογράφηση, ταξινόμηση, ταξιθέτηση)
- Επεξεργασία των περιοδικών
- Εξυπηρέτηση αναγνωστικού κοινού
- Χρήση βάσεων δεδομένων και ηλεκτρονικών περιοδικών
- Αναζήτηση υλικού στο Internet.

Στη συνέχεια απαντούμε στις σχετικές ερωτήσεις του εντύπου της ΑΔΙΠ.

8.3.1 Επάρκεια και ποιότητα των τεκμηρίων της βιβλιοθήκης.

Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος είναι μία από τις υποδομές του Τμήματος που εν γένει ξεχωρίζει. Κατά τα άλλα θεωρούμε ότι η διασπορά των κτηρίων που στηρίζουν τις υπηρεσίες του Τμήματος (αίθουσες διδασκαλίας, γραμματεία, βιβλιοθήκη, εργαστήρια) καθιστά δυσλειτουργική την εξυπηρέτηση των φοιτητών και των εργαζομένων.

8.3.2 Επάρκεια και ποιότητα κοινόχρηστου τεχνικού εξοπλισμού.

-

8.3.3 Επάρκεια και ποιότητα χώρων και εξοπλισμού σπουδαστηρίων.

-

8.3.4 Επάρκεια και ποιότητα γραφείων διδασκόντων.

Το ΤΟΕ για γραφεία Καθηγητών έχει στην διάθεσή του τους εξής χώρους.

α)	Ευρυπίδου	130 τμ
β)	Σταδίου	2400 τμ
γ)	Πεσμαζόγλου	360 τμ (3ος και 7ος όροφος)

Γενικώς, ο χώρος γραφείων για τα μέλη ΔΕΠ είναι ανεπαρκής. Η έλλειψη ενός κοινού κτηρίου στέγασης για τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος αποτελεί ένα σοβαρότατο πρόβλημα. Επ' αυτού και για την εξεύρεση ενιαίου χώρου, έχει συσταθεί από το Τμήμα αρμόδια Επιτροπή Παρακολούθησης.

8.3.5 Επάρκεια και ποιότητα χώρων Γραμματείας Τμήματος και Τομέων.

Η Γραμματεία στεγάζεται σε πέντε (5) ενοικιαζόμενα γραφεία 60 τμ περίπου στον 3ο όροφο της οδού Πεσμαζόγλου 8. Όπως αναφέρθηκε στο 8.3.4, στον 3ο και τον 7ο όροφο του κτηρίου βρίσκονται πέντε (5) και οκτώ (8) αντίστοιχα ενοικιαζόμενα γραφεία για μέλη ΔΕΠ 300 τμ περίπου. Ο χώρος είναι ανεπαρκής και απουσιάζει η ποιότητα, τόσο για τη Γραμματεία, όσο και για τα περισσότερα μέλη ΔΕΠ.

Όσον αφορά τη Γραμματεία έχει ληφθεί η απόφαση για την μετεγκατάστασή της στο υπό κατασκευή κτήριο της γωνίας Ακαδημίας 47 και Σίνα.

8.3.6 Επάρκεια και ποιότητα χώρων συνεδριάσεων.

Για τις ΓΣ του Τμήματος χρησιμοποιούνται αίθουσες στο κεντρικό κτήριο του Πανεπιστημίου.

Υπάρχουν δύο γραφεία συνεδριάσεων στρογγυλής τράπεζας των 10 περίπου θέσεων, αλλά χώροι συνεδριάσεων είναι σχεδόν ανύπαρκτοι. Επομένως η ερώτηση έχει emphatic αρνητική απάντηση, όσον αφορά αυτές τις υποδομές του Τμήματος.

8.3.7 Επάρκεια και ποιότητα άλλων χώρων (διδασκαλεία, πειραματικά σχολεία, μουσεία, αρχεία, αγροκτήματα, εκθεσιακοί χώροι κλπ).

Οι χώροι διδασκαλίας στο Κτήριο Θεωρητικών Επιστημών στη Σόλωνος και Σίνα είναι σύγχρονοι και επαρκείς, όπως αναφέρθηκε σε άλλη ερώτηση.

8.3.8 Επάρκεια και ποιότητα υποδομών ΑΜΕΑ.

Αναφέρθηκε ήδη παραπάνω.

8.3.9 Πώς εξασφαλίζεται η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας σε υποδομές και εξοπλισμό του Ιδρύματος;

Με αίτηση προς τις Πρυτανικές Αρχές.

8.4 Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου).

8.4.1 Ποιες από τις λειτουργίες του Τμήματος υποστηρίζονται από ΤΠΕ;

Μέρος των εκπαιδευτικών και των διοικητικών λειτουργιών.

8.4.2 Ποιες από αυτές και πόσο χρησιμοποιούνται από τις διοικητικές υπηρεσίες, τους φοιτητές και το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος;

Μηχανογραφικά, υποστηρίζονται μόνο οι καταχωρήσεις βαθμολογιών. Η Γραμματεία ακόμη δεν διαθέτει πλήρη μηχανογραφική οργάνωση, αλλά βρίσκεται σχετική διαδικασία σε εξέλιξη (από τον Οκτώβριο 2009).

8.4.3 Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διαθέτουν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο;

Όλα τα μέλη ΔΕΠ έχουν ανηρτημένο βιογραφικό (αυτό του Οδηγού Σπουδών) στην ιστοσελίδα του Τμήματος (www.econ.uoa.gr). Υπάρχουν ιστοσελίδες για το Διδακτορικό Πρόγραμμα Σπουδών (www.uadphilecon.uoa.gr) και για την κατεύθυνση Πληροφορικής του προηγούμενου προγράμματος σπουδών (it.econ.uoa.gr) από τον αντίστοιχο Τομέα.

Ιστοσελίδα, ωστόσο, (διαφόρων τύπων) στο δικτυακό τόπο του Τμήματος έχουν οκτώ (8) μέλη ΔΕΠ.

Ωστόσο, ορισμένα μέλη ΔΕΠ υποστηρίζουν ότι πέρα από στοιχειώδη βιογραφικά στοιχεία, η ιστοσελίδα καθίσταται ένα είδος επίδειξης, το οποίο αρνούνται να αποδεχθούν

8.4.4 Πόσο συχνά ανανεώνεται ο ιστότοπος του Τμήματος στο διαδίκτυο;

www.econ.uoa.gr

Ο πρώτος ιστότοπος αναπτύχθηκε το 1997 και ανανεώθηκε το 1999 και 2000. Το 2002 με παροχή της Εμπορικής Τράπεζας αναπτύχθηκε εξ αρχής ένας πολύ αποτελεσματικός ιστότοπος. Ο ιστότοπος του Τμήματος παρά τα χρόνια λειτουργίας του έχει μια αξιοπρεπή παρουσία στο διαδίκτυο. Παρουσιάζει όμως τα παρακάτω προβλήματα:

1. Το πιο σοβαρό από όλα είναι ότι η εταιρεία που το έχει κατασκευάσει δεν υπάρχει πια με αποτέλεσμα να μην υπάρχει υποστήριξη (πολύ σημαντικό).
2. Παρουσιάζει πρόβλημα ομοιομορφίας (δηλαδή έχει διαφορετικό μενού και layout στην πρώτη σελίδα από τις υπόλοιπες) με αποτέλεσμα ο χρήστης να μην μπορεί εύκολα να αντιληφθεί τη δομή του.
3. Παρόλο που περιέχει αρκετή πληροφορία είναι εν μέρει ενημερωμένο (ανακοινώσεις, κλπ) και όχι πάντα με το σωστό τρόπο. Οι ανακοινώσεις πχ δίνονται υπό μορφή χρονολογικής λίστας.
4. Το CMS (Content Management System) που χρησιμοποιείται για την ενημέρωση του ιστότοπου είναι δύσκολο για έναν απλό χειριστή (όπως οι υπάλληλοι της Γραμματείας) και γι' αυτό η πληροφορία δεν παρουσιάζεται πάντα με το σωστό τρόπο. Δηλαδή το περιεχόμενο έχει πρόβλημα γιατί οι χειριστές δε γνωρίζουν να χρησιμοποιούν σωστά το CMS.
5. Το CMS λειτουργεί σωστά μόνο με το φυλλομετρητή Internet Explorer – προφανώς λόγω της παλαιότητάς του.
6. Το αγγλικό κομμάτι του ιστότοπου δεν υπάρχει.

Για τους παραπάνω λόγους και θεωρώντας ότι το πιο σημαντικό πρόβλημα είναι η έλλειψη υποστήριξης του ιστότοπου από κάποια εταιρεία το Τμήμα εκτιμά ότι υπάρχουν 2 λύσεις:

1. Βρίσκεται μια εταιρεία και της ανατίθεται η υποστήριξη και η συντήρηση του ιστότοπου καθώς και η σωστή εκπαίδευση των χειριστών που το ενημερώνουν.
2. Κατασκευάζεται ένας νέος ιστότοπος, κατά προτίμηση σε Open Source CMS. Με αυτό τον τρόπο υπάρχει η δυνατότητα τροποποίησης όχι μόνο των περιεχομένων αλλά και του layout του ιστότοπου από κάποιον μέτριο γνώστη της Πληροφορικής, οπότε δεν θα απαιτείται από την πλευρά του Τμήματος συμβόλαιο υποστήριξης με κάποια εταιρεία.

Εν όψει της ανανέωσης του Ιστότοπου του Πανεπιστημίου Αθηνών (όπου συμμετείχαν μέλη ΔΕΠ του Τμήματος), το Τμήμα θα ακολουθήσει την προβλεπόμενη διαδικασία από το Πανεπιστήμιο περί ομοιομορφίας και ανάπτυξης. Έχει δε ξεκινήσει τις σχετικές ενέργειες.

8.5 Διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού.

8.5.1 Γίνεται ορθολογική χρήση των διαθέσιμων υποδομών του Τμήματος; Πώς διασφαλίζεται;

Οι υποδομές του Τμήματος είναι ελλειπείς, όπως αναφέρθηκε.

Γενικά, οι υποδομές χρησιμοποιούνται ορθολογικά. Η διασφάλιση επιτυγχάνεται με την επίβλεψη του ΔΣ, των αρμοδίων μελών ΔΕΠ και των σχετικών επιτροπών. Πχ οι

αίθουσες διατίθενται για τα μαθήματα από την Επιτροπή των μελών ΔΕΠ που συντάσσει το ωρολόγιο πρόγραμμα. Τα εργαστήρια πληροφορικής είναι υπό την ευθύνη του Τομέα VI και διατίθενται με απλό αίτημα στα μέλη ΔΕΠ. Η Βιβλιοθήκη είναι υπό την εποπτεία Επιτροπής και οι αίθουσες υπό την εποπτεία της Γραμματέως. Τα γραφεία μελών ΔΕΠ διατίθενται με την έλευση ενός μέλους ΔΕΠ.

8.5.2 *Γίνεται ορθολογική χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού του Τμήματος; Πώς διασφαλίζεται;*

Ο εξοπλισμός του Τμήματος είναι ελλιπής, όπως αναφέρθηκε. Γενικά, ο εξοπλισμός χρησιμοποιείται ορθολογικά. Η διασφάλιση επιτυγχάνεται με την επίβλεψη του ΔΣ, των αρμοδίων μελών ΔΕΠ και των σχετικών επιτροπών. βλπ ερώτηση 8.5.1 για τα εργαστήρια. Όσον αφορά τις βάσεις δεδομένων και σχετικό λογισμικό όλοι έχουν άμεση προσπέλαση.

8.6 Διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων.

8.6.1 *Προβλέπεται διαδικασία σύνταξης και εκτέλεσης προϋπολογισμού του Τμήματος; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;*

Το Ίδρυμα διαθέτει ετησίως σχετικά κυμαινόμενα κονδύλια από το Δημόσιο Προϋπολογισμό προς το Τμήμα. Το Τμήμα διαθέτει τα κονδύλια αυτά λελογισμένα για τις πάγιες ανάγκες και έκτακτες ανάγκες που παρουσιάζονται κατά την εκπαιδευτική διαδικασία, τις ερευνητικές και λοιπές δραστηριότητες (πχ εξοπλισμός νέων μελών ΔΕΠ, αντικατάσταση επίπλων, διόρθωση φθορών, οργάνωση συνεδρίων, κλπ).

8.6.2 *Προβλέπεται διαδικασία κατανομής πόρων; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;*

Η κατανομή πόρων γίνεται σύμφωνα με την κείμενη Νομοθεσία, ως προς τις ανάγκες έρευνας, εκπαίδευσης και υποδομών του Τμήματος, των μελών ΔΕΠ, της Διοίκησης και της Βιβλιοθήκης, όπως αναφέρθηκε ήδη.

8.6.3 *Προβλέπεται διαδικασία απολογισμού; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;*

Ο Πρόεδρος του Τμήματος συντάσσει σχετικό απολογισμό και τον καταθέτει στη ΓΣ.

9. Συμπεράσματα

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να εντοπίσει τα κυριότερα θετικά και αρνητικά του σημεία, όπως αυτά συνάγονται από τις προηγούμενες ενότητες και να αναγνωρίσει ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών του σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους που προκύπτουν από τα αρνητικά του σημεία.

9.1. Ποια, κατά την γνώμη σας, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αποτύπωσης;

Αρνητικά σημεία

A – ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Η έλλειψη μερικών αιθουσών διδασκαλίας για μεγάλα ακροατήρια (>200). Δυστυχώς οι υπάρχουσες μεγάλες αίθουσες δεν επαρκούν για τον αριθμό των φοιτητών μας, ιδιαίτερα στα βασικά μαθήματα, όπου υπάρχει συνωστισμός.

Ενώ όλες οι αίθουσες διδασκαλίας και οι αίθουσες συνεδριάσεων διαθέτουν σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα, είναι αναγκαίο να τοποθετηθούν και υπολογιστές με δυνατότητα σύνδεσης στο δίκτυο του Πανεπιστημίου και το Διαδίκτυο..

B – ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

- Η μηχανογράφηση για τη φοιτητική διεκπεραίωση στηρίζεται σε απαρχαιωμένο σύστημα με συνέπεια την πλήρη σχεδόν έλλειψη αυτοματισμού
- Η έλλειψη ενός ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος για τη Γραμματεία που θα αυτοματοποιούσε ένα μεγάλο μέρος των διαδικασιών που αφορούν τους φοιτητές και τους καθηγητές. Η μηχανογράφηση είναι σε εξέλιξη με τη στενή συνεργασία της αντίστοιχης υπηρεσίας του Πανεπιστημίου.
- Η ανυπαρξία αυτοματισμού τυπικών διαδικασιών στη Γραμματεία και η έλλειψη κανονισμού ή ακόμη και καθορισμού καθηκόντων προσωπικού. Για τον αυτοματισμό αποτυπώνονται οι διαδικασίες και θα απαιτήσει περαιτέρω προσπάθεια.
- Δεν υφίσταται κωδικοποίηση πληροφοριών σχετικά με τις υπηρεσίες του Τμήματος (Γραμματεία, Βιβλιοθήκη, Εργαστήρια)
- Το προσωπικό της Γραμματείας είναι ανεπαρκές ως προς το πλήθος και τα προσόντα για να καλύψει τις ανάγκες του Τμήματος
- Η θυρίδα για την εξυπηρέτηση των φοιτητών είναι σε άλλο κτήριο
- Το ενοικιασμένο κτήριο όπου βρίσκεται η Γραμματεία είναι μακριά από τα γραφεία των μελών ΔΕΠ, πλην ελαχίστων

- Το κτήριο αυτό δεν είναι κατάλληλο για το σκοπό του, αφενός λόγω της διαρρύθμισης των γραφείων και αφετέρου λόγω των υποδομών (πχ εκτός του τηλεπικοινωνιακού δικτύου του Πανεπιστημίου, κλιματισμός και θέρμανση ελλιπείς, χώροι υγιεινής υποτυπώδεις, πλημμυλής καθαριότητα)
- Κατά κανόνα, παρακωλύεται η ομαλή διεκπεραίωση του έργου της Γραμματείας από τις συνεχείς απρόοπτες παρεμβολές
- Σχεδόν πλήρης απουσία δυνατότητας ηλεκτρονικής πρόσβασης σε τεκμήρια του Τμήματος

Γ – ΜΕΛΗ ΔΕΠ

- Η έλλειψη κοινού χώρου γραφείων για τα μέλη ΔΕΠ που αποδυναμώνει την επικοινωνία των μελών ΔΕΠ, αποτρέπει την ανάπτυξη ακαδημαϊκού κλίματος και την ανάπτυξη συνεργασιών
- Πλην της Γραμματείας και Βιβλιοθήκης, υποστηρικτικό προσωπικό για τα μέλη ΔΕΠ είναι ανύπαρκτο

Δ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ και ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΑ

- Η έλλειψη ενός επαρκώς μεγάλου εργαστήριου υπολογιστών (>60 θέσεων)
- Η ανεπάρκεια χώρων σπουδαστηρίου για τους φοιτητές (>100 θέσεων)
- Σημαντικές ελλείψεις σε προσωπικό, κυρίως υποστηρικτικό (ΕΕΔΙΠ, Διοικητικοί υπάλληλοι, πληροφορική στήριξη)

Ε – ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ

- δεν διαθέτουν πλήρη μηχανογραφική υποστήριξη

ΣΤ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

- Η υποχρηματοδότηση της εκπαίδευσης και η ανεπαρκής χρηματοδότηση της έρευνας έχουν ως αποτέλεσμα την έλλειψη εξοπλισμού και κινήτρων για έρευνα.

Θετικά σημεία

A – ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Είναι σύγχρονες και εφοδιασμένες με ηλεκτρονικό εξοπλισμό. Την πενταετία 2004 - 2009 αναπτύχθηκαν σε εξαιρετικά ικανοποιητικό βαθμό οι κτηριακές υποδομές του Τμήματος.

B - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το νέο ΠΠΣ είναι αποτέλεσμα εμβριθούς ανάλυσης και υψηλού αισθήματος κοινωνικής και επιστημονικής ευθύνης με στόχο να ανταποκριθεί το Τμήμα με επάρκεια στις απαιτήσεις της κοινωνίας και της οικονομίας, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τις παγκόσμιες επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις και την εθνική διάσταση. Καταργήθηκαν οι κατευθύνσεις του παλαιού προγράμματος σπουδών και καθορίστηκαν διαθεματικές ενότητες μαθημάτων. Επιπλέον αποφασίστηκε η δυνατότητα παροχής δεξιοτήτων εκ μέρους του Τμήματος στους φοιτητές που θα διανοίξει τους επαγγελματικούς τους ορίζοντες.

B - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Αποτελεσματικά ΠΜΣ για τη δημιουργία στελεχών επιχειρήσεων
- Καλές συνεργασίες με άλλα πανεπιστήμια και τμήματα
- Συνδρομές σε βάσεις δεδομένων οικονομικής φύσεως πλέον των παρεχόμενων από το Πανεπιστήμιο για ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς

Γ- ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Υψηλής ποιότητας ολοκληρωμένο πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών διεθνούς εμβέλειας με δομή Αμερικανικών διδακτορικών προγραμμάτων (δύο έτη εντατικών μαθημάτων ως προαπαιτούμενο για εκπόνηση διατριβής ανεξάρτητα από το αν ο φοιτητής έχει ήδη αποκτήσει μεταπτυχιακό τίτλο)
- Πλειάδα καθηγητών από το εξωτερικό που διδάσκουν και επιβλέπουν έναν περιορισμένο αριθμό αυστηρά επιλεγμένων διδακτορικών φοιτητών (ελλήνων και ξένων)
- Διδασκαλία στην αγγλική
- Πάνω από 50 ερευνητικά σεμινάρια ετησίως στα οποία καθηγητές από όλο τον κόσμο φέρνουν τους φοιτητές μας σε επαφή με τις τελευταίες εξελίξεις στην οικονομική επιστήμη.
- Μηδενικά δίδακτρα και παροχή ικανού αριθμού υποτροφιών

Δ - ΜΕΛΗ ΔΕΠ

- Υψηλής ποιότητας σπουδές με δημοσιευμένο έργο σε διεθνή έγκυρα περιοδικά
- Συμμετοχή μελών ΔΕΠ σε υψηλές δημόσιες θέσεις
- Ευρεία αναγνωρισιμότητα στην Ελληνική κοινωνία
- Συνεισφορά στο Πανεπιστήμιο
- Πολυδιάστατη συνεισφορά στην Κοινωνία
- Συμμετοχή σε θεσμικά Όργανα και Επιτροπές του Πανεπιστημίου

Ε - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

- Λίαν λειτουργική και σύγχρονη βιβλιοθήκη, αρκετά πλούσια σε υλικό, με εξαιρετικές υποδομές συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών

9.2. Διακρίνετε ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία;

-

10. Σχέδια Βελτίωσης

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να καταρτίσει σχέδιο δράσης για την άρση των αρνητικών σημείων και την ενίσχυση των θετικών του, καθορίζοντας προτεραιότητες με βάση τις δυνατότητές του.

10.1. Περιγράψτε το βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

10.2. Περιγράψτε το μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

10.3. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από τη Διοίκηση του Ιδρύματος.

10.4. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από την Πολιτεία.

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Οι κυριότερες δράσεις για την περίοδο 2009-2011 είναι:

1. Αναδιοργάνωση της Γραμματείας
  - Η πλήρης **μηχανογράφηση** της Γραμματείας
  - Η αποτύπωση διαδικασιών της Γραμματείας
  - Η εγκατάσταση της Γραμματείας σε κτήριο του Πανεπιστημίου (Ακαδημίας 47)
2. Ολοκλήρωση υποδομών
  - **Εξεύρεση ενιαίου χώρου γραφείων για τη στέγαση των μελών ΔΕΠ**
  - Η **αναβάθμιση της ιστοσελίδας** του Τμήματος, σύμφωνα με το νέο πρότυπο του Πανεπιστημίου
  - **Οργάνωση Εργαστηρίου Πληροφορικής και νέων τεχνολογιών**
  - Ανάπτυξη Αναγνωστήριου > 100 θέσεων
  - Ανάπτυξη ειδικής αίθουσας τηλεδιάσκεψης-τηλεκπαίδευσης
3. Αποτύπωση διαδικασιών και ανάπτυξη κανονισμών
  - Αποτύπωση διαδικασιών λειτουργίας του Τμήματος, των μεταπτυχιακών κλπ
  - Περαιτέρω ανάπτυξη **εσωτερικών κανονισμών** (συμμετοχή ΥΔ και μεταπτυχιακών φοιτητών στη λειτουργία του Τμήματος)
  - Σύστημα εσωτερικής αποτίμησης
  - Στήριξη του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης (στέγαση, εξοπλισμός, προσωπικό)
4. Ενίσχυση ΠΠΣ
  - Περάτωση του Νέου Οδηγού Σπουδών

- Η θεσμοθέτηση **Πιστοποιητικού Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας**
  - Εκπόνηση σταθερού ωρολογίου προγράμματος σπουδών
  - Καθιέρωση σταθερού προγράμματος εξετάσεων
  - Θεσμοθέτηση καθηκόντων παροχής βοηθητικής εκπαίδευσης από τους ΥΔ
  - Εισαγωγή του θεσμού του Συμβούλου καθηγητή
  - **Ανάπτυξη και εξοπλισμός εκπαιδευτικών εργαστηρίων**
5. Ενίσχυση έρευνας
- Ενεργοποίηση του θεσμού των Discussion Papers και άλλων εκδόσεων
  - Συνεργασία των μελών ΔΕΠ
  - Υποβολή ερευνητικών προτάσεων
  - Κοινές εκδηλώσεις μελών ΔΕΠ (σεμινάρια, διαλέξεις)
  - **Κίνητρα για έρευνα (πχ για εκπόνηση διδακτορικών διατριβών)**
  - Δημοσιότητα διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών
  - Ανάπτυξη και εξοπλισμός ερευνητικών εργαστηρίων και γραφείων μεταπτυχιακών φοιτητών
6. Προβολή Τμήματος
- Εκδήλωση για το Τμήμα
  - Η προετοιμασία εκδηλώσεων για το ερευνητικό προφίλ των μελών ΔΕΠ του Τμήματος. Πχ διημερίδα προβολής του έργου του Τμήματος (ετοιμασία υλικού, δημοσιότητα, εκπαιδευτική και ερευνητική κοινότητα, παραγωγικοί φορείς).
  - Θεσμοθέτηση συγκεκριμένων και **περιοδικών εκδηλώσεων**
  - Η παραγωγή **ενημερωτικού υλικού** που απευθύνεται στη **δευτεροβάθμια** εκπαίδευση
  - Η διοργάνωση **εκδηλώσεων οικονομικού και κοινωνικού** περιεχομένου
  - Παρακολούθηση της εξέλιξης των αποφοίτων
  - Διαμόρφωση γνώμης κοινού για το Τμήμα
  - Η παραγωγή υλικού που να απευθύνεται σε φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και τις Τράπεζες
  - Αναβάθμιση εικόνας του Τμήματος στον ακαδημαϊκό χώρο και την αγορά εργασίας
  - Έρευνα για τη γνώμη των αποφοίτων σχετικά με τις σπουδές τους στο Τμήμα σε συνδυασμό με την έρευνα γνώμης που γίνεται στους νεοεισερχόμενους φοιτητές.
7. Νέες θέσεις
- Χρειαζόμαστε τουλάχιστον 5 θέσεις ΔΕΠ
  - Χρειαζόμαστε τουλάχιστον τρεις (3) θέσεις ΕΕΔΙΠ
  - Χρειαζόμαστε προσωπικό για τη Γραμματεία, μετά την αφυπηρέτηση ορισμένων και την απόσπαση άλλων.

8. Προτάσεις βελτίωσης για τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα και τις Διδακτορικές Σπουδές από τον εκπρόσωπο των μεταπτυχιακών φοιτητών

- Αγορά επιπρόσθετων αρθρογραφικών και άλλων βάσεων (π.χ. EBSCO, OECD).
- Βελτίωση της γραμματειακής υποστήριξης των μεταπτυχιακών προγραμμάτων. Πρόσληψη ενός επιπλέον ατόμου στη γραμματεία με πολύ καλές γνώσεις αγγλικών και Η/Υ.
- Θεσμοθέτηση της ετήσιας αξιολόγησης της πορείας του έργου των υποψηφίων διδασκόντων. Καθορισμός ξεκάθαρων κριτηρίων για το πότε θα υπάρχει ή όχι αναστολή.
- Θεσμοθέτηση της οικονομικής ενίσχυσης των υποψηφίων διδασκόντων που συμμετέχουν σε συνέδρια για να παρουσιάσουν την ερευνητική τους εργασία.
- Κάθε υποψήφιος διδάκτορας να δικαιούται ένα γραφείο. Θεσμοθέτηση επίσημης διαδικασίας κατανομής των διαθέσιμων γραφείων.
- Δημιουργία ενός αναλυτικού ενημερωτικού εγγράφου που θα αποστέλλεται κάθε Οκτώβριο στους νέους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Το έγγραφο αυτό θα περιέχει πληροφορίες για τις βιβλιοθήκες, την πρόσβαση σε περιοδικά, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών, το σύστημα εξετάσεων, τις προϋποθέσεις για την απόκτηση του τίτλου κτλ. Αυτό το έγγραφο θα μπορεί να είναι διαθέσιμο και στα sites των μεταπτυχιακών προγραμμάτων.
- Εξορθολογισμός του αριθμού των μεταπτυχιακών φοιτητών που γίνονται κάθε χρόνο δεκτοί στα μεταπτυχιακά προγράμματα. Ο αριθμός των φοιτητών πρέπει να συνεπής με το τι μπορεί να προσφέρει το τμήμα όσον αφορά την υποστήριξη διπλωματικών και διδακτορικών διατριβών.
- Επανασχεδιασμός του β' έτους του UADPhilEcon προκειμένου να υπάρχει πιο στοχευμένη προετοιμασία για την εισαγωγή στη φάση εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής.
- Καθιέρωση της συμμετοχής των υποψηφίων διδασκόντων (με αμοιβή) στα φροντιστηριακά μαθήματα του προπτυχιακού προγράμματος. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο εξωτερικό η συμμετοχή αυτή εξασφαλίζει ένα σημαντικό μέρος των χρηματικών πόρων που είναι αναγκαίοι για τους υποψήφιους διδάκτορες προκειμένου να εκπονήσουν τη διδακτορική τους διατριβή. Στο τμήμα μας, αλλά και γενικότερα στα ελληνικά πανεπιστήμια, μία τέτοια λογική απουσιάζει πλήρως.

ΤΕΛΟΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Έκθεσης Εσωτερικής Αποτύπωσης του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών για τα ακαδημαϊκά έτη 2003-09

Τα παραρτήματα στην παρούσα έκθεση αποτύπωσης δίνονται μόνο σε ψηφιακή μορφή στο συνημμένο CD και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της αποτύπωσης.

- Παράρτημα 1 1. ΦΕΚ 1982 δημιουργίας Τμήματος Οικονομικών Επιστημών
2. Ιστορία Τμημάτων Σχολής ΝΟΠΕ
- Παράρτημα 2 Προγράμματα Σπουδών 1969-2009
- Παράρτημα 3 Σύντομος Οδηγός Σπουδών 2009-10
- Παράρτημα 4 Οδηγός Σπουδών 2008-09
- Παράρτημα 5 Εσωτερικοί Κανονισμοί
1. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) στην Εφαρμοσμένη Οικονομική και Χρηματοοικονομική
2. Διδακτορικό Πρόγραμμα
3. Βιβλιοθήκη
4. Εργαστήριο Πληροφορικής (ΠΔ)
5. Εργαστήριο Επιχειρηματικότητας
6. Εργαστήριο Επενδυτικών Εφαρμογών
7. Εργαστήριο Οικονομικών Υπολογισμών και Πληροφοριακών Συστημάτων
- Παράρτημα 6 ΦΕΚ ΠΜΣ Εφ Οικονομική και Χρηματοοικονομική (1-2-3-4)
- Παράρτημα 7 ΦΕΚ Διδακτορικού (1-2-3)
- Παράρτημα 8 Διμερείς Συμφωνίες
- Παράρτημα 9 Συγγράμματα 2009-10
- Παράρτημα 10 Εκθέσεις Απολογισμού Εργαστηρίου Πληροφορικής
1. 1990-2000
2. 2000-2009
3. Υποδομές ΤΟΕ σε Υπολογιστές 2000
- Παράρτημα 11 Απολογισμοί Προέδρου
1. 2005-07
2. 2007-09
- Παράρτημα 12 Διπλωματικές Εργασίες στο ΠΜΣ
1. Οδηγίες Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας
2. Οδηγίες Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας για την κατεύθυνση της ελεγκτικής λογιστικής
3. Τίτλοι Διπλωματικών Εργασιών 1996-2009
4. Περιλήψεις Διπλωματικών Εργασιών ακ. έτους 2006-07
- Παράρτημα 13 Ερευνητικά Έργα μελών ΔΕΠ
3. Ερευνητικά Έργα μελών ΔΕΠ στον ΕΛΚΕ
4. Αναμόρφωση του ΠΠΣ (ΕΠΕΑΕΚ 2003-08)

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ 10559

Γραμματέας Τμήματος
t: 210-3246598
e: askoura@econ.uoa.gr

URL Τμήματος: www.econ.uoa.gr